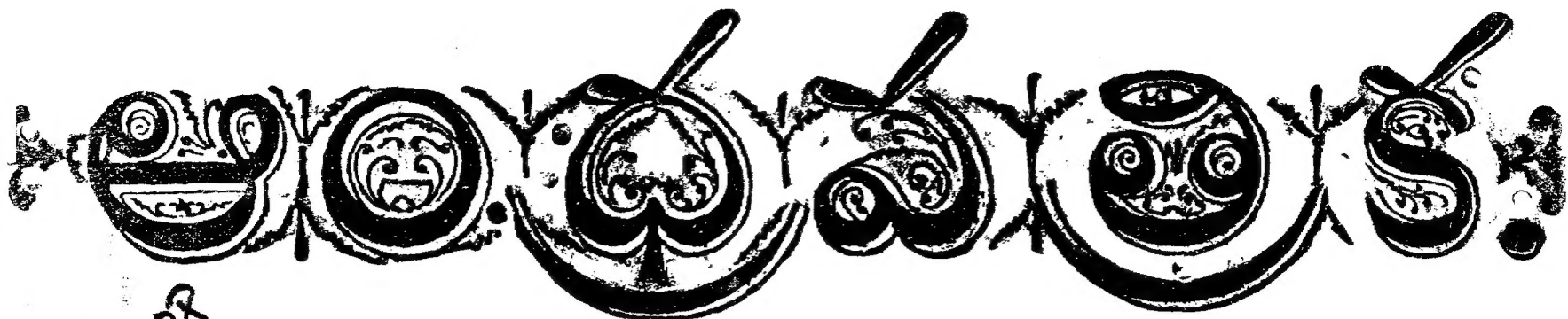

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-8 0-1-8

Telephone No. 544.

310908

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ మేనెల 9-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస శుద్ధ పంచమి ౧.

No 33
సంచిక 33

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష నీటి కూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనమున కలవిధ

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారజ్జోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల తూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవంతిది

ఈమందును దుడ్డుగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్ప్రభావములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

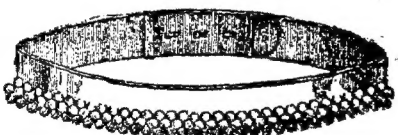

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

వద్యాణములు

చిత్ర విద్వత్తు పనులకు పేరుపొందినది?
వద్యాణములకు, వంశీలకు ఉపయోగించునట్టి

కెంపులుచెక్కిన మోపు
భర రు. 40, రు. 150 వరకు గలను.

బంగారు, రక్తములు యిచ్చిన మహారాష్ట్రము రు. 15-25 వరకు అగును.

సాదా రకము 10 ను 15 నువరకును చేయవచ్చును.
మహారి రు. 12లగును. గజ్జలుగలది 15 ను 20 ను
వరకు చేయవచ్చును. మహారి రు. 25-50 వరకుగలను.
సవరము బంగారు, మేలైన మణులకు, రక్తములకు
పూచీనిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ;

172, ఫుటల మాఅందమైన క్యాటలాగు భర రు. 1-0-0. వగలరత్నములు, 25, వైశాఖరూపిణి, మద్రాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

8.5-24 లేది శనివారమునుండి 9.5-24 లేది శుక్ర
వారమువరకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6.15 దినమునకు రాత్రి
8-80 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15
గంటలకుకూడ యూనివర్సల్స్ స్క్రీమింగు సినిమల్ ది
ఈగిల్స్ టాలన్స్ మిక్సిల్ భయంకర, ధైర్య,
కృత్యములు, ప్రాణముతీయము,
ప్రాణముపోవుట మొదలగునవిగల ఆధ్యాత్మము, డ్రెడ్ థాన్
సన్ & ఆన్ లిటిల్ ప్రధానపాత్రలను ధరించిరి. ఉపకథలు
7, 8, 9, మాడవవారము 6 భాగములు. యూనివర్సల్స్
గ్రేట్ బాక్సింగు సినిమను 6 రెడర్ ఫువర్స్ ఇంటర్ నేషనల్
మ్యాను & కామిక్ కూడ చూపబడును.

విలువయైన సామానులు యినాం

ఒక రూపాయకు 2 గ్రాముల బ్లూటాక్ నిర లిక్ల
వంపబడును. (ఒ. లిక్లకు 2 బుద్ధునిరాయును.) ఒక రూపాయకు
ఫౌంటెన్ పెన్ ఒక డ్రాపరు, ఒక క్లిప్, ఒక డబుల్ పాల్సె,
ఒక రబ్బరు, మొదలగునవికూడ ఇవానుగా పంపబడును. స్టాం
కార్డింగునుండి తక్షణము ఆర్డర్ పంపుడు.

ఈ రత్నములు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను.

THE INDIAN STORE,
15, Nilmore Mitter Street, CALCUTTA

ఎల్క్ టేక్ సాకెట్టు లాంఛన్
ఫౌంటెన్ పెన్ 18 2-4-0
లేటరు 18 0-120
బల్బు 18 0-8-0
ఒక రైటర్స్ ప్రింగ్ టూల్ 1 కి 1-8-0
మోవిరాడి, ప్రకాశ ప్రస్థాన, రింబి లా
ఒక ఎల్క్ టేక్ డబుల్ 18 0-12-0

మినియోర్ క్లక్ స్టోర్

83, చీనాబజారురోడ్డు.

మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

సత్యవత్స పాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును. శేషట్టిన పాఠకుల కొకపద్య } 1 0 0	
మేని వదల మది జనింపదు.	
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది } ... 1 8 0	
తిలక్ మహాశయని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా రామణశాస్త్రి విరచితము) } ... 2 4 0	
హిందీబాలగిత్ (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది) } ... 0 6 0	
హిందీ మొదటిపాఠము డిటా } ... 0 6 0	
శ్రీ గురుభాష్యము అను వేదసారగ్రంథము శక్తిపాటలు, } శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. } ... 0 4 0	
శ్రీమదంధిక ... వెల 1-0-0 సటికా ఆఫ్ శబ్దచింతామణి } 0-12-0	
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి } ... వెల 0-8-0	
హిందీ ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.	

17 వ గోదావరి మండల మహాసభ

ఆలమూరులో సమావేశము

తృతీయ దిన చర్య

స్వాతంత్ర్య ప్రకటనముగూర్చి తీవ్ర చర్య

(స్వకీయ విలేఖరి)

స్వరాజ్యపురి, ఆలమూరు, మే 5:—ఇతరసభ లుండు బనలన కనివారము రాత్రి సభ మరల సమావేశము కాజాలక పోయెను. ఆదివారము ఉదయము 7.45 గంటలకు సభ ప్రారంభింపబడెను. నాయకులలోను ప్రతినిధులలోను క్రేత కులలోను చాలమంది లగ్గిరి. ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్య గారును దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారును అయ్యింకి వెంటట రమణయ్యగారును ఉదయముననే మాడుగులకు విశాఖపట్టణ మండల సభ నిమిత్తమై పయనమై వెల్లిరి. శ్రీయుత ఓరుగంటి రామసుబ్బయ్యగారును (నెల్లూరు) విచ్చి కథలులును జాతీయ గీతములు పాడి హృదయరంజకము గావించిరి.

తీర్మానముల బ్రకేషన్లు పూర్వము, పూర్వపుదిన ప్రతిభుటనములు రాకుండగలందులకు, అధ్యక్షుడు నిర్దిష్టములైన తీర్మానములను తెలిసికొని తానే ఉపపాదించెను. వివాదముగలవియు, మాట్లాడవలసినవియు అగు తీర్మానములకు ఉపన్యాసకుల పేర్లు ముందుగానే నిర్ణయించెను. ఈయలోచనము లో సాంబమూర్తిగారును అధ్యక్షుడును సంభాషించుకొనుచుండ, మండపాక రంగయ్యనాయకుగారులేచి, స్వాతంత్ర్య ప్రకటన తీర్మానము విషయమై సాంబమూర్తిగారు కొన్నిరోజుల నుండి కాన్వెన్సింగు చేయుచున్నారనియు, నిప్పుడు అధ్యక్షునితో ఆయన సంభాషించుట యితరులకు అపహేతుములు పుట్టించుననియు, కాబట్టి సభాకార్యక్రమము వెనువెంటనే అధ్యక్షులు నడిపించవలసినదనియు, గంభీరోపన్యాసము చేసిరి. అట్టి దేమియు జరుగుటలేదని అధ్యక్షులు బదులు చెప్పెను.

తీర్మానము లుపపాదించక పూర్వము శ్రీయుత కట్ట మంచి రామలింగారెడ్డిగారు సభకు రా లేనందులకు విచారము ను తెలుపుచు కార్యక్రమమును గురించి తమ అభిప్రాయము లను తెల్పుచు వ్రాసిన దీర్ఘమైన లేఖ చదువబడెను. అందలి అభిప్రాయమునందు లీక్రింద సంగ్రహింపబడెను:—

ఆరోగ్యకారణములబట్టి మీ యాహ్వానమును వందనము లతో నందుకొన రా లేనందులకు విచారించుచున్నాను. భారత దేశములో జాతీయతయందు ప్రాముఖ్యముగల జిల్లాలలో నొకటియగు మీజిల్లాలోని సభకు రా లేకపోయిన దురదృష్టము, మంచి వన్నె కెక్కిన ఉత్సాహకర నాయకులు డాక్టర్ వరద రాజులనాయకుగారు బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఇట్టివారిని చూడలేని దురదృష్టము సంపూర్ణముగ నాది. అందుకు మన్నిం పగోరుచున్నాను.

“.....మధ్యపరగజాలలోను బంగాళమునందును ఉన్న స్థితి నూతనపరిస్థితిని పుట్టించినది. దానిని నూతన దృష్టితో చూడవలెను. ఒకవేళ గవర్నరు మధ్యపరగజాలలో నట్టనభిన మూసివేసినట్లయితే, దేశాభ్యుదయమును గోరు అన్ని పక్షములవారు స్వరాజ్య లేక కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకు తోడ్పడ వలసియున్నదని నా అభిప్రాయము. స్వరాజ్య వాదుల జయము అంత ఎక్కువగా అనుకొనవచ్చును అనుకొనగూడక పోవచ్చును. నా అభిప్రాయములో మాత్రము మన జాతీయ తలో పెద్ద అంజలలో పెద్దఅంజ వేసినదని నమ్ముచున్నాను. కానివారి అపజయము దేశాభ్యుదయము కన్న వేరుకాదని తలంచు చున్నాను. నే నీమధ్యచేసిన హెచ్చరికలో వ్రాసినవాదములను తిరుగ పునరుచ్చారాకు దొడంగబూనను. “మూర్ఖున కిష్టపడని కాంగ్రెసువాదులు”—కాని జీవితముగల ఏ పక్షమైనను మధ్య తగను అచలముగను నుండదు:—ఇట్టి సమయములో స్వరాజ్య పక్షముతో మనోవాక్కురణం కలిసి ఒక్కపై న్యాయముగ నుండి సమరము నడుపవలె నని మాత్రము నేను భావించును. కాంగ్రెసు, అధికార పక్షముతో పోరాటము నలుపవలెను. అది కాంగ్రెసుయొక్క ముఖ్యోద్దేశములలో నొకటి. ఈ మధ్య తంతి వార్తలను విశ్వసించేయెడల, సర్ ప్రైజ్ ప్రాంక్ట్ ప్రభుత్వవిధాన యాజమానిగను అన్ని పక్షముల సమపక్షపాలకులుగను నుండుట మానివేసి ప్రభుత్వపక్షపాలకుల ప్రధాన ఎల్లెక్షను ఏజెంటుగా నయ్యెను. ఇంక, జిల్లాకలెక్టరు వైరా స బా ర్డి నేటు

ఎల్లెక్షను ఏజెంటును కాన్వెన్సింగును అయిరి. ఎన్నికయొక్క స్వచ్ఛత ఉద్యోగస్థుల బోకీయములన చెడిపోవుచున్నది. అట్టిది చట్ట విరుద్ధమును ప్రజానీతివిరుద్ధమును. కావున, మనయొక్క బలమును, దృఢత్వమును, ఓర్పును, కనుగొను తీవ్రపరీక్షగా ఈ యెన్నిక యున్నది. ప్రభుత్వమును జాతీయవాదులును ఈ యెన్నికలో నిరుపక్షములై యున్నారు. లిబరలులు, సామాన్యరకపు హోం రూ లర్లు, జాతీయ హోంరూలర్లు, లేక దేశీయమైన రాజకీయసంతతులు ఏదైన అట్టివారితో యిప్పుడు పోరాటముకాదు. ఇది సరిగా ముఖాముఖిని అధికారపక్షముతో పోరాటము. అట్టి సందర్భములో కాంగ్రెసు ఒకపక్షము నహించుటకు సంకోచించునా? లేక నిస్సహాయము గా, ఒంటరిగా కాంగ్రెసులో నొకభాగమైన స్వరాజ్యవాదు లను శత్రువులను మార్గొనుటకు కాంగ్రెసు విడిచిపెట్టునా? ఈ విషయము లో మీ మహాసభ తగిన సహాయ కరముగ ఆలోచన చెప్పు ననుచున్నాను. ఈజిప్టు ఎన్నికను గురించి షోరాడి తర్వాత తటస్థులుగ నుండవలసినప్పుడు గనుకను వైజెస్సిన అభిప్రాయము ఒకవేళ కాంగ్రెసు కార్య విధానమును మార్పుచేయవలసినట్లుటలుండును. కాని హేతువు నాధారము చేసికొనవలె నని నా యుద్దేశ్యమును.

నిర్వాహకార్యక్రమమును చట్టసభకార్యమును ఒకదాని నొకటి ప్రతిఘటించవు. జాతీయతగల లోకల్ బోర్డులు మ్యునిసిపాలిటీలు స్వతంత్ర నియమితత్వము మొదలగు నితరనిర్వాహ కార్యముల నభివృద్ధిపరచుటలో చాల పనిచేసినవి. మంత్రుల వల్లను కాన్వెన్సింగుల వల్లను అభ్యంతరములు లేకుండి యుండినయెడల యంతన ఎక్కువచేసి యుండవచ్చు.....జాతీయ పాఠశాలల కను మైనేటు పాఠశాలలకును లోకల్ బాడీలు తమనిధిలో నుండి గ్రాంట్లుయిచ్చుటకు అంగీకరించుటలో బోంబే తెలివైన పని చేసినది. అట్టిమాత్రము మద్రాసులో నిచ్చియున్నయెడల బందరు జాతీయపాఠశాల, అంత వన్నె గాంచినసంస్థ, ఏలూర్ లో బాడియెనను సంతోషపూర్వకముగా సహాయమునిచ్చే సహాయ మును బలంతార్కరముగా పోగొట్టుకొనియుండదు. జాతీయ పాఠశాలలను మైనేటు పాఠశాలలను ప్రజలచే పన్నులనుండి తిరుగ కొంతభాగము యారితిగా ప్రజలకే ఖర్చుపడవలసినది పొందలేకుండ నుండవు. జాతీయవాదులు కాన్వెన్సింగులో అధిక ముగా నుండియున్నయెడల లోకల్ బాడీలు టెంపరెన్సు కా ర్యమును చేసియుండనేరకపోవు. తమయభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ త్రాగవలసినదని చెప్పే ఏజెంటుగాను నుండనేరక పోవును. గత ఎన్నికప్రకారము బోంబే కార్పరేషను జాతీయ మ్యునిసిపాలిటీగ మారి, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యపరకులను బహిష్కరించుటకు తీర్మానించుటవల్ల గలిగినరీతిని మరవరాదు, చులకనగ జాడరాదు.

దేశములో జరుపవలసిన కార్యముకన్న కాన్వెన్సింగు ము ఎక్కువముఖ్యమని ఎవరును చెప్పరు. లోకల్ బాడీలుగాని నిర్వాహకార్యక్రమములోని ఏకార్యముగాని ఉండేదానికన్న ఎక్కువగా కాన్వెన్సింగు దేశమునకుబదులుగా నుండనేరవు. అనేక విషయముల సంగ్రహము దేశమైయున్నది. వీటిలో దేనియం దును అశ్రద్ధవహించుటగాని ఉపయోగించు మరదేనినైనను నిరాకరించుటగాని జాతీయత తత్వము కోరదు.

మనఅభివృద్ధికి ఆటంకములు, బహిష్కరమైనవియు అంత గ్రతమైనవియు, చాల కలవు. జాతీయవాదులు కాన్వెన్సింగువ లంబులుగను కాన్వెన్సింగు ప్రతిపక్షపాలంబులుగను చీలిపోయినందు వల్ల యీ ఆటంకములు తగ్గవికావు. వివిధమైన పెళ్ళిమంది గల్లి ఒకనేనయిన్నప్పటికి అది ఒక్కటియే. వివిధమైన పోరాటము చేసినప్పటికిని, అదిఒక్కటే. అది ఒక్కటిగా నున్నప్పు డును, నడుపుటయందు ఏకీభావమున్నప్పుడును జయమునకు అవకాశము గలదు.

సంయుక్తరాష్ట్ర లిబరల్ మహాసభాభ్యుత్థుడు నిశ్చయ ముగానే అని అనుకొందును. మహాత్మాగాంధీ నిర్వాహకార్య

క్రమమునకే కట్టుపడియుండవలసినదనియు, కాన్వెన్సింగువలనకేరము పూర్తిగా తనకును తనవిమ్రులకును విడువవలసినదనియు, కోరె ను. అయినప్పటికిని లిబరలులును తత్వపితృబృందమును ప్రాంతకాన్వెన్సింగులో పెద్దమెజారిటీ ఉన్నప్పటికిని ప్రభుత్వము ఖ ద్దరును, టెంపరెన్సు సంస్కరణమును నిర్బంధింపజొచ్చి ప్రభుత్వమును ఆటంకపరుపజాలకపోయిరి. ఇంకను కాంగ్రెసు వారు కాన్వెన్సింగు బహిష్కారమును వదలనియెడల దీనిని జూచి సంతోషించువారు లిబరలులు, హోంరూలర్లు, జిజ్ఞాసుపార్టీ అధికారపక్షమును అయియున్నారు. శత్రువునకును అనుమాన పడు శత్రులకును ఒనగూర్చుసంతోషము మంచినిలి కాజాలదు.

రెజిస్ట్రేషన్ ప్రక్రియ రక్షించుకొనకుండ లేక గవర్న మెంటు నిర్బంధమునుండి తమదేశీయులను రక్షించుటయందు దేమి యుండేదయక స్వలాభమునకే వినియోగించుకొనువారి చేతులలో విడిచిపెట్టిన రెజిస్ట్రేషన్ మూలసానములోగాని, శాసనోల్లంఘ నమునకు గడంగుటగాని మరియే యితరనిరోధమునుగాని చేయు ట తెలివిలేవియగును. మాడుగులలక్రిందట తమ లిబరలువిమ్రు లు ప్రభుత్వపుదాడిని బ్రద్దలుకొట్టగల్గుదురనియు బ్రద్దలుకొట్టి నిచ్చగించుటనియు కాంగ్రెసునాయకులు నమ్మిరి. కాని ఆయాశ విచారకరముగకల్ల యయ్యెను. స్వజనులతో సంరక్షించుకొను టకుబదులు ఇతరులను నమ్మి రక్షించుమనట తెలివైన నాయ కత్వముకాదు. వివేకము అధర్మమైన లేక అపవిత్రమైన సుగుణమే అయియుండనేరదు. స్వస్వైక్యమువిషయములో విధికృత్య ము అనునొకటి గలదు. అంతకన్న గొప్పదిలేదు.

తంజావూరులో ప్రస్తుతస్థితియు, గుంటూరులో అనను కులముగ ఫలించిన పూర్వపుస్థితియు, అధికారపక్షముయొక్క పనిముట్టుగా శాసనసభ నుపయోగింపబడుటవల్ల గల్గిన ఊతకు నిదర్శనములు. మన లోకల్ బోర్డులు రియక్షనరీ పనులనుచేయు నట్టివిగా ఊతించిపోవుచున్నవి. రాజకీయవైదిలనుమానేవిధము మనమందఱకును లజ్జాకరముగానున్నది. జంతుసమృత్తులపద్ధతిని మతచేట్టుము కాన్వెన్సింగురా అంగీకరింపబడెను. శాసనసభలు స్వాధీనమునందుంచుకొన్నందువల్ల కనీసము స్వదేశీయులసహాయమువల్లను వారిపేరుతోను జరిగేచెడుగును జరుగకుండజేయ గలము. అంతవరకైన అధమము జాతీయమర్యాదను ఆత్మగౌరవ మును నిల్వబెట్టగల్గుదుము. పేరునకున్నది నిజముగనున్నది అగు సంపూర్ణ బాధ్యతను అధికారపక్షము భరించేటట్లు చేయగల్గుదు ము. జాతీయవాదులలో వికమత్యమున్నగాని అట్టిది చేయరుట సాధ్యముకాదు.

స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభలను లోకల్ బాడీలకు స్వాధీనపరచుకొనవలెననియు అందువల్ల చేసెడిపనులను ఇంకను చెప్పబడెను.

నేడు ముఖ్యఅవసరమైనది ఏర్పాటు. పాశ్చాత్యదేశము లందు విశేషధనము గల్గియు సహప్రచారమును చేయునట్టి సమర్థులై స్థాయిమునుమ్యులను గల్గియు పార్టీలుండును. అట్టిరీతిగా అన్నివిషయముల చక్కని ప్రచారము జరుగుటకు ఏర్పాటు చేయవలయు నని చెప్పబడెను

హైందవస్థితిలో అనిశ్చితము పురిగొల్పు సమయములో మీసభ సమావేశమగుచున్నది. కాంగ్రెసులోనిస్వరాజ్యులకును కాని వారికిని మంచియుద్ధముపెరుగునాఅని గి!మెంటుచూచు చున్నారని ప్రస్తుతతాటస్థితి!అంతపాఖ్యదాయకముగ లేనట్లు స్పష్టము. లేదాకాంగ్రెసువారు స్వరాజ్యపాలిని అంగీకరింతురా అనిచూచుచున్నారు. జాతీయవాదులు మనుషటివలె చీలిపోయియుండురా అని కూడా చూచుచున్నారు. శాసన సభలు మోడల్స్కు విడిచిపెట్టబడునా జాతీయవాదులతో నిండియుండునా? మహమ్మదీయుడు జాతీయవాదిగా నుండుట మానెనా? భగవదున్నికపరీకారము మధ్యపరగజాలలోను బంగాళమునందును ఎల్లెక్కరేలు దృఢముగా నిలబడునా? లేక ప్రభుత్వ నిర్బంధములో తమవీరులను విడనాడెదరా? మంచి కాలమున నుండేహూరులమా లేకనిజమైన ధైర్యము మనకుగలదా? దొరతనము తమవై పునకు ఎల్లెక్కరేటును మరలించుకొనగలదా లేక బాధించగలదా? లాయక్లెట్టి బుద్ధిమంతులు తమగుడార మునుండి బయటకువచ్చి ప్రజాభివృద్ధియునందు మంచిభాగస్వాము లగుదురా? అధికారపక్షముతో భలపరీక్ష కాగుటకు దేశము సిద్ధ పడుచున్నదా? ఇట్టిసమయములలో సమావేశమైనపుడు మీరు బరువైన బాధ్యతను తహింపవలసియున్నది. మన భూమియందు గల జాతీయబలములను వికృతముచేసి బలపరచుటకు మీరు తెలివి గా నిర్ణయించుకొనక.

* * * నెల్లూరు ఘంటల సభాతీర్మానము లంగీకరింపబడి ఆచరణలో పెట్టబడినట్లయితే అవి కాంగ్రెసు కార్యములందును అమర్చుటనందును అభివృద్ధిపొందుటలో స్థూ

తనశక్తిమును గుర్తించును తత్తదామే కాంగ్రెసు ఎక్కువభాషా శక్తిముగాను ఫలప్రదముగాను అని చేయును.

తీర్మానములు

స్థానికస్వపరిపాలనమును స్వాధీనపరచుకొనుట

ఈక్రింది తీర్మానములు అధ్యక్షుడు ఉపపాదించెను.

అంగీకరింపబడెను.

1. యెజ్జిపీతూరివల్ల ప్రజలకు గలిగిన నష్టములను కష్టములను విచారించి నివేదికమును ప్రచురించి తగుచర్య తీసికొనుటకు అయిదుగురుకు ఎక్కువగాని ఉపసంఘమును నియమించుటకు జిల్లాసంఘమును ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

2. ప్రతితాలూకా కాంగ్రెసు కార్యాలయములోను ఒకగ్రంథాలయమును చేర్చి అందు హిందూరాజకీయ గ్రంథములను శేర్షి తర్జుమానులకు ప్రబోధము కలుగజేయవలసినదని తాలూకాకాంగ్రెసు సంఘములను ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

శ్రీయుత బిక్కిన వెంకటరత్నంగారు ఎం. ఎల్. సి. (రామచంద్రాపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు) యాక్రింది తీర్మానము నుపపాదించెను.

“జిల్లాలో లోకల్ బోర్డులను తాలూకాబోర్డు బిల్లా బోర్డు మ్యూనిసిపాలిటీలను కాంగ్రెసు పక్షాపాదులు స్వాధీనము చేసికొనవలసినదనియు వానిద్వారా కాంగ్రెసు ప్రచారమును ఎక్కువగా జరుపవలసినదియు యీసభవారు జిల్లాప్రజలను కోరుచున్నారు.”

దీనివల్ల కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకు బలమనియు, ఒక సెంట్రల్ ఆర్గనైజేషనుండుటవలన లోకల్ బాడీలు తప్పక స్వాధీనము చేసికొనగలమనియు తమ యుపన్యాసమున చెప్పిరి.

శ్రీ దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఆమోదింపును నిష్పాదించుచున్న కొన్ని దుర్మయములను చెప్పిరి. తీర్మానము అంగీకరింపబడెను.

బ్రిటిషు వలసదేశముల సరకుల బహిష్కారము

శ్రీ పులవర్తి భీమలింగమూర్తిగారు ఈక్రింది తీర్మానము నుపపాదించిరి.

“బ్రిటిషు దీవులలోను వలసరాజ్యములలోను తయారగు వస్తువులను సాధ్యమైనంతవరకు స్వరాజ్యము దేశమునకు వచ్చు పర్యంతము కొనగూడ గలందులకు ఈసభవారు ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నారు.

దీనిపై నుపన్యసింపును, యితరదేశములను ఈతీర్మానములో కలుపనందులకు కారణమును చెప్పిరి. ఇండియాకును బ్రిటిషుదీవులకును సంబంధమున్నది. ఇండియాసామ్యును స్వీకరింపును ఆర్థికదృష్టి నీతి యాదేశమునకు కల్పింపబడి, యాదేశముయొక్క బాగోగుల స్ఫురింపక ఉన్నతత నుండుటచేత చారికి మెలకువ కలుగజేయుటకై బ్రిటిషుసరకులను బహిష్కరింపవలసిన దన్నాము కాని ద్వేష యంతమాత్రములేదనిరి. వలసరాజ్యములలో నల్లవారిని చూచుట అయిదుము. నల్లవారికి చోటులేదు. భారతదేశ ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమగు పనులు చేయుటబట్టి వలసరాజ్యముల సంబంధమును అందువలన వారి సరకులను నవర్జించినగాని మనసంగతి బోధపడదు. మనయొక్క తేముమునకై మనఆర్థికదృష్టిని తొలగించుకొనుటకై యీ తీర్మాన ముద్దేశింపబడె నని ఉపన్యాస సారాంశము.

ఆయుర్వేద భూషణ పేటారి వాసుదేవశాస్త్రిగారు ఆమోదించిరి.

దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు వ్యతిరేకించిరి. ద్వేషము యీతీర్మానమువల్ల స్ఫురించుచున్నదనియు, యితరదేశములు అమెరికావంటిది నల్ల వారికి స్థానము లేకుండజేయుటచేత యిందు లో కలిపి యున్నయెడల తీర్మానమునకు వ్యతిరేకము లేదనియు చెప్పిరి.

సన్నివీను వెంకటకృష్ణారావుగారుకూడ వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి.

భీమలింగమూర్తిగారు అభ్యంతరములకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినతర్వాత తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను.

హిందూసంఘ పునర్నిర్మాణము

ఈక్రిందితీర్మానము విషయనిర్ణయసభలో ఆమోదించి నటుకరిటిది అధ్యక్షునిచే త్రోసివేయబడెను.

“హిందూమహాసభ ఉద్దేశముప్రకారము హిందూసంఘమును సంస్కరించి, పునర్నిర్మాణము చేయుట అత్యవసరమని భావించుచు, ఈమండల ప్రజలను ముఖ్యముగా పంచులను

ఇందువిషయమై వెంటనే పూనికొని తగుప్రయత్నములను చేయవలెనని యీసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.”

దీనిని అధ్యక్షుడు త్రోసివేయుచోట్లు చెప్పెను. నేను విషయనిర్ణయసభ కధ్యక్షుల వహించనందులకు విషాదపడుచున్నాను. ఈతీర్మాన మూలోచింపబడునపుడు నేనులేను. కాంగ్రెసు సహాయములేనిదే హిందువులు సభలు జరిపింపవలసినదని ఒకఆజ్ఞ అవసరములేదు. ఈతీర్మానము వచ్చినప్పుడు క్రైస్తవులు, మహమ్మదీయులు యితరులు యిట్టితీర్మానములనే తీసికొనివచ్చెదరు. కాని యిది కేవలము రాజకీయమైనదియు సాంఘికమైనదియు నగు ప్రశ్న. మీరు అంటరానితనమును తీసివేయవలసి చెప్పినట్లుంటే అది కేవలము రాజకీయసాంఘిక ప్రశ్న యగును. మీరు వర్ణసంకరవివాహములు హిందువులు చేసికొనవలెనని అన్నట్లుంటే అది వేరేవిషయము. కేవలము మతవిషయము. కాబట్టి యీసంబంధములు మీకు తెలియజేసి తీర్మానమును త్రోసివేయుచున్నాను. గుమ్మడికల రావుగారు అధ్యక్షుని అభిప్రాయములకు నామోదము వహించెను.

చర్చలోనికి రాకుండ సంగ్రహముగ జెప్పితిని గనుక ఇంక రూలింగ మార్చనని అధ్యక్షుడనెను. సుబ్బారావుగారు తనఅసమ్మతిని తెల్పుచున్నా ననెను. విషయనిర్ణయసభలో తీర్మానింపబడిన తీర్మానమును అధ్యక్షుడు స్వయముగా త్రోసివేయుట పలువురు నా తేసింప జొచ్చిరి.

భువిడిపాటి సత్యనారాయణగారు, పూర్వపు దినపథిలోనుండి వెడలిపోయినప్పటి నుండియు సభకార్యక్రమమున పాల్గొనకండి, ఇప్పుడు తిరుగ వేదికపైకివచ్చి తమయసమ్మతి నిట్లు తెల్పిరి. కాన్సిస్ట్యూషనుగా యీతీర్మానమును అధ్యక్షుడు త్రోసివేయు మాట్లాడుట అని అడిగిరి. ఈతీర్మానము విషయనిర్ణయసభలో ఆమోదింపబడెను. సభాధ్యక్షుడు విషయ నిర్ణయసభకు రాక తన అధికారములను మరియొకరిచేత బెట్టెను. (డాక్టరు బ్ర. సుబ్రహ్మణ్యంగారు జిల్లాసంఘాధ్యక్షుడు అధ్యక్షుడతహించెను). కాబట్టి యీలోసివేయుట ఆవిషయనిర్ణయ సభాధ్యక్షుని మాన్యతవలనవంటి దని ఒక కారణమును, కాన్సిస్ట్యూషను ఒప్పుకొనదని రెండవకారణమును, ఆచారము కాచని మూడవ కారణమును చెప్పి సభాధ్యక్షుని పునరాలోచన ముచేయవలెనని కోరిరి.

సభాధ్యక్షుడు దంగీకరింపక అసమ్మతిని రికార్డుచేసిరి. ప్రచారకులకు సలహాలు

ఈక్రింది తీర్మానము శ్రీశణ్కేశ్వర్ లక్ష్మీనరసింహమూర్తి గారిచే ఉపపాదించబడి శ్రీ గుమ్మడికల సుబ్బారావుగారిచే నామోదింపబడెను. కంభంపాటి లక్ష్మీనరసింహ సోమయాజులు మల్కాల గోపాలరావుగార్లు ఆనవసరమని ప్రతిహేలుగ మాట్లాడిరి. డాక్టరు బ్ర. సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఉపపాదకుని తరపు ఆక్షేపణకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

“భారతదేశప్రజలను స్వరాజ్యప్రయత్నముపట్ల సుముఖులను జేయుటకు వారియందు జాతీయశయములు ప్రబలుటకును ప్రచారకు లీక్రింది విషయములను గమనించి యాపద్యతులను ఆదరించవలసినదని యీసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

“(1) ప్రతి గ్రామమునందును వారమున కొకసారియైనను సభలను సమావేశపరచి ప్రతికలయందు గలవిశేషములను ముఖ్యముగా భారతదేశమునకు సంబంధించినవిషయములను విశదపరచుట.

(2) భారతదేశముయొక్క వర్ధంతులను జరుపుట.

(3) గ్రామములయందు అంటురోగములు వ్యాపించినపుడు ఇతరవిధములకు కష్టములు వాటిల్లినప్పుడు గ్రామస్థులకు సేవజేసి వారియనురాగమును సంపాదించుట.

గ్రామములయందు పదపతిసంఘములను స్థాపించి గ్రామస్థుల అభివృద్ధికి తోడ్పడుట.

(5) పుస్తకభాండాగారమును స్థాపించుట అందు సాధ్యమైనంతవరకు రాత్రిపాఠశాలలు పఠనము మొదలుపెట్టయములచే ప్రబోధము కల్పించుట.

(6) మేజికీ లాంటివైన ప్రదర్శనములచే బోధించుట.

(7) సాధ్యమైనంతవరకు పంచాయితీ లేర్పరచి అన్ని విధములగుతగాయదాలను పరిష్కరించుట.

(8) కరఫుత్రముల నచ్చొం దించి జనబాహుళ్యమునందు పంచిపెట్టుట ప్రబోధకరమును భారతాయద్యోగకరములగు బొమ్మలను వివిధగా ప్రచురించుట.

స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము

డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీస్థుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఈక్రింది తీర్మానము నుపపాదించిరి.

“బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో హిందూదేశమునకు తావులేదు కావునను, స్వేచ్ఛ భగవద్దత్తమును నాట్లు కావునను హిందూదేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుటయే కాంగ్రెసుయొక్క పరమావధి యని, స్పష్టికరింప వలసినదని జెల్లాం కాంగ్రెసువారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు” ఉపపాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి. ఈమాదిరి తీర్మానము నిమిటి సంవత్సరము రాజోలు మహాసభలో వచ్చినది. అప్పుడు పెద్ద చర్చ జరిగినది. అధ్యక్షుడైన వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి సలహాపైని తీర్మానము ఉపసంహరించుకొనబడెను. ఈ తీర్మానము నంగీకరింప జూచువారు తమ విధిని, శక్తిని గురించు కొనవలసి యున్నది. నేను రాజోలు సభలో మాడ నిదియే చెప్పినాను. సమ్యక్తులు! ఎక్కువ వచ్చినవాడేనా అను ప్రశ్న నాకు లేదు. కార్యచరణ చేయువారే లెక్కలోనికి వత్తురు. స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము చేసినప్పుడు ఎవరో ఆత్మసమర్థులము చేయువారు ప్రాణమును భారపోయువారు కొద్దిమందియే ముందుకు వచ్చి స్వాతంత్ర్యమును నెలకొల్పుదురు. ప్రాణముల నర్పించువారే ఈతీర్మానమునకు వోట్లు యివ్వవలెను. తీర్మానము వీగిపోయినను గెల్చినను దానితో నిమిత్తములేదు. ఈనిరుత్సాహపు రోజులలో నిట్టి తీర్మానముయొక్క అవసర మేమిగులదు? ఇది అనుచితము అని కొందఱు వ్యతిరేకముగ చెప్పవచ్చును. నేడంటే నిరుత్సాహముండవచ్చునగాని రి. 4 నెలలలో గొప్ప ఉత్సాహపు రోజులు మనకు రాగలవు. ఈ తీర్మానమునందు స్వాతంత్ర్యమును యీనిమిషములో స్థాపింపవలసినదని లేదు. ఇంక రి. మాసములకు వచ్చే జెల్లాంకాంగ్రెసువారిని స్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుట పరమావధి అని చెప్పవలసినదని కోరుచున్నాము. జయపజయములకై ఈతీర్మానము మీయెదుట పెట్టియుండలేదు. మీయొక్క ధనమును ప్రాణమును సర్వమును మీరు త్యాగము చేయ తయారుచేయుటకు మాత్రమే యీ తీర్మానముపెట్ట నుద్దేశింపబడెను. ప్రాణము నర్పించువారే త్యాగమూర్తులు. ఏత్యాగమైతే అందరప్రజలను తన పై పునకు త్రిప్పుకొనుకో ఆదియే మహాత్యాగము. కావున తీర్మానము యొక్క అర్థమును చక్కగా తెలిసికొని విధిక్యత్యమును గుర్తించుకొని సమ్యక్తుల నియ్యవలసినదని కోరుచున్నాను.

శ్రీ మొసలకంటి తిరుమళరావుగారు తీర్మానమామోదింపును సమ్యక్తులయ్య విషయమునందు ఉపపాదకునితో నేకీభవించుచు ఇప్పుడు ఆసియా, యూరపులకు విజ్ఞానమునందు సామర్థ్యమునందు, యుద్ధమునందున్నట్లు మీరుగుర్తించ వలసి యున్నది. ఈపోటీలో ప్రాచ్యప్రపంచ మభివృద్ధి జెందుటకు మన విజ్ఞానమును, బలమును, దేశసాంప్రదాయమును అభివృద్ధిచేసి కొనవలెనని మీరు గుర్తించియుండవలసినది. అట్టిప్రయత్నములు కొరవడుటచేతనే శ్వేతప్రపంచమునందు మనభారతదేశ దేశమునకు తావులేదు. ఎంతవీచముగా భారతీయులు చూడబడుచున్నారో మీరే ఆలోచించుకొనుదు. జపాన్, రష్యా లకు యుద్ధము జరిగినప్పుడు జపాన్ గెల్చినప్పుడు, హిందూదేశము సానుభూతి గల్గియుండెను. ఇందుకు కారణము ప్రాచ్య దేశముగనుక. కొరవడిన ఆత్మగౌరవము సంపాదన చేసెను. ప్రతివారును జపాను నెడల అభిమానము చూపించిరి. మన ఆచర్యములను, సాంప్రదాయములను, ఆచారములను, విద్యను, యిట్టి నేనిని మహమ్మదీయులు పరిపాలించినప్పుడు నశింపుచేయలేదు. కాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము స్థాపింపబడిన తర్వాత మనవి నశింపు అగుటయు, వారి విజ్ఞానము, విద్య, సాంప్రదాయములు కలుగుటయు జరిగెను. ఇట్టికారణముల బట్టి బానిసత్వము ననుభవించవలసి వచ్చుచున్నది. కావునబ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందు హిందుదేశమునకు తావులేదు.

శ్రీ కంభంపాటి లక్ష్మీనరసింహసోమయాజులు గారు యాక్రింది సవరణ నుపపాదించిరి.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో భారతదేశమునకు తావులేదు. కావున అహింసాపద్ధతులచే భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమును జెల్లాంకాంగ్రెసులో ప్రకటించవలసినదని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

దీనిని ఉపపాదించుచు త్యాగమును గూర్చి విశేష హెచ్చరిక జేసెను.

శ్రీ పులవర్తి భీమలింగమూర్తిగారు ఆమోదించిరి. అసలు తీర్మానమునందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య స్థాపనము పరమావధిగ చెప్పబడెను. సంరక్షణ తీర్మానమునందు స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించెయ మని చెప్పబడెను. ఎప్పుడోఅప్పుడు స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటన చేయవలసియున్నది. ఒక దానిని నశింపుచేయవలెనన్నపుడు నిర్మాణకార్యమును చేయవలెను. ఖడ్గదుగ్ధింపవలసినదన్నప్పుడు విదేశీయులను బహిష్కరించుచున్నారు. కా

బట్టి నిర్మాణమును బహిష్కారమును జరుగుచుండును. ఉన్న ప్రభుత్వమును తక్షణమే త్రోసివేయవలసినదని చెప్పుటకు హక్కులేదు. మరియొక ప్రభుత్వమును నిర్మాణముచేసిన గాని ఉన్నదానిని త్రోసివేయలేదు. స్వాతంత్ర్యము, స్వరాజ్యము, అనన్తమో మహాత్ముడు నిర్వచించుక దానియవసరమువచ్చినప్పుడు ఆలోచించవచ్చుననిరి. స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించవలసినది అనుటలో అది సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కావచ్చును, బ్రిటిష్ పాత్రాజ్యంతరస్వాతంత్ర్యము లేక బహిష్కరణ కావచ్చును, చూడగానే లేక మనరాజ్యముల స్వాతంత్ర్యము కావచ్చును. ఏదనుకొనె చెప్పలేము. అది యిప్పుడు నిర్ణయించుటలేదు. స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించవలసినదని అడుగుటలేదు. ఈ ప్రకటనము లో అహింసాపద్ధతులైన ప్రకటించునని చెప్పుచున్నాము. బెల్గాం కాంగ్రెసు పరిస్థితుల ననుసరించి చేయవచ్చును. లోకమాన్యకు పరలోకగతుడైనప్పుడు నిరుత్సాహము కల్గినచో నాసింపచూచెదమో అనుసంహేదములు కల్గినవి. కాని సాత్విక శక్తి ఉట్టిపడెడి. దినదిన ప్రపంచమాన మగుచున్నది. జయము నిశ్చయము.

శ్రీమల్లాల్ గోపాలరావుగారు (పితాపురం) వ్యతిరేకముగ మాట్లాడుచు మతసాంఘిక ఆర్థికాధిపత్యముల స్వాతంత్ర్యము పొందలేనప్పుడు స్వాతంత్ర్యమునది తలపెట్టగూడదనియు, సభవారందరను ప్రాణములునిజముగా అర్పిస్తామని వ్రాసే వ్యతిరేకముగ నుండుననియు అట్లుచేయలేదు గనుకనే తీర్మానములకు ప్రతిహేతుడనగుచున్నాననియు, ఉత్తరకుమారప్రజ్ఞలు చెప్పిలే లాభము లేదనియు, చెప్పిరి.

అజానాటూరి వాసదేవశాస్త్రిగారు ప్రతిహేతులగునందుచు నిట్టిబలాత్కారపు చావులకు అధికార మియ్యమనియు, పరమాపధి పెట్టిన మహాత్ముడై యితరమహానాయకులే దీనివిషయమై ఆలోచించి ఏర్పాటుచేసిరి.

శ్రీదువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు, జిల్లాపరిస్థితులనెరిగి యిట్టి తీర్మానముల చేయవలెననియు, నిర్మాణకార్యక్రమమునందు ఏకీకృతమని పూర్తిచేసినను స్వాతంత్ర్యము కలిగినట్లైయినయు కనుక ప్రతిహేతుడనగుచున్నానని చెప్పిరి.

దేశబాంధవి దువ్వూరిసుబ్బమ్మగారు సవరణనామోదించు ప్రాణత్యాగపరిత్యక్త తాను నిల్వబడుచున్నానని హెచ్చరించెను.

శ్రీ యరమిల్లి జగన్నాథశాస్త్రిగారు ప్రతిహేతులగు మాట్లాడిరి. కాంగ్రెసు విధానమునకు యీ తీర్మానములలోనిది అశాస్త్రీయమని మొదటి ఆక్షేపణచెప్పిరి. ఏపద్ధతినీ లక్ష్యమునందు పెట్టుకొనినడుస్తూన్నామో దానికి విరుద్ధముగా నడుచుకొనుచున్నామని ఆయనవాదము. కాకినాడలో మండలసభ జరిగినప్పుడు యిట్టి తీర్మానమే సాంబమూర్తిగారు తీసికొనివచ్చినప్పుడు తాను వ్యతిరేకముగ నుంటివనియు, రాజ్ కోలులో సభ జరిగినప్పుడు మరల దీనిని ప్రవేశపెట్టినప్పుడు కూడ వ్యతిరేకముగ నుంటివనియు, కాని అది ఉపసంహరించుకొనబడెననియు, కాంగ్రెసు ప్రభుమూర్త్యులను స్వరాజ్యముని యిప్పుడున్నట్లుగానే యుండిన బాగుండుననియు, చెప్పిరి.

శ్రీ గాడేపల్లి సూర్యనారాయణశర్మగారు మహాత్ముని విధానమునందు ఏమైన విశ్వాసమున్నయెడల యీరెండుతీర్మానములను త్రోసివేయవలసిన దనిరి.

శ్రీమతి పొణకాకనకమ్మగారు (కల్లూరు శ్రీరామకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శిని) సవరణ నామోదించుచు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యప్రకటనము జీవితోద్దేశముగ గుర్తించవలసినదనియు, కోట బురుజులపై పతాకముల నెగురవేసి విజయలై న పీఠాలు పీఠమతలు సంతతివారమైయుండి ప్రాణత్యాగమునకు వెనుదీయని వారమైయుండి యింక ఎప్పుడో చూడామని చెప్పట తమ అధిమాధమస్థితిని గుర్తించునన్నారనియు, గుర్తించియున్నయెడల రకుపాదుమమును దేశసేవచేసి చూపింపవలెననియు వట్టి తీర్మానములవలన లాభములేదనియు చక్కగ నుపన్యసించి స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము నిష్కర్షగా చేయవలసినదని ప్రార్థించెను.

శ్రీమతి ఉన్నవలక్ష్మీబాయిమ్మగారు తీర్మానములకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి. తగిన తరుణంలో లేమనియు నిష్పటికింకను విదేశీబట్టయే ఉపయోగించుటకుండు తప్పుకీ నెట్లు చూపింపగలరనియు, వెనుకటి బాజ్ కోలుగైరా చరిత్రయు చెప్పిరి.

శ్రీ యత అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు తీర్మానములకు ప్రతిహేతులగు నుపన్యసించిరి. చచ్చిపోవడము, యీ ప్రగల్భములు చెప్పకొనుట యిక్కడిననుకూలము, యీ ఉద్యమములో ఎప్పుడైతే కాలుకట్టివారో ఆనాటినుండియే చావునకు తెగించిరనియు, కాంగ్రెసు పరమాపధిని మార్చుటకు ప్రాణము నర్పించు మహాత్ముడాలిగారుకూడ కాకినాడ కాంగ్రెసు

లో ఒప్పుకొనలేదనియు, కాకినాడకాంగ్రెసు అంగీకరింపలేదనియు, ఇప్పటికికూడ గాంధీగారు మార్పుట కిష్టపడలేదనియు చెప్పిరి. అహింసాపద్ధతులైననే తాము నడవవలసినదనియు, "స్వరాజ్య" నిర్వచనము చేయుటను గురించియు నిర్మాణకార్యము ప్రాముఖ్యమును విస్తరించి చెప్పిరి.

శ్రీయత బులుసు సాంబమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు నిట్లుచెప్పిరి: కాంగ్రెసు మతసూత్రమునందు మాట మార్పు అవసరమని చర్చింపబడెను. అట్టి స్వరాజ్యపద్ధతి మాని వేయవలెను. 1921 లోని పరిస్థితులు నేఱు, ఇప్పటి పరిస్థితులు నేఱు. ఆనాటిపరిస్థితులు ప్రారంభస్థితి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము ఏమైన గౌరవముగ చూచునేమోయని మనదేశమునెడల కొంత సూయముచేయునేమో అని, అభిప్రాయ ముండేది. కాని యిప్పుడు భారతీయులకు బ్రిటిష్ పాత్రాజ్యములో ఫలమేలేకుండ చేసినట్లుకా, కనడాలోను, ఆస్ట్రేలియాలోను కన్యాలోను నింకను ఇతర మనరాజ్యములందు జరుగుచున్న చర్యలను తెలిసికొన్నయెడల, హిందూదేశమునకు బ్రిటిష్ పాత్రాజ్యము లో తావులేదన్న విషయములో ఏమి ఆక్షేపణమున్నదని అడిగిరి. కాబట్టి యిప్పటి యీకారణములన స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటన చేయగోరినందుకు ఏమి అభ్యంతర మున్నదని అడిగిరి.

"అహింసాపద్ధతులు" అని సవరణలో నున్నది. కాని అసలు తీర్మానములో లేదనియు, అమాట స్పష్టీకరించునప్పుడు ఆ తీర్మానమునకు తాము వ్యతిరేకమనిచెప్పిరి. పన్నులు చెల్లింపక పోవుట తలపించినతర్వాత స్వాతంత్ర్యప్రకటనములు (కాశేశ్వరరావుగారు చెప్పినదానిలో నున్నది.) పారబాటు అభిప్రాయమనియు, స్వాతంత్ర్యప్రకటనములేకుండ పన్నులనుగ వేయుట ఉండదనియు, స్వాతంత్ర్యమునది బ్రిటిష్ పాత్రాజ్యంతరగతమై యుండనేరదనియు, లోకకళ్యాణమునకు స్వరాజ్యపాపము కావలసియున్నదనియు, స్వాతంత్ర్యము లేనప్పుడు పరాధీనుడవై యుండవలయు, పరాధీనుడవైతే స్వరాజ్యమునకు తగవనియు వాదించిరి. స్వరాజ్యప్రకటనము చేయుచు బెల్గాంకాంగ్రెసునకు సిఫార్సు అప్పుడు యావత్తు భారతదేశ ప్రతినిధులను ఒప్పించి హిందూదేశమునకంతకు ప్రకటనము చేయవలెను గాని యీ ఒక్క ఆలమాదుగో ప్రకటనముకాదని చెప్పిరి.

శ్రీ మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు ప్రతిహేతులముగా మాట్లాడిరి. స్వరాజ్యప్రాప్తికి కాననోల్లంఘనము అంగీకరింపనివారు వచ్చి యిట్టి తీర్మానములపెట్టుట వింతగా నున్నదనియు, స్వరాజ్యప్రాప్తికి ప్రాణములర్పించుటకు ప్రభుమండననియు, కాని స్వరాజ్యము చచ్చిపోవుటకు గాదనియు, తీర్మానము లోకదారి, చావులచెప్పుకొనుట ఒకదారి, ఇదేమి అర్థము లేదనియు, యుద్ధరంగములోకి వెళ్లి చచ్చుట మగతన మనియు స్వాతంత్ర్యప్రకటనమనగా ఎవరును విశదపరచరనియు, పార్లర్ గవర్నమెంటు తయారుచేసికొని పిదప స్వాతంత్ర్యప్రకటనము చేయవలెననియు, నిన్నటివరకు భీమలింగమూర్తిగారు ఈ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నవారు యిప్పుడు ఉపహేమింపవచ్చి రనియు, మాటలుచెప్పట సులభముగాని కార్యాచరణ చేయుట దుర్లభమనియు చెప్పిరి.

తనకేరీ త్రి ఏడో చెప్పినందుకు భీమలింగ మూర్తిగారు లేచి నాయుడుగారిని ఉపసంహరించుకొనవలసినదని చెప్పవలసినదని అభ్యర్థించి కోరిరి. కొంతతగువు అయినతర్వాత పెర్సనల్ రిఫరెన్సు చేయలేదనియు, భీమలింగమూర్తిగారు ఏమి చెప్పారనినను సరే ఆయన గుట్టుఅంతయు నిప్పుడు బహిరంగ సభలో చెప్పెద ననియు, అభ్యర్థులు పెర్సనల్ రిఫరెన్సు చేసిరిని గనుక ఉపసంహరించుకొనమని యీలింగయిస్తే అట్లే చేసెద ననిరి. వాగ్వాదము గందరగోళము పెరుగకుండ అభ్యర్థులు దీనిని అంతరింపజేసిరి.

డాక్టరు కుబ్జాగార్యుగారు చేసిన ఆక్షేపణలన్నిటికి సమాధానము లొసంగిరి. ముఖ్యమైనది ఆయన తీర్మానములో "అహింసాపద్ధతులు" లేనందువలన అంగీకరింపరవట పారబాటుఅనియు, కాంగ్రెసుపద్ధతినగురించి ఇందు చెప్పకపోవుట వలన యిప్పుడున్న పద్ధతియే యుండుననియు, యిట్టి ప్రమాదకరమైన ఆక్షేపణ చేయవలదనియు కోరిరి.

అభ్యర్థుడు తన అభిప్రాయమును చెప్పవలసినదని కొందరును, అంతోపస్వాసములో చెప్పవచ్చునని కొందరును, ఆయన యిచ్చమని కొందరును అభిప్రాయము వచ్చుచుండ, అభ్యర్థు డిట్లు ఇంగ్లీషున ప్రతిహేతులముగ నభిప్రాయ మిచ్చెను.

తీర్మానములకు అనుకూలముగను ప్రతిహేతులముగను విక్రమించేసిన ఉపస్థానములు మిగల ఆనందకరమైనది. ఏనభిలో వైన యీవిధమైన చర్చ వినుట యిదియే ప్రభుమము. ఈవిధము

మే కాంగ్రెసు యొందు రెండుపాళ్లు వచ్చినప్పుడు నేను లేకపోతిని. జైలులోనుంటిని. మీరందఱు దేశభక్తులు. మీలో చాలమంది జైలుకు వెళ్లినవారనియు, యింకొకపార్శ్వమును వెళ్ళేసంస్థలనియు, పాగొములర్పింప సంస్థలనియు తెలియును. కాని మనచర్య, విచక్షణనుబట్టి అవసరమునుబట్టి ఉండవలెను. నేనీ ప్రభుత్వమునకు విక్రమము గావని మీ కందఱు అకు తెలియును. ఈ నెలఖులలో పున మరల జైలుకు వెళ్ళుటలో నున్నాను. అయినను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు వ్యతిరేకము గనున్నను కారణములు యిచ్చట విశదపరచి యుండలేదు.

ఈదేశముపై ఆలెగ్గాండరు దండయాత్రనేసి నప్పుడు విశేషదరిద్రయాత్మకమైరిందు శక్తి భారతదేశమునకు పోయినది. పృథ్వీరాజు మహ్మద్ గోరీని రి వ పర్యాయము ఓడించి పంపినప్పుడు మనసామర్థ్యము సంపూర్ణముగ చెక్కులే పోయెను. ఇప్పుడు పర్యవసాన మేమనగా, ఎక్కువలయుగల్గిన యెజాతి యైనను మనలను సులభముగా జయించును. మనము తీరించి పోయినాము. అందువలననే ప్రభుత్వముమీదను యుద్ధముచేయలేము. అందుచేతనే యీదేశమునకు స్వేచ్ఛ సంపాదనకు దౌర్జన్యరాహిత్యపహాయనిరాకరణమును మహాత్మాగాంధీ మనకు బోధించెను. తప్పొబిప్పొ, మనము కోరనీ, కోరకపోనీ, మన విప్పుడు బ్రిటిష్ పాత్రాజ్యములో నుంటిమి. బ్రిటిష్ పాత్రాజ్యములో మనము అస్పృశ్యులము కామని ఎవరు వాదించుట. ప్రభుత్వము మిక్కిలివిస్తారముకీ కిగలిగిన దైనప్పటికిని వానితో డెబ్బలాడి స్వేచ్ఛను తిరుగ సంపాదించుటకు మనము సిగ్గు యిందుకొంటిమి.

బర్మోలి తీర్మానము చేయనిపక్షమున యీపాటికి ప్రభుత్వమును మనయిచ్చకు తలను వంచేట్లు చేయగల్గియుండును. మనకుటలున్నది. ప్రభుత్వముయొక్క 12లక్షలతయ మనకు తెలియును. అనగా, మనవిభేదము ప్రభుత్వముయొక్కబలము. స్వరాజ్యమును సంపాదించి ప్రభుత్వమును ఓడగట్టుట విక్కిలి కష్టమని నాకు తోచదు. ఎంత వ్యవధిలో అనేకవత్తు ఉండును. కానియెడల మీరెవరును జైలుకు వెళ్ళియుండరు. బ్రిటిష్ పాత్రాజ్యములోనుండుటకు యింకను యితరకారణములు గలవు.

ఇప్పుడు మనకు ముగ్గురు శత్రువులు కలరు. జపాన్ వారు, రష్యావారు. పార్లెస్లామువారు. నాగపురములో అఖిలభారతబాతీయోపసంఘము సమావేశమైనప్పుడు నేను మాయూరుకు వెళ్ళిపోవుచుండగా బొంబాయిలో ఒక జపాన్ పెద్దమనిషి కన్పించి భారతదేశములో వానికి ఉన్న ఆశను నాకు చెప్పిరి. కాని అట్టి ఉద్యమములో నాకేమి బోకోయలేదు. అది నాకెప్పుడును యిష్టములేదని మీ కే తెలియును. రష్యాఉద్దేశమేమో మీకు తెలియును. పాక్ ఇస్లాములవలన మరియొక ప్రమాదమున్నది. కాని యీమధ్య జరిగిన సందర్భములు యిట్టిభయకారణమును తగ్గించినవి.

హిందూదేశముమీద దండయాత్ర వచ్చినప్పుడు మహ్మదీయ ప్రభుత్వముతో తానుపోరాడుదునని మన నాయకుడైన మహాత్ముడాలిగారు కూడ చెప్పినారు. నేడు జపాన్ వలన రష్యావలన ఎక్కువభయముగూ నున్నది. వారిపని మహాప్రళయముగానున్నది. ముఖ్యముగా, జపాన్ తనసరకుల చెలమణిగొరకు హిందూదేశము నుంచుకొనగోరుచున్నది. జపాన్ మంచి తెలివైనదేశము. దానియుద్దేశము యుద్ధముచేయవలెనని కాదు, హిందూదేశమును పర్వకస్థలముగా చేసికొనుచుమని, జపాను సామ్రాజ్యపుట్టాక. బ్రిటిష్ వారి యాశక్తిన్న అధికము. బ్రిటిష్ వారి యాశలు మిన్నుముట్టినవి. ఇప్పుడు వానికి వివాదస్థితి కల్గుచున్నది. ఐర్లండు దాదాపుగా స్వేచ్ఛగానున్నది. సాల్ట్టండు స్వేచ్ఛను పొందగోరుచున్నది. త్వరలోనే కనాడా ఆస్ట్రేలియా మొదలగు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యదేశము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును పొందగోరుచున్నవి.

ఇంగ్లండు కామకొవెల్లుకు అంగీకరింపకపోతే ప్రపంచములో ఎక్కడను ఇంగ్లండు ఉండదు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము కామకొవెల్లు ఆఫ్ నేషన్సు అయినట్లయితే భారతదేశమునకు అందు తావుగలదు. కడపటికి, భారతదేశమునకు కామకొవెల్లు ఆఫ్ నేషన్సులో సమానవాటాతనము యియ్య నంగీకరింపక పోయినట్లయితే, అప్పుడేమి చేయవలెనో విచారించుటకు కాంగ్రెసు నాయకులకు విడిచిపెట్టెదము. జపానువారి పన్నాగములను చూచి ఇంగ్లండు భయపడుచున్నది. అందువల్ల నే సింగ్ పూరును నావికాదళ ముండుఫలముగ వేయగోరుదును. మనము కూడ యీరెండవ యజమానునిచూచి బాగ్రతపడవలసి యున్నది. నేడు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము చట్టికెగిరిపోయినట్లయితే ఇంకేమి బాధ మనకుండును. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములో నుండునీ నేనెంతయు గోరుటలేదు. కాని మనమంచికే, మనము బ్రిటిష్

సామ్రాజ్యములో సమానహక్కుగల హోంరూలు నంగీకరింపవలెను. కావున, యీస్వాతంత్ర్యప్రకటనము, తెలివైన పనికాగ్రామనాయకులు ఊహించుచున్నారు. కాబట్టి యీతీర్మానమునకును సవరణకును సేన ప్రతిపాదించును.

రా బో వు మ ం డ ల స భ

ను కొత్తపేట తాలూకాలో జరిపింపవలసినదని జాజుపేరన్నగారును గోడేటి వెంకట్రావుగారు కోరిరి. సభవారు ఆ కోరికను అంగీకరించిరి. ఇప్పటికి 12 ఘంటలైనది.

బ హు మ తు లు

నూలుపడకుపోజరిగినది. ఆపోటీపరిక్షను చూచుటకు డాక్టరు బ్రహ్మశాస్త్రిగారు సుబ్రహ్మణ్యముగారిని శ్రీమతి పోరాకా కనకమ్మగారిని న్యాయాధిపతులుగ నియమింపబడిరి. ఈ క్రిందివారికి బహుమతు లొసంగుటకు తీర్మానించిరి. వారికి కొంతసామ్యు బహుమతిగా నియమింపబడినది.

- 1. నన్న భద్రమయ్యగారు 2. మద్దూరిసుందరరామయ్యగారు 3. స. నరసింహరాజుగారు 4. అడ్డూరి తిరుపతిరాజుగారు.

జట్టల ప్రదర్శనములో అమలాపురము గాంధీపరిశ్రమాలయంవారికి బహుమతి యియ్యబడినది.

సేతపల్లిశ్రమను నిపుణతతో చూపిన కెట్టి బల్లి కులస్థులు బొక్కానుబ్రహ్మణ్యంగారికి ఒక బహుమతి యియ్యబడినది. చక్కనినూలు స్వయముగా తయారుచేసి ప్రదర్శనమునకు పంపిన ఈ క్రిందివారికి బహుమతు లీయబడినవి. 1 శ్రీమతి బిత్తిసలక్ష్మివెంకటసుబ్బమ్మగారు (శ్రీ బిత్తిసలక్ష్మి వంకటరత్నం చౌదరి ఎం. ఎల్. సి. గారి భార్య) 2. అడపాక వెంకటస్వామిగారు

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులైన వన్నేటి సత్యనారాయణగారు వచ్చినవారందరికిని యేర్పాట్లుచేయుటలో శ్రద్ధతీసికొని పని చేసినవారందరికిని వందనము లర్పించిరి. ముఖ్యముగా ఈ సభ జనుప్రకముగ నింతవిరివిగల ఏర్పాట్లుచేసి భోజనవసతులగుదుపాయములు చేయించినవారు పెదపల్లి జువీందారలగు శ్రీరాజా పతేలుఖానా రామస్వామిగారికిని వారి తమ్ములగు సుబ్బారావుగారికిని వారి కుటుంబమునకును సంతోషమును తెల్పుచు వందనము లాచరించిరి.

ప్రతినిధులతరపున ఆహ్వానసంఘమువారిని ఐచ్ఛికభటులను వారుచేసిన కార్యములకు ఆనందమును కనబరచుచు వందనార్పణములు జేసిరి.

అంతట అధ్యక్షుడు తమ అంత్యోపన్యాసమును చేసి 1-10 గంటలకు సభను ముగించెను.

అంత్యోపన్యాసము

అంత్యోపన్యాసమును మాతృభాష తమిళములో చేయవలచిననియు, ఇంగ్లీషున యదివరలోవలె మాట్లాడ నిచ్చలేదనియు, తమిళమునందు మాట్లాడిన తమదేశస్థులకు సంతోషమున గూర్చుచుననియు, కావున తమిళపదలినదని కోరుచు ఉపన్యసింపవోదగిరి. పండిత కావ్యకంఠం గణపతిశాస్త్రిగారు ఆంధ్రమున ఆయుపన్యాసమును జెప్పిరి. ఆయుపన్యాస మిచ్చట క్లుప్తముగ చెప్పబడినది.

అనేకన్నే హితులు సేను తమిళదేశస్థుడనై యుండి ఆంధ్రజిల్లాసభకు అగ్రతాదాగ నుండుట కెట్లంగీకరించినని అడుగమొడలిడిరి. తమిళులకంటె ఆంధ్రులు ఎక్కువభక్తి గలవారని సేను ప్రత్యుత్తరము చెప్పిరి. ఈగౌరవము నాకుగారు. తమిళదేశమునకు. నాయుత్కృతవలన కొంతమందికి కష్టము కలిగించినా సేమో అని భయపడుచున్నాను. సేను 10వేలు, 7వేలు ప్రతినిధులగుల పెక్కుసభలకు అగ్రతాదాగ నుంటిని. అట్టి పెద్దసభలు నాగపట్నము, తిరునల్వేలిలో జరిగినది. అప్పుడెవరికిని కష్టములేకుండ జరిపింపగలిగితిని. ఇందుకు కారణము వారు భక్తితో కట్టుబాట్లకు లోబడియుండుట. కట్టుబాట్లకు లోబడియుండుట యిక్కడ చూడలేక పోతిని. ఆంధ్రులు కారము విస్తారముగ తినుటవలన గాబోలు వారికి ఓర్పు తక్కువ. ఒకరు నిలువబడి మాట్లాడుచుండగా రెండవవారు మాట్లాడకూడదని చెప్పినప్పుడు ఆకట్టుబాటుకు లోబడియుండలేదు. సభనునడుపు బాధ్యత నాయండుండుటచేత సేను జోక్యము తీసికొని అభ్యంతరపెట్టవలసివచ్చెను. సామర్థ్యముగ వ్యవహారముననుచుటకు సేను రూలింగు లివ్వవలసినవచ్చినది. నా ప్రక్కనున్న విశ్రుల సహాయమువలన ఈ రూలింగు లిచ్చితిని. సేను యువకుడను, తప్పులుండవచ్చును. మన్నింపగోరుచున్నాను. నారూలింగులను నిరాదరణతో సభనుండి వెల్లిపోయినవారిని ముఖ్యముగ నన్ను తునింపజేయుచున్నాను. వారిమీద ప్రత్యేకముగ నాకుద్వేషములేదు.

దేనికైనను శిక్షణ అవసరము. దక్షిణదేశమునుండి మహాత్మా గాంధీగారు ఉత్తరమునకు పోయినపుడు తమ యంగ్ ఇండియా పత్రికలో రెండువ్యాసములు వ్రాసిరి. అందులో ప్రభాపాలనము (Democracy) సమాహారపాలనము (Mobocracy) గురించి తెలియజేయబడినది. ఒక విధానమునకు శిక్షణకు కట్టుబడి వ్యవహరించుట డిమోక్రసీ అయియున్నది. అట్టివానికి కట్టుబడియుండుక ఎవరియిష్టమువచ్చినట్లు వారు చేయజూచుట మాబోక్రసీ అయియున్నది. స్వరాజ్యము రాకపోవుటకు కారణము యీ మాబోక్రసీయే. అభ్యక్షుని రూలింగు లెప్పైనను ఒప్పయినను దానిని వినియోహార్యముగ ఒప్పునవలసినది. సేనానికి పైనికలు విధేయత గల్గియుండనియెడల యుద్ధము నడచునా? సేనాని తప్పుగ వ్యవహరించునని తోచినయెడల క్రొత్తవానిని నియమించుకొనవలసియుంటుంది. ఎట్టితప్పున్నప్పుటికిని కొంతకాలముగల్గికోపమువేకుండలేదియుండవలెను. ఇట్టి కట్టుబాటుకు మీరుండలేరా? కాంతముతో ఒకకట్టుబాటునకు లోబడియుండి వ్యవహారము సానుకూల్యము చేసికొనవలసినసేను వినియోహార్యముగా కోరుచున్నాను. నాగపట్నములో రైల్వేకూలీల మహాసభలో వేలగలది యున్నసభలో జస్టిస్ పార్టీ వారు యితరపార్టీలవారు ఉన్నసభలో తాను చెప్పిన కట్టుబాటునకు లొంగియుండిరని ఆసభాసంగతి చెప్పిరి.

అస్పృశ్యతాసమస్య తీర్మానమును గూర్చి మిచర్లను గ్రామస్థులు విన్నట్లుయితే ఏమైన బాగుండునా? తీర్మానమునకు అసంబంధముగా ఏదో కాకినాడకాంగ్రెసులో జరిగిన పంక్తిభోజనమునుగూర్చిన సందేహమునుగూర్చి గంభీరోపన్యాసములు చేసిరి. గ్రామస్థులకు కాకినాడలో ఏమి జరిగినది మీరు చెప్పకపోయినట్లుయితే వారికట్లు తెలియగలదు? వారి గందరగోళమునంతను జూచి యీ చురువుకొన్నవారితో మన కెందుకని యనుకొందురు. ఇట్టి తీరవలసినసందేహము లున్నయెడల విషయనిర్ణయసభలోనే తేల్చుకొనవలెను గాని బహిరంగముగ చేయుట అనుచితము.

తమిళదేశమునందును భేదములు భేదాభిప్రాయములను గలవు. ఇంతకన్న తీక్షణచర్చలను జరుగును. కాని వారినడత బాగుండును. వారు వీలైనకట్టుబాట్లను చేసికొని వానికి లోబడి వ్యవహరింతురు. ప్రతిపూటయును వేలకొలదిజనులకు విందు చేయుటచూచి విశేషముగ సంతోషపడుచున్నాను. తమిళదేశములో ఏసభలోను యిట్టివిందులు చూచియుండలేదు. ఈవిషయములో ఆంధ్రులను కొనియాడుదును.

ఆంధ్రులును తమిళులును అన్యోన్యమైత్రియు ప్రేమయు భ్రాతృభ్రాతృల్యమును గల్గి ఒకరినొకరు తెలిసికొనుటకు భాష యటంకములేకుండ భాషను తెలిసికొని యేకమైపోవలసిన కోరిక.

బ్రాహ్మణులని బ్రాహ్మణేతరులని కక్షలు పెంచుకొనక ఉదరపోషణార్థమై దొబ్బలాడక, జరిగిపోయిన చరిత్రనుబట్టి ఒకరికొకరు కలిగించుకొనిన కష్టములను తప్పులను మరచిపోయి అన్యోన్యముగ మెలగవలసినదని కోరిరి. బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును తగాదాలున్నయెడల వారిలో వారే పరిష్కరించుకొనవలెను. బ్రాహ్మణులు లొంగకపోయినయెడల సత్యాగ్రహమునుపూని బ్రాహ్మణేతరులు ధర్మమేదో దానిని చేకూర్చుకొనవలెను. బ్రాహ్మణులు లున్నందువలన బ్రాహ్మణేతరులకు భయ మనవసరము. వారిక్షలు స్వరాజ్యసంపాదనమునకు ఆటంకమగును. బ్రాహ్మణులు లేనందువల్ల ఏమిచేయుటయు దుస్సాధ్యము. కాబట్టి తగాదాలు మానుకొనవలసినది, యీ యుద్ధము మానవలసినది.

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదము లను అపకాళము తీసికొని యీ మదరాసు రాజధానిలో విల్లింగ్డన్ ప్రభువు పరిపాలనము నడిపింపగల్గెను. ఈమదిగో నే యిప్పుడు మధ్యపరగజాలలో ప్రభుత్వమువారు విభేదములను కల్పింప జూచుచున్నారు. బ్రాహ్మణులు మంచిత్యాగము చేయువారని నాకు తెలియను. మనము బ్రాహ్మణేతరులను, వారితోకలిసి యుండ నట్లయితే బ్రాహ్మణులు ఉపయోగకరముగ నుండుదురు. ఈ యుద్ధము కక్షలు అంతరించుటకు మీరందరు ఒకవిధానము సేర్పరచుకొనవలెను. ఎవరైనప్పటికిని అందరికిని సమానముగానే కొరడాదెబ్బలు తగులుచున్నవి. స్వరాజ్యయుద్ధములో ఒకకుల మువారికిని ఇంకొకకులమువారికిని కక్షలు భేదములు రాకూడదు.

అస్పృశ్యత విషయమై, ఒకవ్యక్తికి దృష్టిదోషము లేకుండ పంక్తిభోజనము చేయ నిచ్చలేనియెడల ఏమి మాట్లాడకుండ చల్లగా ఆపోటీనుండి వెల్లిపోవుట ఉచితము. చర్చలు వాదములు చేయుట మంచిదికాదు.

బాబ్జోలి కాసనోల్లంఘనవ్యవహారమునకు పూర్వము అత్యుత్సాహముతో చక్కగ పని జరిగినది. గాంధీగారి సత్యాగ్రహపద్ధతి మిక్కిలి మంచిదే. వైస్రాయిగారు కాళ్ళమీదపడే స్థితులు కలిగినవి. కాని మహాత్ముడు సహజముగ మహాదయ గలవాడగుటచేత ప్రభుత్వమును అడగింపలేదు. ప్రభుత్వమును విశేషము కలవరపరిచే క్రొత్తఉత్సాహము ప్రారంభింపవలసివచ్చినది. బాబ్జోలి విధానము నాపురములకులన కొందఱు తిరుగబడిరి. అందులను నే కాంగ్రెసులో కక్ష లేర్పడినవి. ఆ గందరగోళములలో నుండి యిప్పుడిప్పుడే లేచుచున్నాము. మీరు స్వరాజ్యముచలె ప్రభుత్వమును భయపెట్టేనాత్మ విధానము నొకదానిని యిప్పుడాలోచింపవలసియున్నది. చట్టసభలలో ప్రతిష్టాధ్యక్షులు కలిగించుటకు స్వరాజ్యవాదులు వెల్లితే నేనెప్పుడూ తేసింపలేదు. ఇప్పుడు మధ్యపరగజాలలో స్వరాజ్యపార్టీ మెజారిటీ ఉండుటచేత అక్కడ జయము చేకూరెను. ఆరీతి గనే తక్కిన రాష్ట్రములలోగూడ స్వరాజ్యపార్టీ అధికసంఖ్యాకముగ జేరియుండియున్నయెడల ఎంత బాగుం యుండును? ప్రభుత్వమువారి నెప్పుడును మేల్కొల్పుచుండవలెను. చట్టలను స్వాధీనము చేసికొన్నట్లే, లోకలుబోధులను మూర్ఖునిసి పాలిటిలను స్వాధీనము చేసికొనవలెను. మన కోమట్లు (వైస్రాయి) వలె ఇంగ్లీషువారు వ్యాపారస్థులు వారిలాభముల లెక్కచూచుకొనువారు. మనక్షత్రియులకుండు పౌరుషము ఇంగ్లీషువారికేలేదు. మన క్షత్రియుడు ముందజవేసిన తర్వాత ఆయన గును వెనుకకు తీయడు. అట్టిపౌరుషము ఇంగ్లీషువారికిలేదు. రష్యాలో జోక్యము కలుగజేసికొనమని మొదట చెప్పినారు. అట్లే కుమారోపాషాను గురించి టర్కీలోను, స్వాతంత్ర్యమును గురించి ఐర్లండులోను, యీజిప్టులో జస్టర్ పాషాను గురించి యు రోదోచేస్తామని ప్రగల్భములు కొట్టిరి. సమయము వచ్చేసరికి, ఎదిరించిన సమయము వచ్చేసరికి, ఇంగ్లీషువారికి వెనుకటిడంబు పోయి సందిచేసికొన, రాజీమాటలు ప్రారంభించిరి. వారికి రోషాభిమానములు లేవు. మొట్టమొదట మనము బాధ్యతాయంతరపరిపాలనను కోరియుంటిమి. వైస్రాయినుండి పోలీసు వానివరకు ఉద్యోగులనుండి తొలగించు అధికారము మనకుండవలెను. వైస్రాయినుండి గ్రామములోని తెలియదవరకును మన నాకర్లుగనుండుట కంగీకరింపవలెను. ఇంతవరకు మనము చెప్పిన ప్రకారము వ్యవహారము నడిపింతు రేమో అని చూచి ప్రయత్నించి నాము. గురుకాబాగ్ లో సత్యాగ్రహమువలన గనిర్ప మెంటును బ్రెడ్లలొట్టి నారు. నాగపురములో గవర్న మెంటు బ్రెడ్లల కొట్టబడినది. కాబట్టి గవర్న మెంటుకు ఎప్పుడును చురుకు పట్టించవలెను. మనలో విభేదములున్నవని, లోపములు తగాదాలు ఉన్నవని గవర్న మెంటు భ్రమపడి ఊరకున్నచో నాలే చెడిపోదురు.

త్రివిధ బహిష్కారము మొదలగు విషయములలో తగిన సంతపని జరిగియుండలేదు. ఇట్టి మాటలవలన ప్రయోజనము లేదు. ఎప్పుడును సహాయనిరాకరణము నంపమును చేయలేదు. అన్నిసాధనములవలనను ప్రభుత్వమును లోబరచుకొనవలెను పరిస్థితులను బట్టి కాంగ్రెసు మతమును మార్చవచ్చును. సేనాని తనపన్నుగడలను సమయోచితముగకెట్లు మార్చవలెనో అట్టిమార్చవలెను. మహాత్మాగాంధీగారు యీవిధముగా చెప్పినారు. గావున యీ ప్రకారముగానే చేయవలెను. మరెయిక సాధన కూడదు. ఆని చెప్పి ఏదిచేయకుండ ఊరకుండరాదు. చేయగల్గినది, చేయలేనది ఎవరెవట్లుకువారు చేయవలెను. మన కక్కడ ప్రభుత్వమును లోబరచుచుండుట అనకాళము దొరకితే అచ్చట స్వాధీనము చేసికొనుచుండవలెను.

స్త్రీ మనకు మంచినహాయము. స్త్రీసహాయము లేనిచే పురుషుడు జైలునకు వెళ్లే లేదు. నాభార్య ప్రోత్సాహమే నన్ను జైలు నకు పంపినది. ఆ స్త్రీ నష్టపోవుటకు నాభార్య అంగీకరించినది. నామోటారును పన్నుకై ప్రభుత్వము నేలవేస్తామన్నప్పుడు, పోని పోతేపోని అని ఆమె సమాధాన మిచ్చెను. స్త్రీ జైలునకు వెళ్లవలసిన సేను చెప్పటలేదు. పురుషుడు జైలునకు పోయేటట్లు స్త్రీచేయవలెను. ఇంటిపద్ద స్త్రీలు గోలపెట్టి ఏడుస్తుంటే నీవు జైలునకు వెళ్లేవు. మీరు పిల్లలకు తగినవిద్య నేర్పించవలెను. వారికి మీరు బలము కలుగజేయవలెను. ప్రతిస్త్రీయును ఒంటరిగ వైలులో ప్రయాణము చేసెడికై గల్గియుండవలెను. పోలీసువారిని చూచి స్త్రీలు భయపడకూడదు. స్త్రీ తనసాతిప్రత్యగర్భమును తనస్త్రీగర్భమును తాను రక్షించుకొను సామర్థ్యము గల్గియుండవలెను. తమిళనాడులో స్త్రీలు అంత ఉత్సాహము గల్గి రేమి చేయలేదు. సేను కచ్చిచూడ గల్గినందులకు చాల అపవృత్తనండుడను. ఎండగుటచేత నాభార్య రాలేకపోయెను. భ్రాతృభ్రాతృ

రంగూను ఓడ రేవు కూలీల సమ్మె

రంగూను, మే 7:— రంగూను ఓడ రేవు కూలీల సమ్మె అటువలె నున్నది. ఈ ఓడ రేవును బి. వి. ఎస్. ఓ. ఆంధ్ర కంపెనీ లిమిటెడ్ కి ఇచ్చి నిర్వహించుచున్నది. ఇక్కడ కూలీలు రోజుకు రూ. 1.50 వేతనమును పొందుచున్నారు. వీరికి పండుగల సమయమున ప్రత్యేకముగా మెదలక వారలూ యీ రేవుదగ్గర కాలగిరి కూలీలను కలుపుకొని పనిచేసిన గాని, వీరికి మెదలక గాని వారలకుగాని యెన్నో సరిహద్దులు, అప్పుడు కా ర్మ కార్యములను వారి వ్యయములను గూర్చి ఆయా ఓడ రేవు మేల్కొనలేదు. కూలీలు దానికి ఒప్పుకొనలేదు.

అప్పుడు యేమి జేసిన మీద సంస్కృతి కే దెదరని కార్మిక సంఘముల నెగిరి. రంగూను లి 1-8-0 నుండి రు 2/- హెచ్చించుటయు మధ్యాహ్నము 1 గంట విశ్రాంతియుచ్చయు జేసి యెడల వారు సంస్కృతి పొందుటలు నూచుటలు గనపడచిరి. రంగూను లి నెక్కువ చేయు విషయము యీ విషయమును పిమ్మింకు కంపెనీల వారిలో ఆరాచించుటకు 2 నెలల వ్యతిరేకముగా రంగూను ఆయా సంఘములు కలిసి రంగూను లి నెక్కువ చేయు విషయము గురి గల కేసును జోస్ని కూలీలకు సజేయము విషయము పిమ్మింకు కంపెనీలు చెప్పి నదియును కాలై 7 వ తేదీన వారిలో విషయము చెప్పెను. కాని కూలీలు అందుకు ఒప్పుకొనక, కూలీల సొమ్ము జేయుట కాంక్ష చేయుచున్నందున తేలికపెనుము అందువలన యిప్పుడే ప్రాంతానికి జేతము చేయు జేయవలసిందిగా కోరిరి. అటువంటి కాంక్ష చేయుచు జేయదగినది అందువలన తాము దీనిని చేయవలయును కార్మిక సంఘములు చెప్పిరి. అందువలన కూలీలు పోయిరి. కొంతమంది కూలీలు ప్రాంతానికి వెళ్లుచున్నందున గూర్చి మిగిలిన కాంక్షను చేయవలెనట్లు వారు తలచుటవలననే చాలమంది ప్రాంతానికి వెళ్లుచు తేరు. (ఆ. పే.)

రంగూను, మే 8:— ఓడ రేవు సరకులకింకాబడి యింకొకటియు సాధ్యమైనంతవరకు ఓడ రేవులలో చేయుచున్నాడు. ఓడ కూలీలు సమ్మెకు బలమున రేవులలో సర్దుమేలేదు. (ఆ. పే.)

బిటిము సామ్రాజ్య సదర్శనము

ఇండియన్ పోస్టల్ ఇన్స్టాన్ గూర్చిన పటము
రీమా ఎగరముందలి మద్రాస్ రిజిస్ట్రేషన్ ఇండియా పోస్టు టెలిగ్రాఫ్ ఇన్స్టాన్ గూర్చి తమరు జేసినది బిటిము సామ్రాజ్య ప్రదర్శనమున ప్రదర్శించబడునట్లు పటమున చిత్రీకరము ప్రదర్శించిరి. ఇంగ్లీషు మెయిలు, లైసింగ్ మిగిలిన లాంకా పోస్టుల ఆదర్శములను పోలీసు పోస్టుల పోస్టులను కెర్రులులు చంపుట, టెలిగ్రాఫ్ వేరమున 16 నెలల అడుగుల ఎత్తున మంచులో కర్రలతో పోవుట మొదలగు విషయాలు పటమున ప్రదర్శించబడినవి. కలెక్టర్ బొంబాయి లిగా లోన్నా నాథూర్ మెదలక సరిముల రుక్మదేవి మొదలగు పటముల ప్రదర్శించబడినవి. కలెక్టర్, చార్జ్ డివిజన్ గాల్లను ఇతర ఉద్యోగులను పటమున సందర్శించిరి.

ల్యమును పెంపొందింపు ప్రయత్నములు సలుపవలెను.
స్ట్రీలయెడల మీరు చక్కగ నడచునట్లు సేర్పకొనవలసియున్నది. సుబ్బిమ్మగారు మాట్లాడుచున్నప్పుడు పురుషులు మాట్లాడుచున్నట్లు. ఇందుకు నాకీప్తుము లేదు. స్ట్రీకింకా కాంతమును నిగ్రహమును మీరు సేర్పకొనవలెను. స్ట్రీలు పురుషుల నుండి పిచ్చివట్టులతో ప్రభుత్వమును మిగుల సులభముగా బ్రదర్శించుచున్నాడు. టర్కీలోను డెన్మార్క్ లోను స్ట్రీలు మంత్రులుగ నున్నారు. చక్కగ వ్యవహరించుచున్నారు. మనదేశములో పట్టికెట్టులలో సరిపోవున్నది. కనకమ్మగారు, లక్ష్మీ బాయిమ్మగారు అభిప్రాయ భేదములను కలిగియున్నప్పటికిని సామరస్యముగా సరసముగా తమ అభిప్రాయములను చెప్పిరి. పురుషులు ఉపన్యసింపితే శరీరము కంప మెత్తునట్లు గంభీరముగా మాట్లాడుట చేయుట పట్టిపోయి ఆవేశపూరితుడగుట, అభిప్రాయ భేదములనున్నప్పటికీ సరళముగా స్ట్రీల మాట్లాడునట్లు చెప్పవలెను. నావర్తనమునందు లోపమున్నయెడల నేను మరల మీకు నూపణను కోరుదు విరమించుచున్నాను.
సభ జయప్రథముగ ముగిసెను.

పోలీసు శాఖ పునర్నిర్మాణము

బర్మా విచారణ సంఘ వివేదిక

ముఖ్యమంత్రి నూచనలు అంగీకరింపబడుట
రంగూను, మే 8:— బర్మా పోలీసు విచారణ సంఘము వారి వినయమున తమ వివేదికను ప్రకటించిరి. ఇద్దరు సభ్యులు ప్రత్యేకముగా ప్రాంతముల చెప్పిరి. ఎఫ్. వల్లెను గూర్చి సుమున కన్యకుడు, మరి ఇరువురు అధికార సభ్యులును ముగ్గురు అధికారేతర సభ్యులును గూడ గలరు. సాధ్యమైనంత తక్కువ వ్యయముతో, ఎక్కువ సామర్థ్యవంతముగ పని జేయుటకు గాను పోలీసు శాఖలో జేయవలసిన మార్పులను విచారించుట కీసంపు మేర్పరచబడినది. బర్మాలోని పోలీసుదళ నిర్మాణము, (సివిలు మిలిటరీ గూడ) వాని సంఖ్య వేతనము, వసతులు మొదలగు విషయములను వీరు విచారించిరి.

నూచనలు

పోలీసు ముఖ్యమంత్రి (మిలిటరీ) శాఖయొక్క సంఖ్యను చాలవరకు తగ్గింపవలెననియు, పోలీసు స్టేషనుల సంఖ్యను తగ్గింపవలసినదనియు, వీనివలన మిగిలిన మొత్తమును, పోలీసు సబ్ డివిజన్ యొక్కయు, ఇన్ స్పెక్టర్ యొక్కయు కాంక్షలు యొక్కయు వేతనముల హెచ్చింపవలెననియు. వారు తమ విధులను సంతృప్తికరముగ నిర్వహించుటకు వసతుల సేర్పరచవలెననియు నూచించిరి. పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జెనరలును ఆరెన్ డిప్యూటీలును, సేరముల నాపుటకు పట్టుకొనుటకును బాధ్యత వహింపవలెనని ఈ సంఘమువారు గావించిన నూచన చాలముఖ్యమైనవి. స్వల్ప విషయములందు పోలీసు శాఖ పరిపాలనా బాధ్యతను జిల్లా మేజిస్ట్రేటునుండి తొలగింపవలెను. పరిపాలనా విషయములలో పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జెనరలు యొక్క బాధ్యతను తొలగించి అందుకు డిప్యూటీ పోలీసు నూపరింపెడెంటును నియమింపవలెను. వేర్వేరు జిల్లాలలోని సేరములతో ఖాళీ వారు సరస్వరము కలిపి సహకారముతో పని జేయవలెను. ఇతర ప్రాంతములలో సేరము ఇచ్చే ప్రముఖ విభాగములను గూర్చి గ్రహించుటకు మేజిస్ట్రేటు వెల్ఫారే గారినీ నియమింపవలెను. రంగూను నందును జిల్లాలలోను గూడ రాజద్రోహముల నణచుకార్యము సి. ఐ. డి. వారు తీసికొనవలెను. సి. ఐ. డి. ఆఫీసులను తయారు జేయుటకు జిల్లా డిప్యూటీ ప్రభువులకును, ట్రెయినింగు నోసగుటకు క్రిమినలు ఇన్ స్పెక్టర్ గేవను శాఖ వారే ఏర్పాటు లాసర్పవలెను. ప్రతి జిల్లా పోలీసు ఆఫీసు నందును, సేరముల విభజించుట కొక సంఘము సేర్పరచవలెను. ఏవోమరీచిన్న జిల్లాలలో తప్ప, సేరముల నసేర్పించుటకు ప్రతి జిల్లా యందును కొంతమంది ఉద్యోగులను నియమించి నిర్దముగా నుంచవలెను. రంగూను నగరమునందు, సేరముల జూరు పనియంతయు ఒక్క జిల్లా పోలీసు నూపరింపెడెంటు అధికారము క్రింద నుండవలెను. మిగిలిన పోలీసు వ్యవహారము లన్నిటి సంపర్కమునను, నగరమునందు రెండుగా మాత్రమే విభజింపబడును. చాల చిన్న పోలీసు స్టేషనుల సంపర్కమునను, సర్వైలన్సునకు ప్రత్యేకముగ నొక సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును నియమింపవలెను. ఒక్కొక్క సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సరిగ్గా 100 కేసులు పరిశోధింపవలెనను నిబంధన గలదు. ఈ మొత్తమును 60 వరకు తగ్గింపవలెను. కోర్టులో ప్రాసిక్యూటింగు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు పదవులకు ప్రత్యేకముగా రిక్రూటు జేసి, ప్రత్యేకముగా తరఫీదునిచ్చి నియమింపవలెను. బర్మా గ్రామ శాసనమును సవరించి, చిన్న చిన్న కేసులను విచారించుటకు గ్రామ సంఘములకు రిఫర జేయుటకు అధికార మొసగవలెను. క్రి. ప్రా. కో. లో 295, 289, 354, 447, 448 నెక్కువ క్రింద వచ్చు కేసులు న్యాక్ కాగ్ని జబులుగ సేర్పరచబడినవి. బర్మాలో వీనిని కాగ్ని జబులు కేసులుగ నొనర్పవలెను.

పోలీసు స్టేషనులను 469 నుండి 292 వరకును, అవుటు పోస్టులను 106 నుండి 60 కిని తగ్గింపవలెను. సరిగ్గా 100 కేసులైనను రాని ప్రదేశములలో పోలీసు స్టేషనులను అనవసరము. రంగూనులో పోలీసు స్టేషనులను పెట్టెలు పోస్టులను తగ్గింపవలెను.
రంగూను నగరము నందు కాంక్షలు యొక్క రు 80, 84, 86, 88 చొప్పున వేతనముల నొసగవలెను. వేర్వేరు జిల్లాలలో స్థానిక పరిశీలన ననుసరించి పోలీసులలో మూడు గ్రేడుల సేర్పరచవలెను. అంతా గ్రేడు నందు 22, 23, 26, 28 చొప్పునను మరియు గ్రేడు నందు రు 24, 26, 28, 30 చొప్పునను మూడవ గ్రేడు నందు రు 26, 28, 30, 32 చొప్పునను

వేతనముల నొసగవలెను. రంగూను నగరము నందు పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు రు 94.4.155 లను, ఇతర జిల్లాల రు 75.4.185 ల చొప్పునను వేతనముల నొసగవలెను. హైరెండు రకములలోను ఒక్కొక్క రకమునందును సామర్థ్యము ననుసరించి రెండు తరగతుల నుంచవలెను. కోర్టు ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరు రు 100-5.120 ల చొప్పున వేతనముల నిర్ణయింపవలెను. హెడ్ క్వార్టర్స్ స్టేషనుల పదవి కైరెక్టు గా నియమించు ధర్మనివహింపవలెను. భారతీయ కాంక్షలుల సానమున బర్మీయుల నియమించు విషయమున జిల్లా పోలీసు నూపరింపెడెంటున కెక్కువ విచక్షణాధికారము నొసగవలెను. ఇండియన్ రిక్రూట్ మెంట్ ప్రాథమిక విద్య నొసగవలెను. హెడ్ క్వార్టర్స్ స్టేషనుల పదవి నుండి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు పదవికి నియమించుటకు వారి సంఖ్యను నూటికి 15 నుండి 25 వరకు హెచ్చింపవలెను. ఇట్టి వారు పరీక్షలలో నారితేరి యుండవలెను. పోలీసు ట్రెయినింగు స్కూలులను దీసుకొనుటకు పోలీసు రిజిస్ట్రారులను పెట్టవలెను. కాంక్షలు ఇన్ స్పెక్టరు కు పోలీసు రిజిస్ట్రారుల పెట్టి కైరెక్టు గా నియమింపవచ్చును. బర్మా పోలీసు శాఖలో సగభాగము పోలీసు రిజిస్ట్రారులను నియమింపవలెను. ఈ సంపర్కమున సెలక్షను బోర్డు గూడ నియమింపవలెను.

మిలిటరీ పోలీసు శాఖ యందు సిపాయిల వేతనములను రు 14, 15, 16 ల నుండి రు 14, 16, 18, 20 లకు హెచ్చింపవలెను. తరువాత 2, 8, 15 సం.లో పని జేసిన తరువాత వారి వేతనములను హెచ్చింపవలెను.

క్రిమినల్ రికార్డులలో మోటారు బోటులను పోలీసు స్టేషనులకు సరఫరా జేయవలెను. పరిశోధనల జరుపు అధికారము కివి యవు సరము. ఇన్ స్పెక్టరులకును సబ్ ఇన్ స్పెక్టరులకును మోటారు లైసెన్స్ లను కొనుక్కొనుటకు విరివిగా అడ్వాన్సుల నొసగవలెను. పోలీసు సభ్యులను తరుచుగా జరుపుచుండవలెను. పరిపాలనాధికారులను, ఇతర ప్రదేశములలో పోలీసు పరిపాలనా పద్ధతుల పరీక్షించి మచ్చుకుగాను పంపుచుండవలెను.

సామర్థ్యవంతముగాని అధికారులను, గ్రాంట్లు యిట్టి వివిధ విరమించుకొను ననట్టి సర్పవలెను. పోలీసు అధికారులను, మేజిస్ట్రేటులను, పోలీసు సాక్షులను, క్రిమి అధికారులను సగౌరవముగ నాదరింపవలెను.

తగ్గింపులు

విచారణ సంఘమువారి ముఖ్య నూచనలవలన వ్యయము తగ్గును. 98 స్టేషనులందు మిలిటరీ పోలీసులను తొలగించి సివిలు పోలీసుల నియమింపవలెను. యూరపియను సాక్షుల సంఖ్యను 18 నుండి 18 కు తగ్గింపవలెను. కాలక్రమమున రంగూను నగరమున పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు పదవిని తొలగింపవలెను.

ఆకరీ ఫలితములు

ఈ నూచనల నంగీకరించినయెడల కొన్ని కీర్తికల క్రింద వ్యయము రు 21,15,787 లు హెచ్చును. మరి కొన్ని కీర్తికల క్రింద రు 2141,889 లు తగ్గును. ఇందులో 15 లక్షలకు పై ఎక్కువ భాగము మిలిటరీ పోలీసు శాఖలో తగ్గును. వేతనముల హెచ్చించుటవలనను, బలవంతముగా సుద్యోగుల విరమించుకొన నట్లు జేయుటవలనను, పెన్షనుల మొత్తము ఎంత హెచ్చునదియు సంఘమువారు విచారించెదరు.

ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము

ఈ వివేదికపై ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రింది విధముగ తీర్మానించిరి. ఈ సంఘమువారు నూచించిన విధానమునందు ఒక్కటిగనే అములులో పెట్టనగునగాని, కొంతవరకుమాత్రమే అంగీకరించుటకు వీలులేదు. ఈ నూచనలలోని ముఖ్య విషయములను నిర్ణయింప ప్రభుత్వమువారింగీకరించిరి. దీని నాచరణలో పెట్టుటచే అధ్యయము మొదటిసార్వరమునైనను చాలవ్యయము తగ్గును. ఈ ప్రణాళిక నాచరణలో పెట్టుటకు పూర్వము ప్రభుత్వమువారి విషయములను సంపూర్ణముగ విచారించి ప్రభుత్వమువారింగీకరించిన నూచనలపై భారత ప్రభుత్వమువారికిని, భారత మంత్రికిని, ఆంగ్లేయ కారము కొరకు వ్రాసెదరు. ఆ (పే)

పోర్చుగీసు వైమానికులు

రీమా మే 8:— ఈయన యొం II గంటల రకు రీమాన్ ద్విగని రాములు వైమానిక కేంద్ర యొక్క ముఖ్య ట్రైనింగు గాని పోర్చుగీసు వైమానికుల గంభీరమైన దిని తెలియజేసెను. (ఆ. పే.)

పోర్చుగీసు వైమానికులు

రీమా మే 9:— వారి యంత్రము పరిశోధించుటకు పోర్చుగీసు వైమానికులు రెండు అంతర్జాతీయముల వారిని పోర్చుగీసు వైమానికులు తెలిపెను. (ఆ. పే.)

ప్రస్తుత విలాసము
కెం.టి. ఎమ్. శృంగారాచార్యులు, బి.వి.ఎల్,
(ప్రకటన నెం. 5) హైదరాబాదు, మైలాపూరు.

ఆంధ్రపత్రిక

1924 వ సం॥ మే 20 న తేది

శుక్రవారము

గాంధీ: బివిన చంద్రపాలు

బివినచంద్రపాలుగారు గాంధీ వివాదానికి ప్రాసినభిము వేరొకచో క్రమరేచితిమి. అసహాయోద్యమ మారంభమయిననాటినుండియు, పాలు గారియ్యద్యమముకట్ట పిముఖత గనుక అచు చంద్రి. కలఁతా కార్యమునభిలో, శాసనభా బహిష్కార తీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడినపుడు, బివిన చంద్రపాలుగారు దానిని హోరాహోరమున నెదిరించిరి. గాంధీమహాత్ముని వాదమును ఖండించిరి. తమ తాత్వికత కి నంతిని విషయోగించిరి. కాని మహాత్ముని సూత్రవ్యాఖ్యానము, సభ్యుల హృదయములను రగిల్పొల్ప జెసెను. అసహాయోద్యమము నందు విశ్వాసము గలుగజేయుట జేసెను. నాయకులు కలుపుకొని క్రమరేచితిమి. గాని తూర్పిం భావముగాని, సభ్యుల విశ్వాసమును గదల్చుటక బోయెను. అప్పుడినుండి నేటివరకును పాలుగారికి అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతమునందు సమ్యక్ము గడురలేదు. అసహాయోద్యమచారిత్రము హిందూ దేశవర్జితమునకు నూతనశోభను గలుగజెసెను. తొక్కొత్తపురుషు డగు గాంధీమహాత్ముని దివ్యతేజ మీ యుద్భవము నావిర్భవించెను. ఉద్భవము వ్యాపించినచోటులనెల్ల కవిత్రిభావములు వెదజల్ల బడెను.

బివినచంద్రపాలుగారి కి సంగతి గోచరించి యుండవలెను. అసహాయోద్యమముయొక్క మూల సూత్రము, ధర్మానుసరణమని వారికి వోచి యుండవలెను. అధిర్భూతలవలన, సత్వరకార్య సానుకూల్యము గలిగినను, మహాత్ముడిదు కర్మగిరింపకుండెను. 28వ తీర్మానముయొక్క పరమార్థమును గ్రహించిన వారి కి సంగతి తిప్పక గోచరించును. ఇటులనే మహాత్ముని కిర్త్యంత ప్రియమగు అస్పృశ్యతా నివారణకారకై వైకంఠత్యాగహము జరుగుచున్నను, సత్యాగ్రహ పరిమితిని దాటుటకు మహాత్ముడు ఇష్టపడుటలేదు. అహింసానైత్యమును నిష్కర్మగ నవలంబించుట ముఖ్యమని, మహాత్ముడెప్పుటి కప్పుడు భారతజాతిని మందలించుచునే యున్నాడు. ప్రపంచమునంతను ఇయించినను, అత్యున్న కోల్పోయినపిమ్మట లాభ మేముండును? ఇట్టి నియమమును మహాత్ము లన్ని కాలములందును అవలంబించుచునే యుండిరి. ధర్మస్థాను కొనసాగించుటకు, తమ శక్తిసంతిను భారభోయుచుండి. మహాత్ములు క్రమము నడుపున పుడు, వారి మార్గము ననుసరించుట ముఖ్యము. లోక కిర్త్యాణ మునకు భంగము కలిగించెడి మార్గములను విడనాడుట యావశ్యకము. భారతవర్ష విశా విషయమున ప్రపంచమునకు త్రివ జూడని యెడల, భావిపక్షము మంధకారబంధురముగ నుండక మానదు.

అవతారపురుషుల గనిన హిందూదేశము, ఋషిసాంప్రదాయములు గల హిందూదేశము, అన్నిమతిములవారికిని అన్ని జాతులవారికిని ఆతిథ్య మొసగిన హిందూదేశము, నేల గూలియున్న

నీరోజులలోగూడ విశ్వభారతని నిర్మించిన రవింద్రుడుండగ, మానవహృదయమున పరివర్తనము గలిగించెడి గాంధీమహాత్ముడుండగ, పూర్వ యోగము నభ్యసించుచు నూతనసంఘ నిర్మాణమునకై తన మాచరించెడి అరవిందయోగి పుంగవు డుండగ, ఎందరెందరో త్యాగధనులు ధర్మవేత్తలు క్రబలి యుండగ, మానవకోటికి ధర్మమును బోధింకగల అర్హత మరియొకరి కుండునా? అట్టి బాధ్యతను విడనాడుట భారతీయులకు ధర్మమగునా? అచరణ యోగ్యములగు పద్ధతులగూర్చి సంతతము బోధించెడి బివినచంద్రపాలుగారికిగూడ, వీని యట్టయడుగైన ధర్మవేత్తగా యొకటి నలిచియుండవలెనని పొడగట్టినది. రాజకీయ విషయములకును అధ్యాత్మికవిషయములకును సంబంధము లేదను వాదమును పాలుగారు నిరసించునీతి యరుదెంచినందులకు, సంతసింపవచ్చును. శాసనభా ప్రవేశనం దర్పమున నవలంబించబడిన అసభ్యకార్యములవలన, పాలుగారికి రోజిపుట్టినట్ల ల వారి లేఖవలన దెలియుచున్నది.

పాశ్చాత్య రాజకీయపద్ధతులు ముక్కికి వక్కిగ నవలంబించబడు చున్నందులకు, పాలుగారు వాచుచు న్నారు. స్వయం నిర్ణయాధికారము గోరుట, కేవల లాంఛనముకొరకు గాదు. స్వరాజ్య విధానము నేర్పరుచుటకు అర్హులు భారతీయులే గాని మరియొకరుగారు. పాశ్చాత్యులు తమకు దెలిసినపద్ధతుల నీదేశమున బోషించుటకు క్రయ ద్వింకగలరుగాని, భారతీయుల సాంప్రదాయములను తిన్నగ గ్రహించజాలరు. దేశకాలపరిస్థితుల ననుసరించి రాజ్యాంగపద్ధతులు మార్పజెంచుచుండను. ఆకారణముచేతనే స్వరాజ్యవర్ధమునకు మారుగ "డిమోక్రాటిక్కు స్వరాజ్య దర్పము"ను ప్రతిపాదించవలెనని బివినచంద్రపాలుగారు గోచింపుడు, నలదని కలుపురు దెలిసిరి. పాశ్చాత్యదేశములలోని డిమోక్రసీని పరిశీలించు కొలదియు, ధర్మశాస్త్రకు నిత్యాహము జనించుచున్నది. డిమోక్రాటిక్కు పద్ధతులు లోకకీర్త్యాణ మును పెంపొందించుటకు బడులుగ, జనక్షయమునకు మార్గము జూపుచున్నవి. నైతిక ఆధ్యాత్మిక భారములేని భవనము నేల గూలకమానడు. ఇట్టి యాధారములు గలజాతి, భౌతిక పాశ్చాత్యుల ననుభవించజాలకున్నను, జీవించియే యుండును.

ఎట్టి విపక్షాలు తలపించినను, ఎట్టియ వాంతరములు వాటిల్లినను, భారతవర్షము ఆధ్యాత్మిక చింతను విడువకుండుటచేతనే, నేటికిని జీవితపరిగి యున్నది. భౌతిక రాజ్యమును కోల్పోయినను, ధర్మ రాజ్యమునుకోల్పోవకుండెను. స్వరాజ్యముస్వరాజ్యమునకు సంబంధించినదిగ నుండుట సముచితము. అందుచే ప్రజాపరిపాలనమునకు హిందూదేశమున వేరు అన్వయముగలదు. అట్టి అన్వయమును లోకమునకు దెలుపుటకే మహాత్ముడు కృషినిలుపుచున్నాడు. శాసనభా బహిష్కారమును పాలుగారు నేటికిని అంగీకరింపజాలరు. కాని, దాని నవలంబించుటలో మహాత్మునికిగల మహోద్దేశ్యమును వాకు కొనియాడుచున్నారు. శాసనభాబహిష్కారమువలనగాని, భారతీయ స్వరాజ్య స్వయాపము గోచరింపదు. శాసనభాలో సంబంధముండునంత వరకు, అన్యపరిపాలనా స్వయాపమే గోచరించుచుండును. మనస్సు పరాయతమైయుండును. స్వధర్మమును గ్రహించుటకుగాని, స్వశక్తిని గుర్తించుటకుగాని, స్వరాజ్యమునందలి "స్వ" యను భావమును కనుగొనుటకుగాని, అవకాశము లుండనేరవు. స్వరాజ్యసిద్ధి కిది మూలాధారముగావుననే, గాంధీమహాత్ము డివిషయమై మిగుల పట్టుదల

జూపెను. నేటికిని అట్టి విశ్వాసమునే గనుబటచుచున్నాడు.

శాసనభా బహిష్కారము విషయమై నేక మలో నెట్టి యభిప్రాయ భేదములు ప్రబలి. రాజకీయాదర్శములను చేరుటలో "ధర్మకర్త"ల నవలంబింపవలయునని పాలుగారు దెలిపిన విషయ మతో నెల్ల కేకవింతకమానదు. మార్పు అక్కర లేదను వారయినను, మార్పుగావలయునను వారియినను, మిలవాదులయినను స్వతంత్రవాదులయినను, యిందు విషయమై వివాదపడిజాలరు. ఈ విషయమున అన్నిపక్షముల వాడును ఏ కాభిప్రాయముతో మెలగి, సమర సభాసముతో క్రవరించుచో అనుకూల ఫలితము గలుగక మానదు. నిరాకరణము నిర్మాణమునకు మార్గము జూపునని పాలుగా రంగీకరింపకున్నను, అది సత్యమని భ్రవమయినది. నివృత్తి ప్రవృత్తికి సాధనమయినట్లు, దేశచారిత్రము దెలుపకనే దెలుపుచున్నది. రెంటికిని రూపభేదమున్నను, గుణభేదమంతగ లేదు. రెండును ఏక పద ర్థముయొక్క భిన్నరూపములేగాని వేరుగావు. తత్వవేత్తయగు పాలుగా రీసంగితిని, మరికొంత కామున కయినను గ్రహించక మానరు. పాలుగారి రాజకీయాభిప్రాయములతో నేకభవించు వారరుడుగ గలరు. కాని, వారు దెలిపిన సంగతులలో కొంత యధ్యాము గలదు. శాసనభాలో సప్లయలను నిరాకరించు నెడల, కన్నులను నిరాకరించుటయే ప్రత్యామ్నాయ పద్ధతి యగును.

సప్లయల నుకవంక నిరాకరించి, కన్నులను నిరాకరించుటకు నేర్పాటు జేయుటకు దుటవలన, ఆధికారవర్ధమున కలును గలుగుట వింతగాదు. ఇట్టిపద్ధతులు పట్టికెదరింపులని వారు దలంచుట వింతగాదు. కన్నుల నిరాకరణము, కడకటిమార్గమని మహాత్ముడు మొడిటినుండియు తెలిపియుండును. కాని దాని నవలంబించుటకు విలయు శక్తి, నిర్మాణ కార్యక్రమము ద్వారాగాని అలవడదని గాంధీమహాత్ముడు బోధించెను. కావలసిన సాధన సామగ్రిని ఎదుటనుంచెను. కాని, అతడు నిరూపించిన నియమములను దాటకుండనే గమ్య సానము జేరుటకు ఏలుగలరని నాయకులు కొం దరు తలంచిరి. కాని అయ్యది కేవల భ్రమయని నేడు తెలిసివచ్చుచున్నది. మహాత్మునిమార్గముల నంగీకరింపనివారు ఫయితము, అతినిని గురుపితమున నిలువక ఏలులేకున్నది. అతిని ధర్మోపదేశములను నిరాకరించుచో, హిందూదేశము అమూల్యావకాశమును గోల్పోవకమానదు. సహకార పద్ధతుల నవలంబించినను, అసహకార పద్ధతుల నవలంబించిన ను. హిందూ దేశము ధర్మ మార్గమును వప్పకుండుచో, భావిసితి మిగుల ఆశాజనకముగ నుండగలదు. అటుల గానియెడల, స్వరాజ్య మొకవేళ సిద్ధించినను, అది నిజస్వాసంత్ర్యము నొసగజాలదు. మహాత్మునకు విజయము గలుగు గాక!

జాతీయపత్రికలు

జాతీయ పత్రికా నిర్వహణము అత్యంత కష్ట సాధ్యమని దెలుప నక్కరలేదు. ఈ పత్రికలు అధికారుల కోపమునకు ఎల్లప్పుడును గురియును చుండును. ప్రజల నిజాభిప్రాయమును దెలుపుటకు చిక్కులనేకములు తలపించుచుండును. ఒక వంక రాజ ద్రోహ శట్ట ప్రయోగము, నేరొకవంక మానవత్వపుకేసుల యల జడి,

మానవత్వపువాచాహ్ త్తివారు ఇట్టి పీకారీ 10 శే
రూపాయలు నష్టపరిహారమిత్తుగలవెనని పంజాబు ప్రొవైడెన్స్ డి
విజన్ చెప్పిరిగాన పంజాబు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునచేయు
చేయవలెనని లండను నగరమునుండి లాలా బజ్రతియిగారు వి
జ్ఞప్తి ప్రకటించిరి. అట్లే.

పంజాబులో నైనిక పరిపాలనము

నైనికులుగ జేరుడని నిర్బంధించుట

చెల్వనుపట్ల ప్రభువు సాక్ష్యము — ఓడ్యయరు గారి సాక్ష్యము

కడుపుతో ప్రాకునటుల జేయుట

లండన్, మే 7:—సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారిని ఆయన న్యాయవాది చార్లసు గారు పరీక్షింప ఇట్లు ప్రత్యుత్తరము నిడిరి:—నేను పంజాబునుండి పోయినపుడు హిందూ మహమ్మదీయ నాగకులు నే జేసినవను గొనియాడుచు నాకు పిడ్డొల్పిన న్యాయపత్రము నొసగిరి. ఎచటను సభలను జేయరాదని డైయరు సేనాని జేసిన ప్రకటనము నాకు తెలియదు. ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనమును ఇదివరలో అమృతసరు పౌరులు ధిక్కరించుట నాకు తెలియదు.

డైయరు చేసిన కార్యము రాక్షస కృత్యము

సర్ శంకరునాయరుగారు జెప్పిన దేవన డైయరు సేనాని జేసినపని రాక్షసకృత్యమనియు, దీనివంతన ఓడ్యయరు గారి ఉత్తరువు నశనరించి జేసిననియు సర్ వాల్టరు స్వాగ్లీ గారు నుడివిరి.

ఓడ్యయరుగారి కంతయు తెలియును

పంజాబులో జరిగిన సంగతు లన్నియు ఓడ్యయరుగారికి తెలియను. ఆయన వాని నన్నిటిని అంగీకరించినాడని స్వాగ్లీ గారు నరిరి.

సైన్యములపై నాకధికారము లేదు

అని ఓడ్యయరుగారు న్యాయమూర్తి మకార్డి గారికి ప్రత్యుత్తరము నిడిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అధికారమున సైన్యము లుండెను. సైనికశాసనము ననుసరించి సైన్యములు ప్రవర్తించె ననిరి.

న్యాయమూర్తి మకార్డి గారు

అయితే, మీరుగూడ సైనికశాసనముక్రిందనే యుండి రనుకొనెద ననిరి. (నవ్వు)

జౌను. ఒకప్పు సైన్యాధిపతులు నన్ను అమృతసరుకు బోవుటకు అంగీకరింపలేదని ఓడ్యయరుగారు నరిరి.

రాచకీయ ప్రమేయము గలుగువరకు అమృతసర అల్లరులైన పిదప డైయరుకు గొప్పయద్యోగము నీయలేదా యని చార్లసు గారు రడిగిరి.

డైయరు సేనాని

అమృతసర అల్లరులైన పిదప పిక్కులలో సక్రమపరీక్షితులను ప్రవేశపెట్టెదనియు తరువాత కోహాబులో ఆఫ్ఫనులను ఓడించెననియు అందుల కాలని నెంతయు కొనియాడి ప్రశంసించిననియు, బ్రిగేడియరు పదవిని ఆతని నేమకుమెచ్చి ఇచ్చెదనియు, తరువాత తాత్కాలికముగ సైన్యములో ఒక పటాలమువ కధిపతిగ జేసిననియు కాని అనారోగ్యముచే ఆయనాపదవిని నిర్వహింపలేక పొయెననియు ఓడ్యయరుగారు నరిరి. అమృతసర అల్లరులు జరిగిన తరువాత నే డైయరు సేనాని కలిసికొంటిననియు అంతకు పూర్వము అతనిని జూడలేదనియు, కాని డైయరు సేనాని ప్రఖ్యాతి ప్రభువు డని తెలియననియు హంటురు విచారణ సంఘమువారి విధానము డైయరు సేనానికి ఆసంతృప్తిని గలుగజేసెననియు ఈవిషయములను గూర్చి అంత్య పరిష్కారము జేయుటకుముందు తాను జెప్పసంగతులను ఇంగ్లండులో వివరణనని కోరిననియు కాని ఆ కోర్కె నిరాకరింపబడెననియు ఓడ్యయరుగారు నరిరి.

హంటురు విచారణ సంఘమువారి పద్ధతులు

తనకు తృప్తికరముగ లేవనియు వారు సరిగా సమగ్రముగ విచారణ జేయుట నచ్చలేదనియు, ప్రమాణము జేయించి సాక్ష్యమును దీసికొనలేదనియు, సాక్షులకు వారిమీద మోపబడిన సంగతులను గూర్చి ఏమియు తెలియజేయ లేదనియు వారి తరపున ఎవరును లేరనియు వారిని ఆకస్మికముగ ప్రతికూలు దున్నుచోటుకు ఒక గదిలోనికి గొంపోయి వారికి ముందుగ, జెప్పవలసినసంగతులను తెలుపకనే ఆ విషయములను గూర్చి సాక్ష్యము గైకొనిననియు సాక్షులవాక్యములు వారికి జూపింపబడలేదనియు తనను సాక్షిగ రప్పించి నేరస్థునివలె

ఆకరించిననియు తాను ఏమి జెప్పకలసినది, ఎపుడు పోవలయునది ఏమియు ముందుగ తనకు తెలియజేయలేదనియు ఇద్దరు మనుష్యులకు, క్షీంచుటకు ఎందుల కాజ్ఞాపించితివని తనను రెండు గంటలు అడ్డపవాళ్లు జేసిననియు తరువాత ఆ ఉత్తరువును నేనీయలేదనియు నాతరువాతవచ్చిన అధికారులచిచ్చురని తెలిసెననియు అట్టి ఉత్తరువును తనస్థానేవచ్చిన అధికారులు ఇచ్చిననుతానే ఇచ్చెనని ఇండియా మంత్రి చీవాట్లు బెట్టెననియు ఈసంగతి తెలిసి కొనకుండుట ఆయనతప్పనియు కాని తనకు ముందుగ ఏమియు తెలియజేయలేదనియు ఓడ్యయరుగారు తెలియజేసిరి.

న్యాయమూర్తి మకార్డి గారు

అయితే మీరుభిప్రాయము, హంటురువిచారణ సంఘము సక్రమముగ ఏర్పరుపబడిన న్యాయస్థాన విచారణ సంఘముగాదనియా (జాడిమల్ కమిటీ)యని ఓడ్యయరుగారు నడిగిరి.

ఓడ్యయరుగారు

ఇట్లు జెప్పెను:—అట్లుకాదు. నేను ఇచ్చిన వాక్యాలు మును జూడవలసినవి. దానిని దిద్దుటకు, సరిజేయుటకు రోజున్నరబట్టినది. దానిని తరువాత ఇచ్చివేసితిని. దానిలో అన్నియు తప్పులే. అంతయు సరిగా దిద్దితిరో లేదో నాకు తెలియదు. తక్కిన సాక్షులు ఇట్టి జాగ్రతను దీసికొనలేదనియు తరువాత వారు జెప్పిన సంగతులకంటె, ప్రకటింపబడిన సంగతులకంటె నియు ఒకదానికొకటి సరిపడలేదని కనుగొనిననియు ఈ పరస్పరవిరుద్ధమునుజూచి ఆశ్చర్యపడిననియు ఇందులో జేరిన వారిలో డైయరు సేనాని యొకరనియు డైయరు సేనాని విచారిం చినపుడు వ్యవహారమునంతను సరిగానడుపుటకు న్యాయస్థానము నెదుట తాను సాక్ష్యమును తీసికొనవలసిన కోరి రనియు కాని సైనికశాసనా రా కోర్కెను నిరాకరించిననియు హంటురు విచారణములందు ఈ సంఘములో కొందరుసభ్యులు నిష్పాక్షికముగ నుండజాలరని డైయరు సేనాని పంజాబు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసెననియు ఇందులో నొకసభ్యుడు సుప్రసిద్ధ భారత న్యాయవాదియనియు ఇతడు ఇంతకుపూర్వమే తననుపహారం గముగ దూరెననియు, ఇంకొకసభ్యుడు పంజాబులో నిండియుండ జేయబడిన ఒకవ్యక్తి తరపున వాదించుటకు రాగూడదని నిషేధించబడిన ఇంకొక గొప్పవ్యక్తి యనియు దీనివలన ఆతడు దానిని మనసులో ఉంచుకొని ప్రవర్తించుననియు అట్టివారిని ఈసంగతిలో ప్రవేశపెట్టుట మంచిది గాదనియు ఓడ్యయరుగారు నరిరి.

ఓడ్యయరుగారిని ఆరురోజులు బోనులో కెక్కించి అడ్డపవాళ్లు జేసిరి. నేటితో ఆతని పరీక్షించుట పూర్తియైనది. బోనులోనుండి వెడలిపోయెను.

హంటురులో పూర్వము నెట్టిర్కెటు ఉద్యోగిగనున్న మ్యాక్సు లేగారిని ప్రత్యేక సైనికులుగ జేరుటకు ప్రజలను బాధించలేదని జెప్పిరి.

చెల్వనుపట్ల ప్రభువు సాక్ష్యము

తాను ఇండియాలో రాజప్రతినిధిగ ప్రవేశించిన మూడు నెలలకు ఇండియాలో సైనికశాసనావేశము, భారతీయులు సైన్యములో జేయుసేర్పాటులు ఏమి యుత్పత్తికరముగ లేవనియు ఈవిషయమై సివిలుఅధికారులును, సైన్యాధికారులును సమాకారముతో పనిజేసి యుండవలె ననియు ఈవిషయమై ఒక విజ్ఞప్తిని తయారుచేయుమని ఒడయరుగారి కాజ్ఞాపించవలెననియు ఆవిజ్ఞప్తి ననుసరించి అఖిలభారత సైనికశాసనావేశ సంఘము నెన్నుకొనిననియు ఓడ్యయరుగారు తెలియజేసిన పద్ధతులను సర్వసాధికపతి యంగీకరించెననియు, తానుగూడ సంగీకరించితివనియు పంజాబులో పిరులు మంచివారున్నారనియు సైనికశాసనావేశపు సేర్పాటులనుగూర్చి ఆయా రాష్ట్రీయ గవర్నరులు ఇండియా గవర్నరు మెంటు వారికి ప్రతిపక్షము తెలియజేయుమండిననియు, 1918 లో శంకరునాయరు గారు ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యులుగ నుండుటచే ఇవి అతనికి తెలిసి యుండుననియు సైనికశాసనావేశపుపద్ధతులు అక్రమముగనున

వని శంకరునాయరుగా రాక్షేపించినవిషయమును జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనజాలననియు, వేర్వేరురాష్ట్రములందు సైనికశాసనావేశపుపద్ధతులు సమానముగనుండుటకు ఇండియా అంతటను నిర్బంధ సైనికశాసనావేశము గావించవలెనని ఓడ్యయరుగారు వాదించిననియు, కాని ప్రభుత్వమువారు రెండుల కంగీకరించలేదనియు 1919 లో భారతదేశమంతయు అల్లకల్లోలముగ నుండెననియు, అధికారమంతయు సైన్యాధిపతుల హస్తగతమై సైనికశాసనము ప్రకటించబడెననియు, పంజాబులో సైనికశాసనమును ప్రకటింపుడని ఓడ్యయరుగారు గోరినపుడు సివిలుఅధికారులమాట క్రిందగుననియు, సైనికాధిపతులమాట పైసగుననియు ఇండియా ప్రభుత్వ న్యాయశాఖాసభ్యుడు తెలియజేసెననియు ఓడ్యయరుగారు సైన్యాధిపతులకు సహాయము చేయవలెనని తామందరము ఆతురతను జూపితిమనియు, లాహోరులో నన్న సేనాధిపతి పంజాబు గవర్నరుతో ఆలోచించి అతనిసలహా ననుసరించి ప్రవర్తించవలెనని ఆజ్ఞాపించితి మనియు ఈ ప్రకారము సైనిక సివిలు అధికారులకు సంయోగము సేర్పాటు జేసితిమని అనుకొంటి మనియు దీనినే ఓడ్యయరుగారు కోరిననియు, సైనిక శాసనము నొసరించి సైన్యాధికారులు తమపూర్వీమీదనే ఉత్తరువులను జారీ చేసిననియు, ప్రజలను కడుపుతో ప్రాకునటుల జేసిన ఉత్తరువును విన్నవెంటనే ఒడలు గగుర్పొడిచెననియు అదిగూడెనని ఓడ్యయరుగారికి వ్రాసితిమనియు అధికారమంతయు సైన్యాధిపతుల హస్తగతమైనపుడు, సైనికవర్గమువారు ఓడ్యయరుగారి కోర్కెలకు భిన్నముగనుండిరి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తోచినచో, ఓడ్యయరుగారిట్లు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసినచో ప్రభుత్వమువారి తగవులను శీఘ్రములో అంతరింపజేసి యుండెదవారనియు సైనికవర్గమువారు ఓడ్యయరుగారు చెప్పునటులే ప్రవర్తించునటుల ఆజ్ఞాపించి యుండెదవార మనియు చెల్వనుప్రభువు సాక్ష్యమొసగెను,

స్వాగ్లీ గారి అడ్డపవాళ్లు

చెల్వనుపట్ల ప్రభువు ఇట్లు జెప్పెను. కొంతకాలమువరకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి అమృతసరపు సంగతులు అన్నియు, ఎవరో కొందరు కాల్పుబడిననియు, మృతినొందిననియు తెలియకుండెను. ఈకాల్పులను ఓడ్యయరుగారు రంగీకరించినని తెలియెను. ఓడ్యయరుగారు తెలిపినవార్తారా చెప్పినసంగతులు తప్పు తక్కినసంగతులను గూర్చి ఏమియు తెలియదు. హంటురు సంఘమువారు తెలియజేయువరకు ఇంత ప్రమాదముగ జరిగెనని తెలియదు. వానిని తెలిసికొనుటకు చాల కష్టముగ నుండెను.

సైనిక శాసనము దుర్వినియోగము

చేయబడుటచే సైనికశాసనపరిపాలనము నాశముకాలేదా యని స్వాగ్లీ గారుడుగ, మీరు మా ప్రభుత్వ ప్రకటనము నున్నదని తెలుపుచున్నారా యని చెల్వనుపట్ల ప్రభువు అనెను.

జౌనని స్వాగ్లీ గారునిరి. ఆ ప్రకటనలో నున్న వన్నియు తనయభిప్రాయమును తెలియజేయుచున్నానని చెల్వనుపట్ల ప్రభువునరిరి.

గుజ్జివాలాలలో బాంబుప్రయోగము

ను గూర్చి యడుగ, విధిలేకపోయినగాని వైమానికులు బాంబులను బరుపరాదనియు, గుజ్జివాలాలలో ఇది విధిలేక జరిగెననియు, ఆ అల్లరులు అడంచబడుచో ఘోరవిపత్తు సంభవించియుండెదనియు చెల్వనుపట్ల ప్రభువు తెలియజేసెను.

శంకరునాయరుగారిరాజీనామా

రాజప్రతినిధి పదవినుండి శంకరునాయరుగారు తనసభ్యత్వము నేలవదుకొనినని స్వాగ్లీ గారుడుగ పంజాబునకు ఇతర దేశములనుండి వాదించుటకు బ్యారిష్ట్రన్సు రానీయక పోవుటచేతను, పంజాబులో సయినకశాసనప్రయోగము ఇష్టములేక పోవుటచేతను, శంకరునాయరుగారికి కలవర ముదయించెనని చెల్వనుపట్ల ప్రభువు తెలియజేసెను. పంజాబులో సైనికశాసనమును సంతరింపజేయవలెనని ఎంతయు ఆతురతను జూపెను.

పంజాబు గవర్నరుని, సైన్యాధిపతులను తాను గలిసి కొంటిననియు, అపుడు ఆఫ్ఫెయర్సులను తలపించెననియు దానివలననే పంజాబులో ఇంతవ్యత్యాస ముండుటకు కారణమనియు, దీనికి కారణము పంజాబు ఇనుపదారులకు కేంద్రస్థానమనియు, సైనికశాసనముతో 500 మంది ఇనుపదారులకు భంగము లేకుండ జేయగలరని సైనికవర్గమువారు జెప్పిననియు సైనికశాసనము లేనిచో 5000 మంది కావలెననిననియు, గనుక అట్టి సందర్భములందు సైనికశాసనమును తొలగించుట అనుచితమని తలంచుతిమనియు ఇందులకు సర్ శంకరునాయరుగారు రంగీకరింపలేదనియు పంజాబుకు బ్యారిష్ట్రరులు స్వేచ్ఛగ బోవలెననే

కంకరనాయుడుగారి కున్నటులే నాకును గలదనియు అవిషయమై పంజాబు ప్రభుత్వముతో అలోచించిచివరికి అందుమీదట ప్రధానన్యాయమూర్తితో ధను, వైనికవర్షముతోడను అలోచించిచివరికియు, వారు, పంజాబుకున్న బ్యాంక్ లకు కలకరమును గలిగించుపన్నాసముల నిచ్చెదరని జెప్పినందు ఓడ్డయరుగారు తనతో జెప్పినందు, పంజాబు దురంతములను కపింపలేనని కంకర నాయుడుగారు తనతో జెప్పలేదనియు అంత గట్టిగా జెప్పలేదనియు ఛల్మసుఖర్ష ప్రభువు తెలియజేసెను.

ప్రస్తుతము ఇంతటితో విచారణ మాపుజేయబడెను.

దయ్యరుచర్యను సమర్థించుట

లాహోరు, మే 8:— ఓడ్డయరు, కాజురు మానవ్యపుదావా విచారణకు గురించి "డిబ్యూరు" పత్రిక కీర్తింది ప్రత్యేక కంఠికార్త వచ్చెను.

లండన్, మే 8:— పర. డెవెలూ ఓడ్డయరుగారి నికను (కానుకరిత) జేమిగా, దియ్యరు చర్యలు అర్హతావర్త లకుబట్టి నిరంకుశపడలేదనియు, కాకేయోరేకను నువమింపజేయుటకు మాత్రమే అట్లు నిరంకుశపడెననియు నుడివెను.

న్యాయాధికారి:— రి లక్షలకుంది ప్రభులు మృత్యువు నుండి రక్షించుటకు గాను వందలకుంది బంపుటకు ఆతని కధికారముగలవా యననదియే ప్రస్తుత ప్రశ్న.

సర్, మే 8:— అతని సమర్థనకు వుండికంటే అదరిని బంపుటకు ఘోష్యుడే యును. కాని ప్రస్తుత సందర్భము లందరి అపాయమును, అత్యవశ్యకతనుబట్టి వాదనలెను.

బాంబులు విసరుట న్యాయమే

అట్టి పరిస్థితులందు గౌరవ న్యాయాలో విమోచనమునుండి కాంబులు వేయుట న్యాయముగ నే యున్నది.

లాహోరు అరెస్టులు

లాహోరు అరెస్టులను గురించి ప్రత్యేకంగా, రాకేయ ప్రతిపక్షులనందు నుడేకముతో నీ. ద్ధతి యటలించి తువలేదని నుడివెను. తేకేనంతటను తిరుగబాటుకేయట గానింకబడినటు ప్రభులందు వారికి సంబంధము గలదనియు, వైకుంఠము తిరుగబాటుకేయటకు ప్రోత్సహించుచుండి చివరికి న్యాయముతో అరెస్టులు జేయబడిన. అనకుయమున రైల్వేనివారి నుడనిగూడ సమ్మేకట్టుకు పేర్చించిన దెలియుటకు పరిస్థితులు చాలయంత ద్రవరముగ గాన్పించెను ఇంక వైదీలయెడల గన్పరచెడి అదరిని అవమానకరముగ నుండెనిగాని ఘోష్యుడ్యముగ నుండెనిగాని నేతలంపడు. కాకలుగారు విధించిన కొరడాదెబ్బల కిటు లనేమూత్రమును నేను నిరసించెను.

న్యాయాధికారి:— లాహోరుగా ఈ మార్పులు లాక్రింద తన కొనగలదిన అధికారములను దాటలేదని జూరొనును. అట్లుకు భారతములై అతనిచర్యలను నిరసించుటకు కారణములేక?

తరువాత (కానుకరిత) రివమగ అరిగెను. తిరువార న్యాయాధికారి ప్రస్తుతమునా గవనింపబడిన విషయములు నాంబరు సంఖ్యలవారు విచారించిన విషయమును గూడ మించినోపు ననియు అమృతనరమున తేమ్యుటనేకానియొక్క దశము లొంగిపోయినయెడల చాల ఘోష్యుడ్యమును సంధించి యుండెదనని నుడివెను.

విద్యార్థులనందరిని ఎట్టివిషయములకు లేక

కొరడాదెబ్బలు కొట్టుట

లండన్ 6 మే:— ఈదినము కుధ్యార్థులు 8 X 80 నిమనములకు ఓడ్డయరుగారిని (కానుకరిత) చేయుట ముగిసెను. సివిలు అధికారులకుగాని మిలిటరీ అధికారులకుగాని కొరడాదెబ్బల కిటువిధించి వంటకే అనుటకు విషయమును స్వల్పిగారు ప్రశ్నించెరి. ప్రభుత్వమువారి అధికారము లగురించి చర్చ జైలుదేరెను. విద్యార్థులతో నేకరకేరమునాంబురి ఎత్తునిర్దోషము అనువిషయమును విచారింపకయే విద్యార్థులందరకు కొరడాదెబ్బల కిటువిధించి పాన్ న్యాయమేననియు, పాతకాల కంఠికును అల్లులతో సంబంధము గలదనియు, ఓడ్డయరు గారు నుడివెరి. లాహోరు పాతకాల లోని విద్యార్థులను అల్లరిజేయునంద చేయుటకుగాను ప్రతిదినమునైని కాధికారులవద్దకు వచ్చి రిపోర్టు జేసుకొనవలెనని యొత్తపు అత్యున్నమేనని తనయధిపాతామనియు కాని కర్మము జాన్మను యొక్క చర్యలన్నిటికిని దాను బాధ్యతను కపింపననియు ఓడ్డయరుగారు నుడివెరి. ప్రభుత్వమువారిచే నిరసించబడిన ఇతర అధికారులకు నాంబరు విషయము తెలుసుటకు వుచర్యలను సంగ్రహిం కొనలేదు. అందుచే విషయమున్నిటిని పూర్తిగా గనుగొనలేదు. ప్రభుత్వమువారు వారిచర్యల నిరసించెరిన ఓడ్డయరుగారు నుడివెరి. ఈవార్యమునకు సర్ స్వల్పిగారు తన యానమృతిని దెలివెను.

ఖిలీఫా

స్పెయిను ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటు

లండన్, మే 8:— ఈదయం 12-45 మరాకో స్పెయిను ప్రదేశమున ఖిలీఫాగా రెయినులీగారిని స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు నియమింపవలెనని నూచించుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఇది నిజముగుచోచాల సాహసకార్యమనిపించుకొనును. స్పెయిను ఆవరణయందు రెయినులీగారు ప్రసిద్ధపురుషుడనుటకు సందియములేదు. రెయినులీగారి వంశావళి ప్రాచీనమైనది. ప్రోపెటువంశజుడు. ఇదియుంగాక అతడు గొప్పచతురతగల, రాజ్యాంగవేత్త. ఆయనయందు గొప్ప గురుభావముగలదు. వారు మెరాకోలోనున్న తెగలవారిని అతడు సరిగా మండలించి పాలించగలడు. అపుడు స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు తమనేలను తీరమునకు మరలించుటకు వీలగును. అపుడు స్పెయిను ప్రదేశములో పడమటిభాగమున ముల్తానుగ ఏర్పడును. కిచ్చితో అబ్దుల్ కరీంగారు స్నేహముతోనున్న ఆయనకు స్వాతిల్లత్వ మేర్పడును. అది సాహసమైనవిధానము. దానివలనమంచిగలుగవచ్చును. కాని అది కష్టములతో గూడుకొన్నది. మరాకోనుల్తాను తనగౌరవమునకు భంగములేకుండ స్పెయినును ప్రదేశమున తన ప్రతినిధిగనుండుటకంగీకరించునా? అట్టినిర్మాటువలన ఫ్రెంచి ఆవరణలోనున్న దగ్గరదేశము లందుగూడ కొంతచలనము గలుగవచ్చును.

యునైటెడ్ స్టేట్సు వలన చట్టము

1925 మార్చివరకు అమలులోనికిరాదు

వాషింగ్టన్, మే 8:— జూలై మొదటి తేదీనుండి జపాను ప్రజలను అమెరికాకు వలసరాకుండజేయుటకు వుద్దేశింపబడిన చులచట్టమును 1925 మార్చి మొదటి తేదీవరకు అమలులో జెట్టుకుండజేయుటకు అధ్యక్షులు కూర్చిడిగారు నిర్ణయించిరి. కాంగ్రెస్ కమిటీవారి రిందులకు అంగీకరించిరి.

ఇండనుగట్టువారు యజమానులు గంట 1 కి 1/2 పెన్నీ హెచ్చుజేసెదమనుటచే దానిని నిరాకరించిరి. తాము పనిలోనుండి పోయెదమని ఇదివరకే యజమానులకు తెలియజేసిరి. ఈలోపుగ యజమానులతో రాయబారములు ప్రారంభముగానిచో సమ్మేకట్టుటకు పనివారి డ్రాకార్యనిర్వాహకసంఘమువారు 18 తేదీని సమావేశమగుదురు.

ప్రభుత్వోద్యోగులు

తమకష్టములను శాసనసభ్యులకు జెప్పకొనుట

లండన్, మే 8:— రాత్రి 7.45. భారతశాసన అసభి కారసభ్యులతో గాని రాష్ట్రీయ శాసన సభ్యులతో గాని ప్రభుత్వపు కొలువున బునిజేయు ఉద్యోగులు ప్రభుత్వోద్యోగుల 17 వ నిబంధనకు భిన్నముగ లేకుండ తమ కష్టములను తెలియజేయుటకు ఆక్షేపణ యున్నటుల ఆలివి యరు ప్రభువుకు తెలియచని రిచర్డుగారు మాక్స్వెల్ గారికి బదులిచ్చిరి.

ఆర్థిక నిపుణుల విధానములు

రానున్న చిక్కులు

జర్మనులు నిరోధము జూపెదరనుభయము

లండన్, మే 7:— రాత్రి 7.45. జర్మనులకెంతకష్టముగ నున్నదో పరాసలకు గూడ జర్మనీలో ప్రస్తుతశీతినిగూర్చి అంతకష్టముగనున్నది. ఆర్థికనిపుణులు విధానమునుగూర్చి నిన్ను ఉన్నంత ఉత్సాహము నేను ఫ్రెంచి అధికారులకు లేదట. కాని జర్మన్ జాతీయవాదులు ఆర్థికనిపుణుల విధానమును చర్చించుటకు విధానముగ సంగీకరించెద రనుకొనుచున్నారు. తరువాత చర్చించి అనుకూలముగ లేని భాగములను నిరాకరించెద రనుకొనుచున్నారు. అట్టిభాగముల సంగీకరించిన జర్మనీ మరల కమ్యూనిజములో నికి దిగునని వీరియభిప్రాయము.

ఇటలీ

గూడ ఆర్థిక నిపుణుల విధానములు జర్మనీ క్రొత్త పరిస్థితులచే చల్లబడుననియు అంతర్విత్తముండలి టుణ సమస్యపరిష్కారముగూడ వెనుకబడుననియు ఫ్రెంచివారు యారు ఆక్రమణకు కాలపరిమితి లేకుండ సాగించెదరనియు, తుదకు మగ్గోనాల్లుగారికి గూడ ఎదుర్కొనుటకు వీలులేకుండుననియు ఇటలీవారు భయపడుచున్నారు.

జర్మన్ జాతీయవాదులు

యభిప్రాయము

బెర్లిన్, మే 7:— జర్మన్ జాతీయవాదుల నాయకు డ్రెవ హార్. హెర్బులుగారు ఇట్లు తెలియజేసిరి: జర్మనీ నిలబడుటకు అవసరమగు రాజకీయసిద్ధాంతములు ముఖ్యమగునవి స్పష్టముగ ఏర్పడువరకు జర్మనులు సదుపాయమును జేయరు. జర్మనీకి గౌరవప్రదమగు విషయములను తృప్తికరముగ పరిష్కారము చేసినగాని ఇంతకంటే ఎక్కువ ఆర్థికభారమును జర్మనులపై విధింపజాలరు.

రూపు పోరాటము

గనులపనివాండ్లతగవు

గనులలో 7 గంటలు పనిజేయువిషయమై వచ్చుననుకొన్నతగవు ప్రారంభమైనది. 8,50,000 నుండి 4,5,0000 గనులపనివాండ్లు పనిలేకున్నారు. భూమిలోపల 7 గంటలవరకును, భూమిపైన 8 గంటలవరకు పనిచేయుటకేవీరు నిశ్చయించుకొనిరి.

కార్మికమంత్రి తగవును పరిష్కారముచేయుటకు యారు శేకుచున్నాడు.

ఇదేప్రకారము క్యాంక్ అప్పరుసెలిషియాలో బొగ్గు ప్రదేశములందు తట్టించినది. రూపుబొగ్గు చాలకుండుటచే లోపాపుపనులు, ఇతరపరిశ్రమలు నష్టపడును.

బోక్సరు అపరాధమును చీనావా రీయనక్కరలేదని అమెరికనులు తీర్మానించిరి.

రాజకీయబందీల ఆదరణ

లండన్, మే 5 రాత్రి 7.45:— కాకిలో కొందరు రాచకీయబందీలకు కళ్లకు గంటలుగట్టి గానుగలకు కట్టి ఆవాలనుండి నూనెనుతీయించిరిని కామన్సునభలో మ్యాక్స్ కె గారు తెలియజేసి ఈవిషయమై ఇండియాలో ఆక్షేపించిరా, అక్షేపించినచో ఏమి ఉత్తరవును జేసిరిని యడుగ ఆవిషయము ఏమియు లేనకు తెలియదనియు రాజకీయబందీల ఆదరణనుగూర్చి పోయినసంవత్సరము ఏర్పాటులుజరిగిననియు ఆప్రకారము రాచకీయబందీలకు నెంచబడినవారు ఆదరింపబడుదురనియు తిరుద్దగారు ప్రత్యుత్తరమునిడిరి.

కానలసినసంగతులన్నిటిని తెలిపినచో డైరెగలినిగూర్చి విచారించెద నని రిచర్డుగారు ల్యాన్సుబరీగారికి వాగ్దత్త మొనర్చిరి.

లండన్ లో గొప్పకలవరము

క్రిమె, లండన్, ఘోరములు జ్ఞాపికివచ్చుట

లండన్, మే 8:— వాటర్లు స్టేషనులో ఒకవ్యక్తి స్త్రీలు దుస్తులనుంచుకొను గదిలోనికేగి తనసంచినీమి త్తము వచ్చెను. ఆసంచిలో రక్తపాతమైన స్త్రీబట్ట యొకటియు, ఒకపెద్దకత్తియు నుండెను. ఈ సంగతిని ఆమనుష్యుడు తెలిపినపిదప డ్రంబ్లన్ లో చేచిరాకుకగనన్న ఒక కొంపను నెదకిరి. ఆ ఇంటినిండ మనుష్యు ఎముకలు, మాంసము కన్పించెను ఇవలు మనుష్యులను జంపినటుల కనబడుచున్నది. తక్కినభాగములను తగులజెట్టుటకు యత్నించుచున్నటుల గన్నట్టెను. ఈయంటిముఖముగ ఇద్దరు స్త్రీలు ఒక మనిషిని, పురుషిని వెంటజెట్టుకొని, మంచుడుస్తులను ధరించుచున్న జూచితి మని ఈ ఇంటిప్రక్కవారుజెప్పిరి. పోలీసువారి రీచిత్రమునంతను గనిపెట్టెదమనుచున్నారు. అన్వేషిని పోలీసువారు ఆపుజేసిరి.

జీజిని ముట్టడించిన సంగతిని (బ్రిటిషుసామాన్యజన్యు ప్రదర్శనసందర్భమున జూపిరి.

షెల్టన్ దిలో జర్మనుపాగయోడతో డీకొనుటచే ఒక పాగయోడ మునిగిపోయెనట.

వైకం సత్యాగ్రహము

ఒక తియ్యనాయకునికి వాగ్దానము

శ్రీధానందస్వామి రాక

ఆర్యసమాజమువారి ప్రచారము

కే. పి. కేశవమూసను సతిగారును మరొకరును శ్రీధానందస్వామిగారు 7 వ తేదీ రాత్రికి వైకం చేరిరి. వారు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామిని చెరసాలలోనున్న కేశవమూసగారిని చూడ దలచిరి.

నోటికితాళము

సహోదర సత్రికాసంపాదకుడు కే. అయ్యప్పనుగారు యోగంపాళలో నుండగ వారికి 7 వ తేదీని వాగ్దానము నందచేసిరి. వెంటనే తియ్యనాయకులు సభచేసిరి. "అయ్యప్పనుగారు ఆజ్ఞాల్లంఘన మొనరించి చెరసాలకు వెళ్ల గూడదు. ఇప్పుడు వారు వెలుపలనుండు తత్వవసరము" అనివారు తీర్మానించుటచే అయ్యప్పనుగారు రండుల కంగీకరించిరి.

ఆర్యసమాజము

కల్లికోట ఆర్యసమాజ కార్యదర్శి పండిత ఋషిరాంగా రిపుడు వైకంలోనున్నారు. 7 వ తేదీని యోగంపాళ జరుగుచుండగా రాంగారచటికివచ్చి పదిమంది తియ్యలు ఆర్యసమాజము వ చేరుట కంగీకరించిరినియు 8 వ తేదీని వారికి దీక్ష యియ్య బడు ననియు తెలిపిరి.

"సంఘ మతసంస్కరణమునకు నిరంతరమును జోధచేయుటయే సాధనమని ఆర్యసమాజమువారు నిశ్చయించిరి గాన నే ను స త్యా గ్ర హ మొ న రిం ప జాలను గా ని యీ స త్యా గ్ర హ ము న ని మ్న జా తు ల తి జయముకలుగుగాక యని మనసార కోరుచున్నాను. వైకం సత్యాగ్రహమువలన అస్పృశ్యత నివారణయత్నము నూతనాత్మని దాల్చినది గాన సంఘసంస్కరణమును గూర్చి శ్రద్ధగల వారందరును వెంటనే సత్యాగ్రహమునకు విజయము కలుగుట కి సర్వవిధముల కృషిసలుపవలెను. సవర్ణహిందవులు అస్పృశ్యతను తొలగింపవచ్చునో వారు స్వమత దోహదని విదేశముల వారు తలంపక మానరు గాన వారస్పృశ్యతను తొలగింపవలెను. హిందూసంఘ మిప్పుడు కడుదుర్బలముగా నున్నది. త్వరలో సర్వభాటు చేయనిచో ఆపల అసాధ్యమునను. ఆర్యసమాజము వారు ఉత్తరహిందూదేశమున ఘనముగ నేరచేసిరి. అవర్ణహిందవులు శిక్షతోపనిచేసి విజయమును బడయగోరెదను" అని పండిత రాంగారు నుడిపిరి.

ఆర్యదీక్ష

నిన్న 8 వ తేదీని శ్రీధానందస్వామి అధ్వర్యముక్రింద 12 మంది తియ్యలు ఆర్యదీక్షను స్వీకరించిరి. పండిత ఋషిరాంగారు హోమాదులను జరిపించిరి. స్వామి ధర్మములను వివరించెను. 12 గురుస ప్రమాణము చేసిరి.

నాయరుల సాహసచర్య

ఎస్. ఎస్. నాయరు, ఎం. పి. నాయరుగార్లు నిన్న 8 వతేదీ ఉదయమున సర్కారు దేవాలయములోనికిగి గం టుకు మ్రోగించుచు అర్చన చేసిరి. బ్రాహ్మణులు తప్ప యితర వర్ణములవా రిదివర కిటులచేయు నాచారము లేకుండుటచే పట్టణములో చాలకలవర మేర్పడినది.

కొట్టాండివిజను కాంగ్రెసు కార్యదర్శి

కొట్టాండివిజను కాంగ్రెసు కార్యదర్శి కురువిళ్ల మాత్యూగారి కిదివరకే వారంటుపంపబడెను. ఆయనవైకంకు వచ్చెను. నేనిచట ప్రభుత్వమువారి సత్యాగ్రహ నిరోధపద్ధతి అక్రమమని బహిరంగ సభలలో నువస్థాపించెదను అని ఆయన ఉద్యోగులకు తెలియ జేసెను. (అ|| ప్రె||)

ఆర్యమతదీక్ష బూనినవారిని దేవాలయ

విధులవెంట పోనిచ్చిరి

వైకంలో 12 గురు తియ్యలు నిన్న ఆర్యమతదీక్షను పొందిరి. అందువలన వారిలో నొకరగు పి. కే. భాస్కరుగారు దేవాలయ విధులవెంట నడువజోగా ఎవ్వరును అభ్యంతరపెట్ట లేదు. వెనుక శ్రీనివాసయ్యంగారు రవటికి వెళ్లి నపు డీభాస్కరు గారు రాయసతోగూడ నావీధులకు వెళ్లగా నపు రాయసను రాసీయలేదు. ఇప్పుడు రానిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

మైసూరు లేఖ

(స్వకీయ విశేషం)

స్వామిశ్రీధానందగారు

బెంగళూరు, మే 7:— శ్రీధానందస్వామివారికి నిన్న కార్యక్రమము యెడతెలిపి లేకుండయుండెను. ఉదయం ఆర్య సమాజ ఆశ్రమమునందు ఉపాసన జరిపిరి. పెనుకొండ వాస్తవ్యుడగు ఒక మహమ్మదీయుని ఆర్యసమాజ మతమునందు జేర్చినట్లు, యిద్దరు బాలాంతు ఉపనయనము జరిపినట్లు తెలిసినది. 8 గ. స్వామివారు కర్నూటక ఆర్యసమాజమును, బసవన్న గుడిబోయి చూచిరి. అచ్చట గొప్పసన్యాసము జరిగినది. సాయంత్రము 4 గ. దొడ్డపాళలో గోసంరక్షణ గూర్చి ఉపన్యాసములు జరిగెను. కే. శ్రీనివాసరావుగారు సభాభ్యర్థులుగా నుండిరి. కే. గుండురావుగారు, మైసూరు రాష్ట్రములో పశుప్రదర్శన కాలయందలి పులులకు పింహములకు గోమంసమును ఆహారము గా నిచ్చుచున్నారని తెలిపెను. నోరులేని పశువులహత్యకు తావోసంగునట్టి భూనాథులు హిందువులు కాబాలని స్వామివారు ఉపన్యాసమునందు తెల విచ్చిరి. 5-30 గం. వైశ్యవిద్యార్థి గృహమునందు జరిగిన ఉపన్యాసమునందు అస్పృశ్యత నివారణగూర్చి స్వామివారు యెక్కువగ ముచ్చటించిరి. తాను నంబూద్రి బ్రాహ్మణులతో సంప్రదించుటకై మలబారు బోవుచున్నావని తెలిపెను. 5.30 కొట్ట అస్పృశ్యులను మన జాతిలోనివారుగా చేర్చునబడినచో మనజాతీయత దృఢముగ నేర్పడి యెంత సాహసమునైన జేయగలుగుదుము. ఒకవిధిలోనుండి పంచములు బోయినచో దేవాలయములోని విగ్రహము మైలబడుననుట బుద్ధిహీనముగా నుండును. అట్లు గానేరదు. దైవసాన్నిధ్యమునకు వచ్చినచో పతితులే పాపముగదరురు. రామచంద్రుడు శివరి, నివదలను యేరిరిగా జూచెను! కుక్క తనరొట్టెను ఎత్తుకపోయినపుడు నామదేవు దేవునెను. అట్టివారి యనుచరులను చెప్పకొనుచు యిట్లు జేయుట అసంభవము. అస్పృశ్యత నివారణము కేవలము హిందువులు జేయవలసినకార్యము. మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు, సానుభూతి జూపగలరు. అస్పృశ్యత ఉండి తీరవలె ననియే శాస్త్రములు జెప్పటలేదు. హిందూమతమున కిది మచ్చగానున్నది. అస్పృశ్యులను తమతో సరిసమానముగా జూచు కొననంతకాలము తామాసింపు స్వరాజ్యము చేకూరదని స్వామి వారు నుడిపిరి. స్వామివారు దయానందుని జీవితముగూర్చి, గురుకులములగూర్చియు ముచ్చటించిరి. మైసూరులో హిందూ మహాసభ కాఖా సంఘమును స్థాపించి, ఆర్యసమాజమునకు తోడ్పడమని గోరుచు, మహారాజాగారు తప్పక సహాయము జేయదురని సమ్మతమున్నట్లు తెలిపిరి.

మితవ్యయము:—బెంగళూరు రెవెన్యూ కచేరీలో నాఖరులను మరొకరింతమందిని తగ్గించిరి.

కానసభ్యుల ప్రయాణపు ఖర్చులు:—ప్రతినిధుల సభకు, కానసభకు నమ్మఅధికారేతర సభ్యులకు సదుపాయము గానుండుటకై సభ్యుల ప్రయాణపు ఖర్చులు ప్రతిసమావేశము ముగిసిన వెంటనే యిచ్చుటకు యేర్పాటులు జేయబడినవి.

పంచము విద్య:—నిమ్నజాతుల విద్యాలయముల సంఖ్య 1922-23 లో 600 నుండి 582 వరకు తగ్గినది. మొత్తమునైన 12, 887 విద్యార్థులున్నారు. అందు 1800 మంది బాలికలు. ఉన్నత విద్యనేర్చుకొనువారి సౌకర్యమునకై బెంగళూరులో 12 విద్యార్థులుండుటకు వీలయిన విద్యార్థివసతి గృహము యేర్పరుచబడెను. పంచమవిద్యార్థులకు ఉచితముగా విద్యనేర్పరుచున్నారు. ప్రవేశ పరీక్షరుసుములు గూడలేవు.

బొంబాయి మే 8:— లండను కలహితో మే మొదటి తేదీన బహుళ దేశక పి ఆడు ఓ ఓయిజు స్టీమరు "మోవా" అనునది బుర్రవారు ముఖ్యుడు పోర్టు నెయిదుకు వచ్చి ఆరుధ్యామ్నా ముననే అచ్చటినుండి బయలుదేరితి. (అ|| ప్రె||)

బీహారు కలరావ్యాధి

బీహారు రాష్ట్రమునందలి తిర్నూర్ డివిజనులో నిచ్చటికాళి పిండునున్నది. చాంపరక వర్షము వాడధిక భూ ప్రదేశముల కలి తీరముగనున్నది. పొట్నూడివిజనునందు అప్పుతత్వము తాతనూత్తున్నది. ప్రభుత్వమువారు కలరావ్యాధికి చికిత్సచేయుటలో సహకారమునకాని చాలమందిని వ్యాధి నరిట్టుటకై నిజమింపిరి.

14 వ ఆయుర్వేదమహాసభ - కొలంబో

కొలంబోలో (పింహళము) 28.4.24 తేదీన జరిగిన ఆయుర్వేదమహాసభయందు యాదిగున తీర్మానములు శర్య జనాంగీకారముగా నామోదించబడినవి —

1 ఈసభవారు, దేశీయవైద్యవిధానముల విచారణ సంఘమువారు ఆయుర్వేదవైద్యముయొక్క ఉపయోగమును గుర్తించుటకు గావించిన ప్రయత్నముల గొనియాడుచు అభినందనముల దెలుపుచున్నాడు. దేశీయవైద్యశాలల నేర్పరచియు ఆయుర్వేదమునకు ప్రభుత్వప్రాత్సాహము సోపంకుటకు ప్రయత్నించినందుకు సంతోషించుచున్నాడు.

2. దేశీయవైద్యవిచారణసంఘమువారి నివేదిక జూచిన పిదపగూడ ఒడ్డులలో రూ.30,000 మాత్రమే ఖాయవరచినందులకు యీసభవారు తమ యసంతృప్తిని దెలుపుచున్నారు. దేశీయవైద్యులతో గూడిన సలహా సంఘమువారి సూచనలను తగ్గించి, సంపూర్ణముగా నుండని చిన్నవిధానమును అనుసరించుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుటచే యీసభవారు తమ అసంతృప్తిని దెలుపుచున్నారు.

3. ఈసభవారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారి నిట్లు గోరుచున్నారు. (1) తాము స్థాపించవలసిన దేశీయ వైద్య విద్యాలయమునందు ఆ. భా. ఆయుర్వేదవిద్యాలయమునందలి విద్యాధావన మవలంబింపవలెను. (2) దేశీయ వైద్యవిద్యాలయములకు రూ.250 వేతన విప్పించవలెను. (3) ఆవైద్య విద్యాలయమునకు సంబంధించి ఒక వైద్యశాలగూడ నుండవలెను. (4) దేశీయ వైద్యవిద్యాలయమునందు ఆయుర్వేద భాగము నకు ఆ. భా. ఆయుర్వేద విద్యాపీఠమువారు పరీక్ష కర్తలుగా నుండవలెను.

(4) ఆయుర్వేదవిచారణ గూర్చి నంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన విచారణసంఘనివేదికము త్వరలో ప్రకటింపమనియు, ఆరాష్ట్రమునందు ఆయుర్వేదవిధానమును ప్రాత్సాహ మొసంగు ప్రయత్నముల జేయమని యు. ప. గ. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

5. ఈ సభవారు (1) ఆయుర్వేద మహాసభ 6 వ శి ఆయుర్వేద మహావిద్యాలయమును సత్వరముగ పునరుద్ధరింపవలెననియు, (2) ఈ విద్యాలయమునకు సహాయముజేసి ప్రాత్సాహింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ప్రజలను వేదకొనుచున్నారు.

6. గంజాయి అనేక బొంబములందు ముఖ్యముగా పనికివచ్చు మంచిఒక యగుటచే నది వైద్యులు పయోగింపగూడదను నిషేధపు టు రక్షింపు తొలగింపవలెనని యీసభవారు పింహళ ప్రభుత్వమును గోరుచున్నారు.

ఆయుర్వేదమహాసభలలో

ఈదిగున పేర్కొనబడినవారు ఆయుర్వేద మహాసభలలో కార్యనిర్వాహకులుగా నెన్నుకొనబడిరి:—అధ్యక్షులు—వైద్యరత్న కవిరాజు జోగిం ద్ర నాథ సే ను గారు (కలకత్తా) ఉపాధ్యక్షులు — ఆయుర్వేద రత్నపండిత లక్ష్మీరామస్వామి ఆచార్య (జయపూరు) డా|| ఎ. లక్ష్మీపతిగారు, మదరాసు. కార్యదర్శి—ఆయుర్వేదభూషణ ప|| ఎం. దొరస్వామి ఆయ్యంగారు అసిస్టెంటుకార్యదర్శులు— ఆ. భూషణ పి. భానువైద్యగారు, ఆ. భూషణ కే. సుబ్రహ్మణ్యకాశ్మీగారు ఆడిటరు—వైద్యవికారద ప|| కే. ఎ. వెంకటాచల కాశ్మీ కోకాధిపుడు. డా|| ఎ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు.

విద్యా పీఠము

అధ్యక్షుడు— ఆ. రత్న ప|| లక్ష్మీరామస్వామిఆచార్య ఉపాధ్యక్షులు— పండిత ఎం. దొరస్వామి ఆయ్యంగారు, ప|| క్రష్ణకాశ్మీ కవడే (పూనా) కార్యదర్శి— డా|| ఎ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు, అసిస్టెంటుకార్యదర్శులు— వై. టి. వెంకటాచారిగారు. పి. సోమసుందరదేవరు.

వచ్చేసభ (15 వ సమావేశము) హరిద్వారములో జరుగుటకు నిశ్చయింపబడినది.

బొంబాయి కార్పొరేషన్ అధ్యక్షునకు లాభ్యమేయర్ విరుద ముక్కర లేదని తీర్మానింపబడుట

మే 8 వ తేదీ సాయంత్రము జరిగిన బొంబాయి కార్పొరేషన్ అధ్యక్షునకు లాభ్యమేయర్ లాభ్యమేయర్ అను విరుద ముక్కర లేదని మున్సిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేటరు మార్చురలనకు కాల్పిస్తాగారి తీర్మానము మే. పి. మోడిగారిచే ప్రతిఘటింపబడి ప్రభుత్వచే నిరాకరింపబడినది.

మున్నగు నిర్బంధము లెల్లప్పుడును ఎరుటనిలిచి యుండును. లాలా లజపతిగారిచే నడుపబడెడి వందేమాతరం పత్రికకు, కలిగిన యిబ్బందులు విక్కటములు. అధికారులు పలువిధముల దీనిని ముట్టించిరి. పత్రికా సంపాదకులను నిర్బంధించుట యగాక, వారిపై మాననప్రభుదావాలను దీసి కొనివచ్చిరి. బ్రిటీషుకోర్టులు పత్రికా నిర్వాహకులపై ధననష్టమును విధించుట వింతగాదు. టంగుటూరు మాననప్రభుక్రింద తెచ్చిన యభియోగములో పదివేలరూపాయలు డిక్రీజేయబడెను. మామూలు ఖర్చులకే డబ్బుచాలక యిబ్బంది పడెడి జాతీయపత్రికల, అధికారులకు వేలకొలది డబ్బు సమర్పించుకొనుట ఎంతకష్టమో యూహించుకొనవచ్చును. లాలా లజపతిరాయ గారు లండనునుండి పంజాబుకువచ్చిన సందేశము నందఱు, వందేమాతరం పత్రికకు సహాయము జేయవలయునని గోరుచున్నారు. పత్రికలవలన ప్రజలకు లాభముగలదని ఎంచుచో, వానియొనక ప్రజాప్రబోధమునకు కారణమగుచున్నదని భావించుచో, వీనిని పోషించుట ఎల్లరధర్థమగుచున్నది. ప్రజాసేవ యొనర్చుటచే భరింపవలసిన వచ్చెడి నష్టములను ప్రజలే విశేషముగ భరించి ప్రోత్సాహము గలిగించుట ధర్మము. లజపతిరాయగారి విన్నకమును పంజాబువాస్తవ్యులే గాక, ఇతర రాష్ట్రములవారు గూడ గమనించి, తోడ్పడుట యవసరము. పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును అధికారవర్తము తొలగించుచున్నపుడు, ప్రజలు దానిని రక్షించినచే భావ్యభివృద్ధి కవకాశ ముండును. జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణముపట్ల ప్రజలకు గల యభిమానమున కిది ప్రబల నిదర్శన మగును.

జహళూయాత్ర
మహాత్ముని నివసించెడి జహళూగ్రామము యాత్రాస్థల మగుచున్నది. వేసవికాలములో స్నానముల కేమి, క్రీడలకేమి, యూరపియనులకును తదితరులకును ఉపయోగపడెడి జహళూగ్రామమునేడు ధర్మనిర్ణయమునకు మూలపీఠమై సత్వాస్వేషకులకు గమ్యస్థాన మయినది. ఈనెల పడియన తెదీని కిలాఫత్ కార్యనిర్వాహక సంఘము గాంధీ మహాత్ముని భవనమున గూడగలదు. కిలాఫత్ సమస్య విషయమై మహమ్మదీయులకర్తవ్య మేమియనివిచారించబడును. అంగారా రాయబాంధు, ఆఖిల మహమ్మదీయ సమావేశము, మున్నగుముఖ్యవిషయముల సమయమున విచారించబడును. గాంధీ మహాత్ముని యుద్ధము గాకున్నను, అతని సలహాను వినితదనుగుణ్యముగ నాచరించుటకు మహమ్మదీయు లాతురము జూపుదున్నారనుటకు సందియము లేదు. ఇంతియ గాక బుద్ధునిజయంతి జహళూగ్రామమున 18 వ తేదీని జరుగగలదు. గాంధీమహాత్ముడు అసభకధ్యక్షత వహింపగలడు. బుద్ధుని జీవితరహస్యమును ప్రపంచమున కెరుకపరుచుటకు, గాంధీమహాత్ముని కన్నను యోగ్యులు మరియొకరు గలరా? బుద్ధుడు పదేదోంఁచిన అహింసాధర్మమును సఫలపరుచుటకు గాంధీమహాత్ము డవతరించెను. గాంధీమహాత్ముని ప్రసంగము కొంచు భారతీయు లెదురుజూచుచుండు రనుటకు సందియము లేదు. జాహళూయాత్రకు, వర్ణభేదముతో గాని మత భేదముతో గాని సంబంధములేదు. అన్ని శాఖలవారును, మహాత్ముని యుపదేశములను గ్రహించుట కా పవిత్రస్థలమునకు వెడలుచున్నారు. నేడు స్వరాజ్యపక్షవాదులు, కేపు అకాలీలు, వేదోపదేశమున వైకంఠత్యాగ్రహులు, మరియొకదినమున మహమ్మదీయులు,

ఆంధ్రుల
గాంధీ మహాత్ముని పుజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

<p>ఇదివఱకు చందాలు</p> <p>ఇదివఱకు 245 '3-12-10</p> <p>రెబ్బాప్రగడ మండేశ్వరశర్మగారు 25-0-0</p> <p>తల్లాప్రగడ సుబ్బారావుగారు 5-0-0</p> <p>కల్ల సూర్యనారాయణగారు 5-0-0</p> <p>చాగంటి సోమసుందరంగారు 2-0-0</p> <p>(ఈమొత్తం ప. గో. జి. సంఘములో నిల్వయిన్నది)</p> <p>నేటివసూలు 17-0-0</p> <p style="text-align: right;">మొత్తం. 24647-12-10</p>	<p>కోకాధిపతి క శీనాథుని నాగేశ్వరరావు</p> <p style="text-align: right;">గుంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు</p> <p>ఇదివఱకు 11279-5-5</p> <p>కె. నరసింహాచారిగారు, పారిశ్రామికము</p> <p style="text-align: right;">మదరాసు 2-0-0</p> <p style="text-align: center;">(నిడమర్రుగ్రామవసూలు)</p> <p>నిడమర్రి వెంకట సుబ్బారాయుడుగారు,</p> <p style="text-align: right;">మనుమరాలి వివాహ సదస్య</p> <p style="text-align: right;">సమయమందు 4-0-0</p> <p>అచంట రాజగోపాలరావు కంతులుగారు</p> <p style="text-align: right;">(నూజివీడు) తమ కుమారుని వివాహ</p> <p style="text-align: right;">సదస్యసమయమందు 5-0-0</p> <p>నిడమర్రి మంగయ్యగారు తమ కుమార్తె</p> <p style="text-align: right;">శుభ కార్యమునందు 3-0-0</p> <p>క్రొవ్విడి అన్నంరాజుగారు తమ కుమారుని</p> <p style="text-align: right;">శుభ కార్యముందు 3-0-0</p> <p style="text-align: right;">మొత్తం. 11296-5-5</p>
--	---

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరనామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

మున్నగు వారెందరో జహళూకుబోయి వచ్చుచున్నారు. జహళూగ్రామము మహాత్ముని శరీరమును రక్షించెను. అతనికి దేహదార్శన్యము నొసగెను. ఈ స్థలము, హిందూదేశ చరిత్రయందు అత్యంత ప్రసిద్ధిగాంచు ననుటకు సందియము లేదు.

గొప్పమాద్య
తిరువాన్కూరులో, నిమ్మజాతులవారి స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుటకు, నాయకులపై విశేష శాఢ్యత గలదు. ఉత్తమజాతుల మని గర్వపడెడి వారిలో నాయకులు ముఖ్యులు. నాయకుమహాజన సభవా రిటీవల సమావేశమై అస్పృశ్యులవాడము న్యాయమనిగుర్తించి, అప్రకారము తీర్మానించుట గొప్ప మార్పనుటకు సందియములేదు. తియ్యాజాతి సోదరులతోకలిసి యోచించుట కంగీకరించిరి. సత్యాగ్రహఫలిత మూరక బోలేదు. నాయకుల హృదయముల నిది కరిగించె ననుటకు సందియము లేదు. ఏనాడు ఉన్నతజాతులు తాముజేసిన దోషముల నంగీకరించి వానిని పోగొట్టుటకు ప్రయత్నించెదరో, ఆనాడే హిందూసంఘము నిజసాక్ష్యవము గాంచును. స్వాతంత్ర్యానందము ననుభవించుటకు యోగ్యత గలిగియుండును. అట్టి స్థితి త్వరలో చేకూరు గా!

నవయుగ కార్యాలయము: బ్రిటీషుపత్రికలు నవయుగ కార్యాలయమునకు, నేషను, హెరాల్డు, మాంఛెస్టరు గార్డియన్, న్యూ రిపబ్లిక, టోలులుక్కు, ఇస్లామిక్ రిప్రెజెంటేటివ్ మున్నగు పత్రికలను రాసికుండుటకు కారణమేమని, లాన్సుబరీ గారు కామన్వెస్థలో క్షేపించిరి. తా మీ విషయమై విచారించుచున్నామని ఇండియా మంత్రి మామూలు సమాధానము జెప్పెను. హిందూదేశ

మునకు పత్రికలను రాసికుండు అధికారమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారినుండి తొలగింపవలదని, కలనల్ యేటుగారు కోరుట జూడ పుష్టిత లెటులున్నవో గ్రహింపవచ్చును. భారతీయుల కనీస స్వాతంత్ర్యము లెటుల చులకన జేయబడుచున్నవో ప్రపంచమునకు దెలియుట కింతకన్నను వేరు నిదర్శనము గావలయునా?

బోల్లివికు కుట్ర కేసు
7 వ తేదీ విచారణ

“రాయ అనునతడు కే. ఎస్. రాయ (బొంబాయి) ద్వారా గుప్త గాఁక పంపిన లేఖలు ఎం. ఎస్. రాయగారు తరి పించునని భజాపు లెను. అది గుప్తగాఁక పంపబడెననిగూడ రజాపు కాతడు, గుప్తగాఁక పంపబడెననిగూడ జూజిలో నెరవేరుచును లేదు. కే. ఎస్. రాయగారి కచ్చిన మసల్ద రు బోల్లివిక్కుల ఇద్దరుండియే కచ్చెనని గాని బోల్లివిక్కు క్షత్రులు సాగించుటకే కచ్చెనని గాని రజాపు కాతడు, గుప్తగాఁక పంపబడెననిగూడ తన కన్నులుపెట్టి అనుమానము కలుగలే దని గుప్తగాని చాల కాలమునుండి తాగుగా నెరిగియున్న కే. ఎస్. రాయగారు నూడ తెలిపిరి. దండ్లగారు సోషలిస్టు శ్రమికుల సంపాదకుడుగా నుండుటచే ప్రపంచమునలి సోషలిజ ముకు సంబంధించిన కార్తలను సుమారుగానుండు కారకు ప్రయత్నించుచుండును. క్షత్రులు తుండదని చాలసార్లు రాయ గారికి వ్రాయుటయే గాక తన పత్రికలో నూడ ప్రకటించెను. దండ్లగారు ధీమంతుడగును గాని, ధీకత్తినేను కాబోలు” అని పండితకపిల కేట మాలబ్యాగారు వాదించిరి. “ఓస్మాన్ గారిని ఆత స్తుతేనెపు డా. అనునదొ దొరినలేఖ వారిచే వ్రాసినని భజాపు కాతడు. ఈ కేసున విచారణచేయుటకొరకు కఠికారములేదు” అని డాక్టరు మజిలీలాగారు వాదించిరి. (3. ప్రె.)

సుజనరంజనసభ :— ఈ సభ గారు కేపుకొరి 2100 X 011 స్థానమునందులో ‘మాతృకంజేను’ పాటకమున తమిళమున ప్రబంధించెను.

పట్టిపూపాసిక్మాటరగు చనెనుగారు ప్రాసిక్మాన్సును తర
పునను, ఇన్సురెన్సు కంపెనీతరపున బేకరుగారును హాజరైతి.
కైప్రోగారు నౌకాయజమానుల తరపునను అర్చురునుగారు
లాయిన్సు అడ్డరురైటర్ల తరపునను హాజరైతి.

రంగూన, మే 8:— సమ్మెటనికు లబలులే యున్నది. సమ్మెదారులలో తోబు కూలియొడుగుడు రేవుకు లీలగుడ డొక్కరు. నెలజీతము విద్యుదు రేవుకు లీలను గూడ ప్రోత్సహించి సమ్మెలో చేర్చుటకు గతరాత్రి సమ్మెదారులు గుంపులుగాజేరిరి. కాని వారి క్రయస్థులూ సఫలము కాలేదు. అర్జరాత్రిమున యూరెకావీధి కట్టినగరు పోయినరు యిండియా ప్రత్యక్ష వాణిజ్య ప్రయోగముగా జనచేయంపబడుచున్న పోర్టు కమిషనరు కూలీలను బెదిరించిరి. పోలీసువారు సమన్ముఖులవచ్చి దొమ్మిదగుగుడ అపేవేసిరి. అచ్చట పోలీసుమంత్రి సమ్మెదారులు అర్జునవముబడిట్లు తెలియుచున్నది. బుడ్డను లాక కూలీలకూడ 1500 మంది వారి మా హెచ్చుబేయమున సమ్మెలో చేరిరి.

షడునేనవ సంవత్సరాది సంచిక తయారైనది

ఉగాదిసంచిక సకాలమునకు వెలువడెనని తెలుపుట కెంతయు సంతసించెడిము. ఆంధ్రదేశమున కాంగ్రెసుసభ జరిగియుండుటచే, కాకినాడసభలకు సంబంధించిన వృత్తాంతములను ముద్రించుటవలన మయ్యెను. దేశనాయకుల మహోపన్యాసములు ఆంధ్రమహాజనుల కుద్బోధకరముగ నుండునని ఎంచెడిము. చిత్రపటములతో కాంగ్రెసు సభకు జెందినపటములు గలవు. శుష్కశరీరుడగు మహాత్మునిపటము, ఎట్టివారిహృదయమునయినను కరగించుక మానదు. దేశమునకై యింతటి కష్టములబడుచున్న మహాత్ము సమసరించుట ఆంధ్రులధర్మమని హెచ్చరింప బనిలేదు. లేబరునాయకుల పటములును, భారతీయ, ఆంధ్ర ప్రముఖుల పటములును సంచిక నలుకరించుచున్నవి. గండికయందు వ్యాసరాజములు పెక్కులు గలవు. వేంకటపార్వతీశ్వర కవుల విహంగవిమానము, స్వభావచిత్రమును చక్కగ వర్ణించుచున్నది. సేపూరి లక్ష్మీనరసయ్య ఎం. ఏ. గారి "సాహిత్యవిమర్శనస్వభావము" మల్లాది

నూర్యానారాయణశాస్త్రిగారి "పెద్దనాట్యనియంతము" మేడేప వేంకటరమణాచార్యులుగారి "విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతము, గిడుగు వేంకట సీతాపతిగారి "సన్నయభారత చంధో విషయములు" మున్నగు వ్యాసములతోను, వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు, బుర్రా బాలకృష్ణశాస్త్రిగారు, జంధ్యాల వేంకటశివకవులు, వేంకటశేషేశ్వరకవులు, వడ్డాది సుబ్బారాయుడుగారు, మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు, జనమంచి సీతారామ స్వామిగారు, శృంగారకవి పాపారాయుడుగారు మున్నగు కవివరుల పద్యములతోను ఆరంభప్రస్తావన మున్నగు విశేషములతో సంచిక విరాజిల్లుచున్నది. క్రొత్తపల్లి నూర్యారావుగారి "ఉచితవేష" మను కథ ప్రాచీన ఆధునిక సాంప్రదాయములకు గలభేదము తెలుపుచున్నది. నూతనసంవత్సర పంచాంగ మెప్పటివలె తేర్చబడినది. సంచికలో 308 పుటలుగలవు. నూతన సంవత్సరాదిసంచిక ఆంధ్రులకు సమ్మోదము గూర్పు నని నమ్మెదము.

విషయానుక్రమణిక

ముఖప్రము—విషయసూచిక—పంచాంగము, ప్రస్తావన—పత్రికాధిపతులు, గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధవిమోచనము, విహంగవిమానము—వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు, వందనము—(పద్యములు) వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు, రక్తాక్షి—(పద్యములు) బుర్రా బాలకృష్ణశాస్త్రిగారు, గాంధీమహాత్ముని ప్రశంస—(పద్యములు) గార్లదొన్న సుబ్బారావుగారు, సాహిత్య విమర్శనస్వభావము—సేపూరి లక్ష్మీనరసయ్యగారు ఎం. ఏ., ఆశంసము—(పద్యములు) వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు, ఉచితవేషము—క్రొత్త పల్లి నూర్యారావుగారు, అన్యోపదేశము—(పద్యములు) మక్కపాటి వేంకటరత్నము గారు, పెద్దనాట్యనియంతము—మల్లాది నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు, తిక్కన సోమయాజీస్తుతి—(పద్యములు) పొన్నలూరి నూర్యనారాయణశర్మగారు, ఆత్మిక శక్తులు—ఆర్య సుఖదేవర్యగారు, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు—(పద్యములు) జంధ్యాల వేంకటశివకవులు, ఆంధ్ర సారస్వతము - హాస్యరసము—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు, వేడుక—(పద్యములు) శృంగారకవి సర్వారాయుడుగారు, వసుచరిత్రము - చంద్రికా పరిణయముల కథావస్తునిర్మాణము—శ్రీ శేషాద్రిరమణకవులు, కావ్యరచన—(పద్యములు) తాపీ ధర్మారావుపంతులుగారు బి. ఏ., చైతన్యస్వరూపసిద్ధాంతములు—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు ఎం. ఏ., ఎల్. టి., ప్రబోధము—(పద్యములు) వేంకట శేషేశ్వరులు, ధర్మశాస్త్రము - మహామహేంద్రజాలము—పారనంది రామ శాస్త్రిగారు, విశిష్టాద్వైతసిద్ధాంతము—మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు, మకర సంక్రమణము—(పద్యములు) వడ్డాది సుబ్బారాయుడుగారు, నన్నయభారతమందలి ఛందోవిషయములు—గిడుగు వేంకటసీతాపతిగారు బి. ఏ. యల్. టి., ఈశ్వరప్రార్థనము—(పద్యములు) గోదావరి సత్యనారాయణగారు బి. ఏ., వృక్షములు - మను ములు—పార్వతి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, 3౦ వ దేశీయమహాజనసభ - కాకి నాడ—ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారి స్వాగతోపన్యాసము, మాలానామహామృదాలిగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, తీర్మానములు, అఖిలభారత ఖద్దరుప్రదర్శనప్రారంభోత్సవము - కాకినాడ—ఆచార్య ప్రభులపంధ్రే గారి యుపన్యాసము, అఖిలభారత స్వచ్ఛందసేవకులమహాసభ-కాకినాడ—శ్రీయుత జనపరిలలు నైచూగారి యుద్బోధనము, అఖిలభారత హిందీ సాహిత్యసమ్మేళనము—కాకినాడ, శ్రీయుత కాకినాడుని నాగేశ్వర రావుగారి యాహ్వానసంఘాధ్యక్షకోపన్యాసము, శ్రీయుత బాబురాజేంద్రప్రసాదుగారి అధ్యక్షకోపన్యాసమునందలి భాగములు, అఖిల భారతకలాపతులమహాసభ - కాకినాడ—మాలానా మోతాలిగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, యావద్భారతగ్రంథాలయమహాసభ-కాకినాడ—శ్రీయుత జయకరుగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, భారతదేశీయ సభ్యసంస్కరణ మహాసభ - కాకినాడ—పక్ టి. సదాశివయ్యగారి అధ్యక్షకోపన్యాసములలోని భాగములు, అఖిలభారతవిద్యార్థిమహాసభ - కాకినాడ—శ్రీయుత దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, అఖిలభారతవిద్యార్థిభట్ట ప్రథమమహాసభ - కాకినాడ—శ్రీయుత కాకినాడుని నాగేశ్వర రావుపంతులుగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, అఖిలభారత గ్రంథాలయప్రదర్శనము - కాకినాడ—శ్రీయుత న్యాపతి సుబ్బారావుపంతులుగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, అఖిలభారతవిశ్వకర్మమహాసభ-కాకినాడ, అఖిలభారత మహిళామహాసభ-కాకినాడ—

మాతా కన్యారబాయి గాంధీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, ఆంధ్ర భజనోదయము—(పద్యములు) బాలకవి తుమ్మల సీతారామమూర్తిచాదరిగారు, మహాకవి రవీంద్రుడు—తణిక్కల్ల వీరభద్రుడుగారు ఎం. ఏ., దేవాలయములు, దేవస్థానపు స్థితి—మల్లారి నూర్యనారాయణరావుగారు, ఆశుపాతము—(పద్యములు) జంధ్యాల వేంకటశివ కవులు, గీర్వాణభాషా ప్రచారము—మద్దులపల్లి వేంకటసుబ్బారావుశాస్త్రిగారు, స్వప్నలోకము—(పద్యములు) చింతలపూడి శేషగిరిరావుగారు, కుటీరలక్ష్మీ—కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు, కరద్రాశి - నాయకాశ్వేషణము—(పద్యములు) కొణిదెన బాల కృష్ణయ్యగారు, వేమన—కాలనిర్ణయము—బండారు తమ్మయ్యగారు, పసిరిమొగ్గులు—(గేయము) అడివి బాపిరాజుగారు, కవితాస్వరూపము—యనమండ్ర నారాయణ మూర్తిగారు బి. ఏ., రాటము—(పద్యములు) భూతపురి నారాయణస్వామిగారు, బ్ర. ఆచార్య పప్పు పార్వతీశంకరులు ఎం. ఏ., శ్రీగాంధీఆంధ్రజాతీయమహావిద్యాల యము—ఏలూరు, ఆనందము—పొక్కులూరి లక్ష్మీనారాయణగారు, బ్రహ్మచర్యము—(పద్యములు) కాట్రాపులపల్లి రామమూర్తిగారు, మనుచరిత్రము—స్థానిత్యములు—యడ్లపాటి వేంకటసుబ్బారావుగారు, పరిణామగీతి—(పద్యములు) తురగా వేంకట రామయ్యగారు, అధర్వణవేదము—యన్. శే. వేంకటేశంకరులు ఎం. ఏ., ఎల్. టి., దివ్యగానము—(పద్యములు) సన్నిధానము నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు, నాగార్జునాచార్యుడు—దువ్వూరి జగన్నాథశర్మగారు, మాలాపంచరత్నాలు—(పద్యములు) మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు, రాజ్యాంగతంత్రమున పక్షాభిమానము—అల్లిరి నూర్య నారాయణగారు, ఉష్ణప్రబోధము—(పద్యములు) పెనుమర్తి వేంకటరత్నంగారు, కాసనావళి—సి. ఆర్. కృష్ణమాచార్యులుగారు, భీష్ముడు (౧) బ్రాహ్మయోధుడు (౨)—(పద్యములు) మొగపూడి దాసయ్యచౌదరిగారు, ప్రాచీనభారతసమరతంత్రము డి. యన్. శర్మగారు, శ్రీరామస్వరూపము—(పద్యములు) జనమంచి సీతారామ స్వామిగారు, శిశుక్రీడాపరత్వము—కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు బి. ఏ., ఎల్. టి., సాహితీసమితిసభ్యుడు, వర్తము—(పద్యములు) శృంగారకవి సర్వారాయుడు గారు, వర్ణవికాసము—ఏలూరి శ్రీనివాసరావుగారు, స్వరణ—శ్రీమన్ బాలకవి ధూపాటి కొండరాచార్యులుగారు, జాత్యభిమానము—కొండపల్లి వీరభద్రాచార్యులు గారు, కారదాతారావళి—విద్యాక కట్టి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు, భక్తిమార్గము—వారణాసి లక్ష్మీనాథాచార్యశాస్త్రిగారు, యజ్ఞములు—చెదురుమూడి రామలక్ష్మీనర సింహారావుపంతులుగారు బి. ఏ., ఓంటరికాపుకన్నె (గేయము)—అధికార్ల నూర్య నారాయణరావుగారు బి. ఏ., బి. యల్., చైతన్యగ్రంథములు—ఒకభిక్షగ్వర్యుడు, కాలభిక్షగ్వరి—(పద్యములు) నోరి నృసింహశాస్త్రి బి. ఏ., సాహితీసమితిసభ్యుడు, రసము - రసాయనము—కామయ్యపి మృత్యుంజయవర్మగారు, కాకినాడ - కాంగ్రెసునం దెత్తిన యఖిలభారతీయస్వరాజ్యపతాకము—(పద్యములు) చాగంటి విశ్వపతి శాస్త్రిగారు, ఇంటియల్ ప్రెస్సెస్సు - భారతదేశమునకు లాభకరమా?—కందుకూరి ఈశ్వరదత్తుగారు బి. ఏ., ఆయుర్వేదసంస్కరణము—ముదిగొండ బుచ్చయ్యలింగ శాస్త్రిగారు, కాలప్రభావము—దుర్భుషణంతి సీతారామశర్మగారు, ఆరోగ్యసాధన—బొల్లాప్రగడ సుందరగోపాలరావుగారు, చిత్రపటములవివరణము, ప్రకటనలు.

చిత్రపటముల విషయానుక్రమణిక

మహాత్ము గాంధీ - రంగులచిత్రపటము, లేబరునాయకుల పటములును, భారతీయ ఆంధ్రప్రముఖుల పటములును ఇతరపటములును బహురమ్యముగ ముద్రింపబడియున్నది

నూతన సంవత్సరాదిసంచిక వెలులు

దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు 1-0-0 దినపత్రిక సంవత్సరపు తక్కువ చందాదారులకు 1-4-0 వారపత్రిక చందాదారులకు 1-4-0 ఇతరులకు 2-0-0 ప్రస్తుతము పోస్టుల రూల్సుప్రకారము 0-8-0 రిజిస్టరు పోస్టుచార్జి అధిక మగుచున్నది. మీరే ముందుగ మణియర్లకు పంపిన ఈయ్య తగ్గును. పి. టి. లు పంపినచో సాము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు ప్రతికలుపంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును. సంచికలు తపాలాలోపావుతుట తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకముగా చార్జి చేయబడును.

ఆంధ్రపత్రిక చందా ఏర్పాటులు

దినపత్రిక సంవత్సరచందా రూ 24-0-0 అర్ధసంవత్సరము చందా 12-0-0 మూడుమాసములు చందా 6-4-0 మాసమునకు చందా 2-2-0 వారపత్రిక సంవత్సరము 1-కి ,, ,, 4-0-0 వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడును.

మేనేజరు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, లెంబుకెట్టిపేది, మద్రాసు.

అస్పృశ్యతా నివారణము

పండిత చర్య

కాకినాడనుండి యన్. కేవల్యగారి టెలు వ్రాయు చున్నారు:— అలమారిలో జరిగిన “అస్పృశ్యతా నివారణ” మహాసభకు అధ్యక్షత వహించిన అయ్యలసోమయాజుల గణ పతి శాస్త్రిలవారు మరణించునపుడు పండితులకోరికపై మండ పేటలో (5.5-1224) సోమవారం రాత్రి ఆగిరి. అచ్చట రాత్రి లోమిద్ది గంటల మొదలుకొని 12 గంటలవరకు పండితులు సమావేశమై చర్చించిరి.

ప్రొ. సునంద్ర నుబ్రహ్మణ్య చతురలవారు, బి. క్రియత భట్టాచార్యులుగారు, బి. దేవులపల్లి నరసింహశాస్త్రిగారు, బి. ఎల్లమ్మి జగ్గన్నశాస్త్రిగారు, మొదలగు ప్రముఖులు చర్చ లో పాల్గొనిరి. చర్చ చాలవరకు ప్రశ్నితరూపముగ నుం డెను. ప్రశ్నితర గ్రంథమును దిగువ వ్రాయుచున్నాను. భట్టా:—భర్త నిర్ణయమునందు ప్రమాణము లెవ్వ? గి. శాస్త్రిగారు:—ఉ. చట్ట మొక్కటియే. ప్ర:—కట్ట మనగా నేమి? ఉ:—వేదము.

ప్ర:—స్మృతి ప్రమాణము కాదా? ఉ:—అది స్మృతి ప్రమాణము కాదు. కనుక: వేదమే ప్రమాణము. వేదములో భిలసంహితలు కొన్ని యుండవచ్చును.

స్మృతికారులు వేదోక్తధర్మావస్థానము చేయువారను నమృతము మన కుండటచే నారు చెప్పినధర్మము మనకు ఇప్పు డు కన్పట్టుచున్న వేదములలో లేకపోయినను భిలవేదములో నుండవచ్చును, అని స్పష్టము ఊహించుచున్నారు. అందులన స్మృతికి ప్రామాణ్యము వ్యవహరింపబడుచున్నది గాని స్మృతి: స్మృతి ప్రమాణము గానేరదు. అయితే పూర్వవిమాంసా న్యాయ సిద్ధాంతప్రకారము స్మృతివచనముచే భిలవేదమును అనుమానించుటకు రెండు ప్రతిబంధకము లున్నవి. మొదటిది ప్రత్యక్షతుతివాక్య విరోధము, రెండవది రాగద్వేషదోష సంభావన. ఏది ప్రత్యక్షవేదవిరుద్ధము కాదో, ఏ వచనమునందు స్మృతికర్తయొక్క రాగమునుగాని ద్వేషమునుగాని సంభావి చుటకు గూడ అవకాశము ఉండదో, అదియే భిలవేదమును అనుమానించుటకు సాధకమై తద్వారా ప్రమాణమగుచున్నది.

ప్ర:—స్మృతికర్త లగు ఋషులయందు రాగద్వేష ములు సంభావ్యములా?

ఉ:—మనుష్యబుద్ధియందు సర్వము సంభావ్యమే ఈ విషయమునందు ప్రాచీనదార్శనికు లందరూ ఏకాభిప్రాయు లై యున్నారు. అట్లు స్మృతికర్తలయందు రాగద్వేషములు సంభావించుటకు వీలులేనియెడల కైమినియొక్క “హేతుదర్శ నాచ్చ” అను సభిరణము నిరర్థకము.

ప్ర:—అస్పృశ్యతా నివారణవిషయమై మియభిప్రాయ మేమి?

ఉ:—మొదట స్మృతులలో నిషేధింపబడిన అస్పృ శ్యులు వీరే అని స్థాపించుట యసాధ్యము. ఒకవేళ సాధ్యమైనను అస్పృశ్యులయందు శాతద్వేషము సంభావ్యమగుటచే అవి ప్రమాణములు కావు.

మిమ్ముల బ్రా. నుబ్రహ్మణ్య చతురలవారు “మీవంటి కాగద్వేషశూన్యులు స్పష్టవిజయం ఉండినయెడల ఈ పంచమ తగాయిదాలే ఉండిఉండదు” అని క్రొధస్వరముతో నుడిచిరి

బి. ఎ. జగ్గన్న శాస్త్రిగారు తమరు తెలివచ్చిన మాట యధారమేగాని, తమవంటి పండితులు బుట్టియే మొదటినుండి యాస్థితికి మనలను జెచ్చినారు” అని చయనలవారిని బాది చెప్పి.

పగుళ్లకు తైలము

తెల దట్టి 1. కి. రు. 0-6-0. వి. పి. లో 0-11-0 1 దట్టి మొదలు 6 దట్టిల వరకు పోస్తే 0-5-0 మూతమే.

అరికాళ్లు, అరిచేతులు, చర్మము శారకవలన, కీడిగారీ కలన పగిలి నీరుకారుటయు, జిలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లమీది జిలపోయి మంచిచుత్తము రాగల డు. పగుళ్లనొప్పియు నయవగును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగు ల్కేక ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

అమృతాంజనంధిపో, మదరాసు బొంబాయి.

శ్రద్ధానందస్వామివారిని సందర్శించుట

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణతగవు-ఆర్యసమాజము

అస్పృశ్యత యావద్భారతవనస్య

మైసూరు స్టేటుకాంగ్రెసు సంఘమువారి తరపున కె. నారాయణస్వామి అయ్యరు ప్రకటనోద్యోగి, స్వామిశ్రద్ధానం దగారిని 6 వ తేదీన సందర్శించి వారియభిప్రాయములను కను గొనిరి.

ఈదిగువ ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిగినవి.

ప్ర:—మీరిదివరకువలె కాంగ్రెసు విషయములందు శ్రద్ధ వహించుటలేదు. కారణము చెలపగోరెదను.

ఉ:—అందుకు గలకారణములు తెలుపుచు ఒక కరప త్రము డిల్లీలో ప్రత్యేకకాంగ్రెసు సమయమున పంచిబెట్టితిని. మరల డిల్లీకి పోయినవెనుక ఆపత్రమునే దినపత్రికలలో ప్రక టించెదను.

వైకంఠత్యాగహము

ప్ర:—వైకంఠత్యాగహోద్యమము యావద్భారత దేశమునకు సంబంధించినది గాదని మహాత్ముడు చెలుపుచున్నా డు. మియభిప్రాయ మేమి?

ఉ:—అస్పృశ్యతను నివారించునట్టి విషయము యా వద్భారతదేశమునందుగల హిందువులకు సంబంధించినదనియే నాయుద్దేశము. వైకంఠత్యాగహము కాంగ్రెసువారు ప్రారంభిం చుటచే మహాత్ముడు దానిని స్థానికవిషయ మనుచున్నాడు. కాంగ్రెసులో నాకు సంబంధము లేదు. కావున నాయభిప్రాయ మును చెలుపను.

కత్తెవాడునభ

ప్ర:—కత్తెవాడు సమావేశము భవనగరులో జరుపుట కు భవన గ రు ది వా న గా రం గీ క రిం ప కుండుటచే నచ్చటజరుపవలసి గాంధీగారు అహింససంఘము వారికి చెప్పిరి. ఈవిషయమున మియభిప్రాయమును చెలియ గోరెదను.

ఉ:—ఈ విషయమును ఆ.భా. కాంగ్రెసుసంఘమువారు నిశ్చయింపవలెను. నాకు కాంగ్రెసులో జోక్యములేదు గావున నాయభిప్రాయ మందుకు వ్యతిరేకముగానుండునని జెప్పగలను.

ప్ర:—సర్. ప్రభుకేంద్రం దివానుగారు వచ్చేయేడు మ హాసభ భవనగరులో జరుపుటకు సహాయమొనర్చెదనని చెలిపిరి. ఆయనఅట్లుచేయునా? సభను ఒకయెడలాది వరకు నిలుపుజేయ నని చెలి కోరెను.

ఉ:—నేను ప్రవక్తనుగాను భావిచర్యను గూర్చి ఊ హింప నిష్టపడను.

స్వతంత్రరాష్ట్రములు

ప్ర:—స్వతంత్రరాష్ట్రములలో కాంగ్రెసు ప్రచార ముగూర్చి మహాత్ముని యభిప్రాయములను విచారంగీకరింతురా?

ఉ:—నాయభిప్రాయమును సాగవూరు విషయనిర్ధారణసభయందు చెలిపితిని.

ప్ర:—మహాత్ము డట్లు చెలుపుచుండుటచే స్టేటుఉద్యో గులు యిచ్చట కాంగ్రెసుసంఘములను తిరస్కరించుటకు పూను కోనరా?

ఉ:—నాకు చెలియదు. నే నెన్న దావిషయము విచా రింపలేదు.

ప్ర:—స్వతంత్రరాష్ట్రములలోనివారు ప్రభుత్వమువా రికి చిక్కులు గల్గింతురని దలంచి కాంగ్రెసు ప్రచారము జేయ కుండినచో రాజకీయవిషయములందు స్వతంత్రరాష్ట్రములు వె నుకబడి స్వరాజ్యమునకు అవర్ణములుగా నుండవా?

ఉ:—ఈప్రశ్న ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘము నడుగ వలెను.

ప్ర:—స్వతంత్రరాష్ట్రములలోని వారు రాట్నము, భద్రరు పనులయందే నిమగ్నులై యుండి తిలకుస్వరాజ్యనిధికి స హాయముజేసి బ్రిటిషుఇండియావా ప్రత్యులు స్వరాజ్యము సం పాదించుకొనునట్లు తోడ్పడినచో వారు మమ్ము మరువకుండ స్వరాజ్యమునందు భాగమిచ్చెదరని నమ్ముటకు ఆధారములేమి?

ఉ:—మహాత్ముని మాటయొక్కటియే ఆధారముగానుం డును.

నాట్యవిద్య త్ప్రద్యనములు బంధరు

నటప్రకాశికసహాయుధి

బ్రాహ్మశ్రీ పసుపు ర్తి యజ్ఞనారాయణశాస్త్రిగారు రచింపబోవుచున్న “ఆంధ్రనట ప్రకాశిక” యను ఆంధ్ర నాటకకళా ప్రాశస్త్యమును బ్రకటింపు నాట్యవిద్యక గ్రంథ మునకు గాను నాట్యవిద్యత్ప్రద్యనములు 23-4-24 నుండి ప్రారంభమైవి. నుప్రసిద్ధనటు లుత్సాహమున నే తెంచు చున్నారు. ఇంతవరకు మూడునాటకములైనవి. ఈప్రదర్శనము వల్ల శాస్త్రిగారిప్పటికి ఖుమాదు 500 మూ్యములకునై సప్తము కలిగియుండునని తెలియుచున్నది గ్రంథరచన. ముద్రణాది క్ష యము లటుండఁజుటచే ప్రద్యనముల నిష్పించికూడ కొంతవచ్చు ములకు బాబుడిచివో శాస్త్రిగారు తేప్పిరిలు దుర్గుటము. శ్రీ శాస్త్రిగారికి తోడ్పడుటకు ప్రదర్శనములందు పాల్గొనెద మని వాగ్దానము చేసినటు లందరు చేతనైన సా.నుముచేసి త్వరలో గ్రంథము వెలువడునటుల చేయ నెల్లర నుత్సహించుచున్నాను.

ఈ ప్రదర్శనముల సందర్భమున పథమున సారం భర ప్రదర్శించిరి. ఈ నాటకము దృష్టిపరిహార నాటకమన్న ను తప్పు లేదు. ఇందు రాజనరేంద్రుని పాత్ర ఖరించిన కల్లేపల్లి కూర్మనా థకవిగారికి నాటకయనకు గానలసిన వేష భాష, సంగీతాభిర యములు అన్నియు కొఱరయే. ఈప్రదర్శనమునకే సారంగధరు డగు వచ్చెగనని వాగ్దా:మిచ్చిన మల్లాజోళ్ళు సత్యనారాయణ మూర్తిగారు రాకపోవుట చేత చాల ఆకాభంగము గలిగినది. చిత్రాం ప్రాత ధరించిన గురువుగారి వెంటకు వ్ల క్యనాయకుడు గారు చాల సమర్థులు. ఇందుక ముదుగుముమ్మలు. వారివయస్సున పాదు:లో మందరకు తగుచురు. అభినయ మెంతయు మెచ్చదగియున్నది. వేష మేమాత్రమును మోహనప్రదముగ లేదు. కొన్ని పట్టు ల యభినయము మోటుగనుండి వెంటటి వెంటనారాయణగారి భగవతభక్తుకు చిగినది.

రెండు, మూడునాటకములు రావదాను. ఇందు రాసు దాను పాత్రను విజయగరవాస్తవ్యు లగు రామాయణం సర్వే క్ష్య:శాస్త్రిగారు ధరించిరి. వీరి మొదటి ప్రదర్శనముకన్న రెండవ ప్రదర్శనము మెచ్చదగియున్నది. వీరు రావదాసులకు తగి యున్నారు. ఉ త్తమనటులు. ఇండు కీర్తిపాత్రను జి. రాధా కృష్ణస్వామిగారు ధరించిరి. చక్క గ నిర్వహించియుండిరి, కావ లకింత సంగీతము దీర్ఘము వచ్చిన ప్రదేశములందెల్ల సంగీతమునే దొర్లించివేసిరి. మొత్తముమీద ప్రదర్శనములు బా.గ.నే జరుగు చున్నవి. రాబడి తలంచినపుడు శాస్త్రిగారిని గూర్చి విచార మును, బందరు పేరును గూర్చి నిరుత్సాహమును కలుగుచున్నది. (ఒకవిలేఖరి)

ప్ర:—కేమెలుపామె గారు కిలాఫతునకై భారతీయము సల్వామలనద్రగపసహాయమును గ్రహించి. తనకోర్కెలీడేరినవిద ప, బట్కిదేశమునకై వారేమియు త్యాగమొనర్చలేకుండుటచే కిలాఫతువిషయమున వారి యభిప్రాయము విననోల్లభం డెనా? ఆవిషయగనే బ్రిటిషు ఇండియాలోని నాయకులు స్వతంత్రరా ష్ట్రములపజలకు మోసముజేయరా?

ఉ:—ఈప్రశ్నకు తరము మహామృదీయ నాయకుల నడుగవలెను.

బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణ తగవు

ప్ర:—అస్పృశ్యతా నివారణముకై పాటుబడుచున్న ఆర్య సమాజమువారు దక్షిణదేశమునందుగల బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మ ణతగవును పరిష్కరించి రెండుసంఘములకు మైత్రి యొనగూ ర్వరాదా?

ఉ:—నాకు పిలగునంతపని జేయుచున్నాను. దక్షిణ దేశమునందలి బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులతోను, పంచము లతోను విక్రముగ నుండమని చెప్పుటకే వచ్చితిని. కాని వైకం ఠత్యాగహమువలన పరిస్థితులు మారినవి. అందుచే నేను ప్ర క్తుత మేమియు మేలుజేయజాలను. నేను మరల కొన్నాళ్లు గడ చిన పిదప, కలవరము తగిన వెనుక వచ్చెదను. మంగుళూరు లోను, కాలికటులోను, మధురలోను ఆర్యసమాజములు పని జేయుచున్నవి.

ప్ర:—మైసూరు జిల్లాలో చాలమంది పంచములు, వె స్టియను మిషనువారిచే క్రైస్తవమతములో చేర్చుకొనబడుచు న్నారు. వారిని అపి, తిరిగి మనమతములోనికి చేర్చుకొనబను నట్లు యిచ్చటి ఆర్యసమాజమువారికి జెప్పరాదా?

ఉ:—హిందువులలో ఉ త్తమజాతివారు సానుభూతి జూపి ధనసహాయ మొనర్చినచో ఆర్యసమాజమువారు పంచము లు వేరుమతమునకు పోకుండ జూచెదరు. స్థానికప్రజల అధిక సహాయముండినచో ఆర్యసమాజము కేంద్రసంఘమువారు యె తమంది ప్రచారకుల నైన బంపెదరు.

భారతి

నచిత్రమానవత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపఁబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగులచిత్రపటములు ఇతరపటములు ప్రచురింపఁబడును

చందా స॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

వై శాఖమానసంచిక - విషయానుక్రమణిక

వాఙ్మయపరిణామము — వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; తన్మయత — మద్దూరి సాంబయ్యగారు; తాండవకృష్ణుడు — మంగిపూడి వేంకటేశ్వరగారు; పీడకోలుపు — వెదురుమూడి కృష్ణరావుగారు; పుష్పనాటకము — వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు; బ్రహ్మగీతము — చేపూరు సింహాచలముగారు; ఆంధ్రకవిత్వచరిత్రము — భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; ధనవిచారము — జంధ్యాల వేంకటశివకవి; వ్యావహారికభాషావిశిష్టానిరసనము — రావుసాహెబ్ గిడుగు వేంకటరామమూర్తిగారు; భావిచింతనము — బసవరాజు అప్పారావుగారు; సుశీల — కొ. నృసింహాచారిగారు; ప్రకృతిప్రపంచము — శ్రీ శేషాద్రి రమణకవులు; జాన్మత సిద్ధాంతములు — సునీతిశ్రమణుడు; వానప్రస్థుని విభ్రమము — శ్రీశివశంకరశాస్త్రిగారు; అనార్కళి — చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహముగారు; కనుబొమ్మ — నండాది వేంకటసుబ్బారావుగారు; వైదికవాఙ్మయము — కనుపర్తి మార్కండేయశర్మగారు; సంహారి వేంకటసుబ్బారావు బి.ఎ. గారి “యెట్టి నాయెంకి” — పొక్కలూరి లక్ష్మీనారాయణగారు; ప్రాచీనార్యస్త్రీలు — భారతీయ

నాగరికతయందువారి స్థానము — సిగవల్లి వేంకటశివరావుగారు; మధుకలశము — రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు; గానము — కాశీనాథుని భైరవమూర్తిగారు; ఏది? ముద్దు — పాపినేని వేంకటేశ్వరరావుగారు; శ్రీశైలము; దయ్యములకొంప — శంకరదీక్షితులుగారు; ప్రేమతత్త్వము — మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; వ్యవసాయచరిత్ర — వెంకటవల వేంకటసుబ్బారావుగారు; నాగరాజు — రాయనము వేంకటశివుడుగారు; ఘాతుకప్రియ — నోరి నరసింహశాస్త్రి; ప్రొఫెసర్ సి. వి. రామకృష్ణగారు — చందా వేంకటసుబ్బారెడ్డిగారు; వసంతగానము — తురగా వెంకట్రామయ్యగారు; రామరాజు — పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావుగారు; ఆశామృతము — దామరాజు పుండరీకాక్షుడుగారు; మండుకస్తుతి — గిడుగు వేంకట సీతాపతిగారు; బూరా — అడవి బాపిరాజుగారు; జగద్యుపేటలో దొరకిన శిలావిగ్రహములు — భ. పట్టాభిరామయ్యగారు; డాక్టరు జేమ్సుకజిన్నగారు — వి. యశ. శర్మగారు; రాణీ రూపమతి — యశోధర - సిద్ధార్థుడు — శంకరజయంతి.

చిత్రపటముల వివరము

వర్ణచిత్రములు: — యశోధర-సిద్ధార్థుడు, అనార్కళి; బజబహదూరు-రూపమతి

సాధారణచిత్రములు: — శ్రీయత చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తికంతులుగారు, శ్రీ. సి. వి. మల్లప్పగారు-కబీరుదాసు; శ్రీ ప్రొఫెసర్.

సి. వి. రామకృష్ణగారు, బజబహదూరు మందిరము; డాక్టరు కజ్జెనుగారు; ఇతరచిత్రములును.

మేనేజరు, “భారతి” తలపెట్టె వెంబరు 212, మద్రాసు.

నీటిపారుదలబిల్లు

జమీన్దారులకు, జమీన్దారీ రయితులకు విజ్ఞప్తి

పెదపనని రాజాగారి ట్రస్ట్ వ్రాయుచున్నది: — నీటి పారుదల బిల్లు కాననపల్లిలో ప్రవేశపెట్టబడి వెలయుచున్నది. నీటి పంపబడి నీటిపారుదల విషయమును సంబంధించిన కాననము గా నున్నది. ఈ చట్టమువలన జమీన్దారుల కెంతకష్టమో నష్టమో జమీన్దారీ రైతులకంతకష్టము కష్టము నష్టదాయకమని చెప్పబడి అతిశయోక్తి కాబోదు. సహజముగానుండు నీటిపారుదల వనరులు నదులు కాలువలు వాటికాఖిలువగయిరా అన్నిటి విషయములలోను సహజముగా ప్రకృతి ననుసరించి యున్న జలాశయములుకూడా యీ చట్టప్రకారం ప్రభుత్వమువారి ఆధీనముకాగలవు. అధీనముకాగానే వస్తులవిధించుట అతిసులభము కావున జమీన్దారీ రైతులకు హక్కుకలనీటివనరులపై మాదా శిక్ష విధింపవచ్చును. జమీన్దారులు జమీన్దారీ రయితులు

ఏకీభవించి యీ చట్టమును దూరముగా తొలగింపుట గొప్ప కృషి చేయవలసియున్నది. బహుశా ద్వికాలములో మైకమిటీ ఉడక మండలములో సమావేశమై ప్రతినిధులు వారలవారల ఆశయములను వెల్లడిపరచి విమర్శించి స్థిరపరచవలెయున్నారు. ఇప్పటికి జమీన్దారీరైతులు ఖంబండ్ల సమావేశము లొనర్చి వారికష్టముల వివరప్రకటనలద్వారా నిశ్చయించి పరిష్కరింపవలయును యేకాన్ని మండలములయందో లేదో అన్ని మండలములయందు కావలసినంత కృషి జరుపక మిన్నకుండుట కోరవలయును. జమీన్దారీ రైతుల హక్కు బాధ్యతలకు గవర్నరు మెంటు రైతుల హక్కు బాధ్యతలకు యేలాటి సంబంధము లేదు. వీరికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మాచట్టు నిర్మాణసభలో నున్న జమీన్దారుల ప్రతినిధులన్న నో బహుస్థలసంఖ్యాకులు. అయినను వారిపట్టున యేట్లు పనిచేసెనో చూడవలసి యున్నది. నీటిపారుదల విషయములలో సేమి జలాశయములు మున్ననూని నిర్మాణ విషయములలో సేమి లేమి యిచ్చుందులను తొలగింపుట న్యాయస్థానములలో నిశ్చయించుకొనవచ్చు సమకాలినికేమో యెంతమాత్రము యీ

నూతన చట్టప్రకారము పీలుండదు. చట్టమునందలి 22, 36, 37, 44, 53, 59, 76, 79, 90, క్షేత్రముల న్యాయస్థానములను విచారణాధికారమును తొలగించుచున్నది. గనుకను క్షేత్రము 20, ప్రకారము నీటిసరఫరాధికారము అంతయు ఇరిగేషన్ అధికారికి వుండటచే నిరంకుశాధికారమును చలాయించెదరు గనుకను, యెన్నియోభయంకరమైన క్షేత్రములు ఈ చట్టములో యిమిడియన్నవి గనుకను, ప్రతిజిల్లాలో జమీన్దారులు, జమీన్దారీరైతులు వికమత్వతతో సమావేశములొనర్చి ప్రతి క్షేత్ర యెట్లు మార్చవలసినది సిద్ధాంతపరచి ప్రమాణిగా చట్ట నిర్మాణ సభాప్రతినిధులురల కెక్కించియు, వివరప్రకటనల నర్పించియు కష్టపరంపరల అంతరింపజేయు అందరును ప్రయత్నింప గోరుచున్నాను.

ఎన్. జ్ఞానం, అసిస్టెంటు సర్వే కైరక్టరు గారు కేసు తీరచాసల్లి నుండి తప్పిరి. రేపు రాత్రి మతి 11 1/2 టింకి జోయితురు.

నెల్లూరు

(స్వకీయ విభాగం)

పాదిలి యూనియన్ బోర్డు

మే 5:—నూతనముగ విచ్చేసి పాదిలి గ్రామమున పనిచేయుచుండ గొందరు ఉద్యోగులు, గ్రామస్థులయొక్క పేదరికమును, అర్హతానర్హతలను, ప్రజాభిప్రాయములను చక్కగ గుర్తింపక, ఈ గ్రామమును యూనియన్ బోర్డుగా మార్చవలయునని మరికొందరిని తోడుకొని జిల్లాబోర్డువారికి అర్జీ దాఖలు చేసుకొనిరి. జిల్లా బోర్డు వారును ఈ కోరికపై ఆగ్రామమును యూనియన్ బోర్డుగా మార్చ నిశ్చయించి యుత్తరవుల బంపిరి. అంతగ్రామములోని కోట్ల, యిండ్లమున్నగునవి కొలవ నారంభించిరి. పన్నులు విధించిరి. దీనింజూచి గ్రామస్థులందరూ మేల్కొనిరి. మూడు 200 మంది గ్రామస్థుల సంతకములతో, తమస్థితిని స్వయముగ విచ్చేసి, విచారించి యూనియన్ బోర్డును రద్దుపరచవేమని ఈ దిగువ అర్జీని జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులకు పంపియున్నారు.

“మా గ్రామం చాలా చిన్న గ్రామము. ఏవ్యాపారముగాని, వ్యవసాయముగాని విశేషముగా లేదు. ఈ గ్రామమునకు ఇదివరకెన్నడును గ్రామయూనియన్ లేదు. 200 యిండ్లు హిందువులు, 200 యిండ్లు మహమ్మదీయులు నున్నవి. ఇదివరకు చిన్న చిన్న యిండ్లుగానే యుండి యిప్పుడు అగ్నిభయమునకు వెరచి అవసరపు తెచ్చుకొని చిన్న చిన్న పట్టణములు కట్టుకొని యున్నాము. ఇదివరకు పూరియిండ్లుగా నుండినది. ఈయూరిలో యేదో ఒకరు యిందరులపై అందరికిని భోజనపనకులకే కష్టము.

మా పూరిలో చైత్యములు గాని రైతులుగాని మిగత అందరికినిగాని యిష్టములేక కష్టము కలిగించే యేర్పాట్లను యేదోయితర గ్రామములనుండి వుద్యోగరీతిగావచ్చిన కొందరు యిడి యూనియన్ చేస్తే బాగాయింటుందని సలహాచెప్పగా గ్రామంలో యూనియన్ యేర్పరిచినయెడల నష్టములేదని కొందఱు మనుష్యులు వాండ్లసలహాకు యిష్టపడి గ్రామంలో ప్రజలకు అయిష్టముగా గ్రామస్థుల యిష్టములేకనే యూనియన్ యేర్పాట్లు చేయుచున్నారు.

ఏవరో ఒకరిని మెంబరుగా వారేనిలునబడి, వారియిష్టమైనవారిని ప్రసిద్ధులుగా ఎన్నుకొని మాకు తెలియకుండానే మాయిండ్లను వారియిష్టానసారము కిమ్మిత్తులను ఏర్పరుచుకొని పన్నులు విధించి, రోడ్లుకొలుస్తాయున్నారు.

ఇది గ్రామంలో యెవరికిని యిష్టములేదు. మా గ్రామము యిప్పుడు కూడా శుభ్రముగానే యున్నది. అపరిశుభ్రత గేమూత్రమున లేదు. రాకపోకలకు శుభ్రమైన హైవే రోడ్లు గ్రామమునకునే యున్నది. ఈ చిన్న గ్రామంలో యూనియన్ నిర్బంధములనుండి ప్రజలను బాధించి బ్రతుకజూచెడువారి మాటలను వినక ప్రజలకు కష్టములులేక కాపాడెదరని ప్రెసిడెంటు వారినిన్ని బోర్డువారినిన్ని ప్రార్థిస్తాయున్నాము. ఇందుకు గుఱించి త్వరలో క్రోధింపకొని గ్రామమును తిరిగి పన్నులను త్రొక్కివేయించుదురని తమకునాన్ని మిక్కిలి వేడుకొనుచున్నాము”.

పై అర్జీనకలు నోకదానిని జిల్లా కౌన్సిలు సభ్యులు వారికి పంపి, ఇందు వారిసాయముకూడ అర్జీదారులు వేడుచుచున్నారు. కౌన్సిలు ప్రచారకులు క్రియతులు! గూడూరు శేషరెడ్డి, గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్యగార్లు ఈ పాదిలి గ్రామమునకు విచ్చేసియుండి, గ్రామపరిస్థితులను చక్కగ విచారించిరి. గ్రామస్థులు మిగల బీదలనియు, పన్నులు కట్టుటకు కత్తిచాలదనియు తెలుపుచున్నారు. జిల్లా కౌన్సిలు కార్యదర్శులు, అధ్యక్షులు, ప్రచారకు లనేకులును పాదిలి గ్రామమును పూర్వము చూచియున్నారు. వారందరూ గ్రామము చిన్నదనియు, గ్రామస్థులు కడుబీదలనియే చెప్పుచున్నారు.

జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులగు క్రియతు పానకా గోవింద రెడ్డిగారిలో ప్రస్తావనకేమన ఈ పాదిలి యూనియన్ బోర్డు పై అర్జీని గూర్చి విచారించితిమి. తాము ఆగ్రామము చూచియుండలేదనియు, గ్రామస్థులు బీదలుగనుండి, యూనియన్ గా మార్పుట కంగీకరింపనియో నిర్బంధము చేయజాలమనియు, దాని విషయము సభ్యులందరూ వానిని యాత్రేపించి యుండిరనియు, కూడ తెలిపిరి. పోస్టల్ రైల్వే హెచ్చించినందుచే వచ్చిన అదనలాభముచే దేశమునందుకు గ్రామాదులందు పోస్టల్ సౌకర్యముల హెచ్చించుటకు మారుగా, యితరవిధములగు సామాన్య రివెన్యూ ఖర్చులకిదికి మార్పుచేయుట చాల అన్యాయమని ఖండిం

చిరి. ఇంట్లాండు మున్నగు దేశములందు పోస్టల్ ఉద్యోగులకుండు వసతులను వివరించి, అట్టి విధానమునే హిందూదేశమునందు ఏర్పరచవలయుననియు ఈ కార్యమున కడపటివరకు జయము పొందుటకు కలయు త్యాగమును పోస్టల్ నాకరు లందరును చూపవలయుననియు కోరిరి.

యువజన క్రైస్తవ సంఘము

ఈ సంఘము వారి యజమాన్యమున గడచిన నెల 18 తేదీ జేసిన క్రైస్తవత్వమును గూర్చి రెవరెండు మ్యాన్ డి గారు నెల్లూరు చేరి బుద్ధు హాలునందు ఉపన్యసించిరి. వెంకటగిరిరాజ కళాశాలాధ్యక్షులు క్రియతు రాయసం వెంకటాశ్రమగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఉపన్యాసములు బైబిలునుండి కొన్ని వాక్యములను చదువుచు వాని తత్వార్థములను ఏసుక్రీస్తుయొక్క అనుభవములను మున్నగువానిని కొంత విపులముగ బోధించిరి.

అధ్యక్షులు క్రివేంకటాశ్రమగారు తమ ఉపన్యాసమున అంగీకరింపని, అమెరికనులను ప్రస్తుతకాలమున హిందూదేశమున పనిచేయుచుండు మహాత్మాగాంధీగారిని ఏసుక్రీస్తునంతటి సమానునిగ జెప్పియున్నా రనియు రాజకీయ విషయములయందు డెట్టు లుండినను, మహాత్మాగాంధీగారు ఏసుక్రీస్తు చూపిన అఖండత్యాగమును జూపియున్నారనియు దీనిని యెల్లరును గమనింపవలయుననియు గోరిరి. ఏసుక్రీస్తు మతమునందుండి కొన్ని ముఖ్య విషయములను హిందూమతమున లేకుండుటచే వానిని హిందూమతమున జేర్చుకొనవలయుననియు క్రైస్తవసోదరులకూడ హిందూమతము నుండి తమమతమునందులేని ముఖ్య నూత్రములను చేర్చుకొనవలయుననియు, అంత నవి సంపూర్ణ మతము లగుననియు తెలియజెప్పిరి. ఈనెల 21 తేదీ సాయం కాలము స్క్రిత్ దొరగారి యాధిపత్యమున మద్రాసు వాసస్థులు రెవరెండు ఫెర్ గూసన్ గారు క్రైస్తవత్వయొక్క మరణమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి.

ఈ క్రైస్తవసంఘమువారిచే నేర్పరచబడిన ఉపన్యాసముల వినుటకై హిందూయును ముస్లిములు విచ్చేసియుండిరి. క్రైస్తవమతమును గూర్చి సహజభావము వహించి కొంత తెలిసికొనవలయునని యుత్సాహపూరితులై యుండిరి. క్రైస్తవమతమునందు యేసుహిందూసోదరుల మతగ్రంథములందలి విషయముల చక్కగ తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ఇట్లు నచ్చినచో ఇరువురకును మైత్రి చేపూరగలదు.

వేలపు నోటీసు

బెజవాడ సబుకోర్టు ఫైల్ Os 61/1923 నెంబరు దావాలో

వాడు:— క్షీరాజారామచంద్ర అప్పారావు బహద్దూరు జమీందారుగారు వగయిరాలు

ప్రతివాడు:— కొత్తూరి వెంకటసుబ్బారాయుడు వగయిరాలు

బెజవాడ సబుడిస్ట్రిక్టులో చేరిన ఎనమలకుమరు గ్రామములోని దిగువ ఉదహరించిన పొద్దులమధ్య స్తమైన సుమారు 40 ఎకరములు గల యాదావాలంక భూమిలో కొంతభాగము 15.5.24 తేదీన (అవసరమైనవిడల మరుసటి దినములలో సున్ను) ఉదయము 7 గంటల లగాయతు ఎనమల కురుదుగ్రామములో మండపమునద్ద ఒక సంవత్సరమునకు యిజారాపాడబడును. సదరు భూమిరెండు ఖండములుగా యిజారా కివ్వబడును పాటాదారులు వేలపును రేతులకు లోబడి పాడవలయును.

పొద్దులు:— ఈ త్తరము. ఎనమల కురుదు గ్రామములోని మొఖాసాభూములు కొంతవరకున్న వేలంక కొంతవరకున్న

తూర్పు:— పేదపులి పాక గ్రామపాలిమేర దక్షిణము కృష్ణానది.

పడమర:— ఎనమల కురుదు మొఖాసాప్లాను దాఖలా సర్వే 55 నెంబరు భూమికితూర్పు సరిహద్దునుంచి తిన్నగా కృష్ణానదివరకు నిర్ణయింప బడెలయిన.

మర:— వేలపు వరతులు పాటకాలమందు తెలుపబడును. తేలికట్లు కావలసినవారు రిశీదరును కనుగొన వలయును.

బెజవాడ 7-5-24

బి. నరసింహారావు రిశీదరు

చెన్నపురి బజారుధరలు

మే నెల 9-వ తేది వాతావరణము

(1) ధాన్యములు

జనియాల బా 1-కి	రు 37-0-0	మొదలు 45-0-0 నుక
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు, వరకు
కునుమ తెనాలిని ,, ప 48 గలవి	రు 18-0-0	14-0-0
నెల్లూరిని ,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0
డిల్లిని ,, డిటా 45 గలవి	,, 16-8-0	17-0-0
కాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8-12-0	9-0-0
నవ్వులు ,,	,, 24-0-0	26-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	రు 12-0-0	రు 18-4-0
సెనగలు ,, డిటా	,, 9-8-0	10-4-0
పెసలు ,, డిటా	,, 10-12-0	11-0-0
మినుములు ,, డిటా	,, 12-8-0	13-12-0
ఉలనలు ర 164 ,,	,, 7-8-0	8-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 165-0-0	170-0-0
నెయ్యి బా 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం శేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	,, 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము ,,	,, 55-0-0	58-0-0
శేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 188 మి.కా.నూనె 129	
అమడము నూనె బా 1-కి	రు 160-0-0	160-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-కి	రు 200-0-0	
మారపనుపు ,,	రు 160-0-0	165-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరిని) బా 1-కి	రు 70-0-0	98-0-0
గుంటూరు పాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 45, 50	
కాళవాస్త్రీ పాయకట్టు ,,	రు 60, 70	
బెల్లము బా 1-కి	రు 35-0-0	50-0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 82-0-0	84-0-0
చదరం ,,	,, 82-0-0	86-0-0
రవుండు ,,	,, 81-0-0	87-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 రులంక	రు 78-0-0	81-0-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 25-6-0	25-8-0
సవరను 1-కి		15-5-8
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 295-0-0	305-0-0
కాగి డిటా	రు 355-0-0	360-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 44-0-0	44-12-0

(7) రంగులు అలిజరైన

అల్లకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రు 95-0-0
కొట్టి కప్పుడు	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గుర్రం	డిటా	రు 87-0-0

బి. ఐ. టి. హేలాపురము,

సమాజము వారు

తెనాలివాసవి విలాస

నాటకశాలలో

ప్రతాప రుద్రీయమును

10-5-24 తేది శనివారమునాడు ప్రదర్శింతురు. టవరుకంపెని

కవహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-0-0

దగ్గు క్యాసకోశములందు బలహీనతలను ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు కైత్యమునలను ఏర్పడిన దగ్గు. కితకాలమున ప్రబలిండు దగ్గు. క్యాసకోశముల గూర్చి నాకములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బుగము, క్షయదగ్గు దగ్గుత సేవించవలసిన మందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.

అమృతాంజనం డిటా, మదరాసు - బొంబాయి.

రామచంద్రపురం

ఒక బోగస్ యిన స్వేచ్ఛరు

కొన్నిసార్లు ఈ రోజుకంటే ఇంకా ముందు యు మరొకటి స్వేచ్ఛరు అధికముగా ఉండవలసి తేలిక అది ముందే ముగ్గురే పరిశీలించు తేలు దిపారుమెం టువారు అది ముందుకు కాకుండా నేర్వకు నిమిత్తమై యిచ్చు చున్న గన్న మెంటు పుంతలు ఈ పుచ్చేయను ఒకడు రావచ్చు మూతలూకాలో సంచాము చేయుచున్నట్లు తెలియజేయు న్నది. ఇంతవరకు నడుచుచున్నా ముగ్గురే , అధికపురం, తాల్ పోలు, రామగం మొదలగు కొన్ని గ్రామములలోను అచ్చటి ముగ్గురే రిజిస్ట్రేలో మార్కులు వాసి పోయినారు. అయ్యగ్రా మములలోని పుంతలు పరిశీలించుటకు పోవుచుంటే ని ఆగ్రామ ములలోని అదియొక ప్రభువని వివరం. పిండి అత్యంత వారికి కత్తు లు యిప్పించెదనని ము కట్టామిదనాడ వారికి నాకుగ్గుకు క్క ములలో నిప్పించెదననియె చెప్పి కాళ్ళకడనుండి కొం డబ్బు కూడ తీయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది తెలిసి ఇచ్చటితేలు ఈ రోజుకంటే ఇంకా ముగ్గురే ముగ్గురే రిజిస్ట్రేలోని స్వేచ్ఛరుగానికి తెలియజేయుగా అయిన ఆయాగ్రామముల రిజిస్ట్రరు లు తెప్పించి పోలీసువారికి తెలియజేయవలెను. రిజిస్ట్రరులలో నుంకకము తెలియజేయలేదు. పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు. (స్వీకరించలేదు)

జామివార్తలు (విజయనగరంతాలూకా)

పుర్రోత్సవము:—ఈనెల 2 వ తేదీన శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగరమండలంపై శ్రీ యంతరాశివారు నిర్వహించి కుగ్గురై తెలిసింపబడిన ప్రజల తానాపురికులైరి. తేనా లయముగా ప్రార్థనలు జరిపిరి. ఈ. రా. శ్రీ. వావిలిలను వెంకటేశ్వరరావు పంతులు (అయిన) గా రమిత్తానామం తెల్లడిచేసిరి. పుర్రామం లోకముండి దండచేసిరి. ఈ మనస్సు లుక్ ప్రసాదములు (తెల్లం) పాకము నొసగబడెను. శ్రీయంత రాశివారి నామకరణ మహోత్సవమునకును వీర ప్రభుల కన్నదానము చేసెదని తెలియజేయుట కెంతయు సంతోషించు చున్నాము.

కాలమానము:—ఎడ లభికముగా కాయుచున్నది. ఆహారపదార్థముల నెల ధోయగా నున్నది. కూరగాయలు దొంతుకొడుచు ప్రమాదముగా యున్నది. ఈ సందర్భమున పురపాల కసంఘమువారు వీధుల వెంటటి తిరిగి క్రయించువారికి పన్ను కొత్తగా నిధించిరి. వ్యాపారము తగ్గుచున్నది. తినుబండారము లభించుట లేదు. ప్రజలు యిట్లుండినందుచున్నారు. (విశేషం)

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

పశ్చిమ కృష్ణామండల జాతీయోపసంఘము నుండి ఎన్నికలు

ఈ సంఘకార్యదర్శి యిట్లు వాయుచున్నారు:— పశ్చిమకృష్ణామండల జాతీయోపసంఘమునికి ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమునకు రెంవడ తాలూకా నుండి 4 తిరువూరు 2 గండికామ 2 గన్నకరం 2 మాపే 2 చొన్నెన 18 కట్టలము, జిల్లామీద జనాభామండలముల తరపున 1 కన్నా శ్రీల కరపున ఒకరున్ను కంచుల తరపున ఒకరున్ను మొత్తము 16 గురుకట్టలను ఎన్నుకొనవలసి యున్నది. ఈ ఎన్నికలు ఈ నెలలోగా పూర్తిచేసి ఆం. రా. జా. సంఘము వారికి పంపిణీయింపవలసి. ఈ కడజిల్లాలో ఆయాతాలూకాలనుండి ఆం. రా. జా. సంఘముల కేగలదలచినవారు ఈనెల 20 తేదీలోగా దరఖాస్తులు పంపవలయును. 20 తేదీ చాటిక తర్వాతవచ్చు దరఖాస్తు లంగీకరింపబడవు. ఎన్నికలకు నిర్దేశ దరఖాస్తుదారుల పేర్లను ఎన్నికల నిధానమున ఈనెల 20 తేదీలోగా ప్రకటింపబడు ప్రయతింపబడును.

శ్రీల రాష్ట్రీయోపసంఘమువారి ప్రచారము

ఒక కదాంతు డిట్లు వాయుచున్నారు:— శ్రీమతి పాదకా కనకమ్మగారు (గిల్లూరు), శ్రీమతి ఉన్నర లక్ష్మి రామమ్మగారు (గుంటూరు), తేకరాంధరి చిత్తూరు ముప్పయ్య గారు చువ్వురకు తిరిగి గోదావరిజిల్లాలోని ముఖ్యస్థలములందు యానెల 12 తేదీలోగా ప్రచారము సాగింపవచ్చును.

బాదల కాస్త్రవ్యసం శ్రీమతి మనసాకేతులమ్మగారు ప్రచారము చేయదలచుచుండిరి. కాని ఆ సాక్షాత్తుగా జబ్బుచేసి నందున వారు ప్రచారార్థము పోలూరుకును చాల విచార కరము.

నోటీసు

కృష్ణాడీప్రిస్ట్రోల్లో O. S. No. 18 of 1920 మచిలీపట్నం సబ్జుకోర్టుఫయర్ E. A. No. 456 of 1924

వాది:—శ్రీరాజారామయ్య దేవర వెంకటభామ్య కార్ల రావుబద్దరు జమిందారుగారు మైనరై నందున తల్లి నెట్టన్ ప్రెండు శ్రీ రాజా వెంకటలక్ష్మీనరసాయయ్య బద్దరు జమిందారిగారు.

యె ది రి

ప్రతివాది:—శ్రీరాజా బొమ్మదేవర సత్యనారాయణ వరప్రసాదరావు బద్దరు జమిందారుగారు.

ఈవాదాలలోని విలిమినరీడిక్రి అములులో, కృష్ణాకల క్కరుగారు, దక్షిణపల్లూరు యెట్టేట్ర గ్రామముల నన్నిటిని లాట్టు చేసి ఉభయపార్టీలకు పంపిణీచేసినారు. మైనరైవాదిగారి భాగ ముమీదనున్న ప్రతివాదిగారి భాగముమీదనున్న తాకట్టు మొదలగు అన్యక్రాంతములు అనవసరముగాను, అకాశ్రీయ ముగాను ప్రతివాదిగారు చేసినట్లును, చేయజోవుచున్నట్లును తెలిసి, మైనరు వాదిగారికి చూ సీవగయరాలక్రింద యాదా వాలో సీయజోవు ఫయనరీడిక్రినీజిట్టి రావలసిన కొన్ని లక్షలరూపాయల మొత్తము యెగరవేయవలెననీ దురుద్దేశ్యమును ప్రతివాదిగారు కనపరుచుచుండుటచేత, ఆయన భాగమునకువచ్చిన గ్రామములనన్నిటిని, వానిలో కట్టడములు మొదలగు యావత్తు స్థితినికూడా, తోడ జప్తు చేయవలసినదని కోర్టువారు ది 2-5-1924 తారీఖున ఉత్తరువు జారీచేయించి నారు. కాబట్టి సదరాస్తులను యెవరును, ఆయనవలన తాకట్టు గాగాని, క్రయముగాగాని, మరియొకవిధముగాగాని అన్యక్రాంతములు చేయించుకొనరాదను. విలిమినరీ డిక్రిఅయిన ది 8-3-1921 తారీఖునుండి నేటివరకు ప్రతివాదిగారు చేసిన అన్యక్రాంతములును, బాకీలును మైనరు వాదిగారిని యేమాత్రము బాధించనేరవు.

మరియు జిల్లాకోర్టులో తిరిగి జూలై 5 వ తారీఖున తెర చెదరు. కనుక యీలోపుగా ప్రతివాదిగారికి యేవిధముగనైనను, అప్పుపెట్టినవారును వ్యాజ్యములుచేసినవారును, డిక్రిలను పొందినవారును, తమముఖముల వివరములనుగురించి నాకు తెలియగోరుచున్నాను.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు, హైకోర్టునకీలు, మచిలీపట్టణము.

కస్తూరి

వెల తులము 1-కి రు. 40-0-0 లు.

ఇది ప్రకృతమైన నేపాళకేశపు కస్తూరి. డెకొంచెమైన ను కలిపితే ఘాటుగలిగి యుండును. చాలమును మారింది దే నామునకు వేడియో పుష్టియో జేయుటకు కస్తూరి కలువల ప దార్థము. జ్వరములకు, బాలెంతరోగములకు, సన్నిపాతములకు మిగుల నుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులను స్వచ్ఛ మగు దీనిచి తెప్పించివాడిన వెలయందును, గణమునందును రాధ ము పొందగలరు.

పచ్చకస్తూరిము మొదటికంకు. 1-కి రు. 3.5-0 లు.
పచ్చకస్తూరిము:— రెండవకంకు వెల రు. 1-కి రు. 1-0-0 లు.
తుంకుమపువ్వు:— వెల రు. 1-కి రు. 1-4-0 లు.
రంగువేసిన గడ్డికాక నిజమగు కుంకుమపువ్వు. తులముకన్న త క్కువ పంపబడును.

బలమునకు ధాతుపుష్టికి యూవానివైద్యు దీనిన విశేష ముగ వాడుదురు. మొదటికంకు పంపగలము.

మొమ్మాయ మంచిది. రు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
లొజిత్తు మంచిది. రు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
ఆదిపచ్చికాన లేక జున్నురు. 1-కి రు. 3.5-0 లు.
జున్ను మొత్తముగా కొనువారికి చవుకగా పంపబడును

గ్రహణిమాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రక్తచేదనములు, బలవికేదనములు, జీర్ణవికేదనము లు, అజీర్ణవికేదనములు, నీటివికేదనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు నీచించిన తోడనే నిలిచిపోవును. టి ని లిలకునాడ వాడవచ్చును. వెంటనే గుణ విచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

వేలము

ఈదిగవ రమారమిగా తెలుపబడిన కునకలు, ప్లాంటులు ఇతరసామానులు బెంగాలు - నాగపూరు రైల్వే మీదుగా ను న్న ఖరగ్ పురమునందు రైల్వే ఆక్షన్లకు మెసర్లు విలిమినరీయో బ్రదర్లు వారి మూలముగా 28-5-24 తేదీ వునకుంకి గంటలకు ను, ఆప్రకారముగానే మరు దినములందున తేలమువేసి విక్ర యింపబడును.

వేలము వరకులు, యితరవిధములు తెలియగోరువారు మెసర్లు విలిమినరీయో బ్రదర్లు రైల్వేకోల్లాక్టరుల ఖరగ్ పుర కు అనుబంధమునకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

తునకలు వివరము

మ్రాను పలకలపై నుండు ఉక్కుకునకలు 70 టన్నులు ఎఫ్. ఎఫ్. ఇనుపకునకలు, డి. హెచ్. ఇనుపకునకలు ఇతరరక ముల కునకలు 175 టన్నులు తెలులు 8 1/2 టన్నులు, నానావిధ డబ్బాయి. వి. ఏ. ఎం. ది 400 టన్నులు, విల్లు ఉక్కుకునక లు 190 టన్నులు, ఉపయోగము లేక త్రోసివేయబడిన టైరుక ఉక్కుకునకలు 100 టన్నులు, సి.వి.గానరీటార్లు 20 టన్నులు, యిర్రిడి బోరింగులు 85 టన్నులు ఇర్రిడి కునకలు 11 టన్నులు, ఉపయోగించుటకు వీలైన కిరసనాయిర్ డబ్బాయి 3000, అనేర్ల ముల కోల్లు ఉక్కుదాబాకములు 6.8 అతుగులు పొడవుగలవి (ప్రాత ఎస్. జి. బారుదులములు) కునకలు 180 టన్నులు, సీసపుకునకలు 9 1/2 టన్నులు, యిర్రిడి బాయిల్ ట్యూబుల కునకలు 30 టన్నులు, కంచబోరింగుపాడి 2 టన్నులు మొద లగునవి.

ప్లాంటు ఇతరసామానులు

10 టన్నుల కపాసిటి వైట్లస్ డిఫెంస్ పీయలు పుల్లిబా కులు నెం II, బ్రూనెస్ ఎక్స్కావేటరులు పూర్తిగా నుండునవి ప్రస్తుతము పనిచేయుటకు వీలైనవి నెం 6 టెల్లు కేటెంటు స్పీయింగు మెషిను నెం 1 చిన్నపిల్లె క్లిక్ రైటింగు సెట్ తని బంగళాలకు తగినవి. 225, 280 నో లులు గలవి. డి. సి. చంటు వాండు 1. 25 కె. డబ్బూరైజ్ మో 1850 ఆర్.పి.ఎం.చౌధుర పనిచేయునది. 2 1/2 డి. హెచ్. పి చే పనిచేయునది. పెట్టర్ జా ని య ర్ కిరసనాయిర్ ఎంజను వోల్టు మీటరు స్విచ్ బోర్డు, హామె ఎక్స్కేప్ మెంటు గలది 60 కె విక్టరొండ్రెవ్ జనరేటింగు సెట్లు, వైల్డెను అండు మార్కెన్ 2 డి. సి ఎంజను డైనమాలు ఒకటి వెనుక ఒకటిగలవి 80 కె. డబ్బూరై 220 వోల్టులు ప్రకారము గలవి, ఒక చదరపు అంగులమునకు 150 పౌనులఆవిరి ప్రెస్సురు గలది స్విచ్ బోర్డుతో సహాగలది కొంతకాలమునకు మునుకే పూర్తిగా తనిఖీ చేయబడినది. అన్ని కొలతలకు వైన 3.0" ఎత్తు 17.8" పొడవు, 5.3 వెడల్పుగలది.

వి. ఎస్. రైల్వే, ఏజంటు గారి ఉత్తరువు వైన

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనండి రామకృష్ణులుగారు
ఆంధ్రవాక్యాయనానందశిక్షకుగిరియగు నన్నయభట్టా తుకు రచించిన ఆంధ్రవాక్యరంగాను 18 ఆక్షరాల తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భాగ్యతకులను విద్యుంతి నన్నయభట్టా నూతనములకు సంస్కృతాంధ్రములందు ఆంధ్ర భాషా వ్యాఖ్యలు నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన ఆంధ్రవాక్యముల వ్యాఖ్య ఆంధ్రకట్ట తింతామణి నన్నయ కర్తృకము కావడం కా వాడుకలన్నియు సుప్రచారముగా ఖండింపబడినవి. కాని నేనుక తెల్లక యాఖ్యముగా చూడబడిన విశేషము తెన్నియో గలవు:—
వెల 0-12-0. పోస్టేజీ నలు.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము-తెన్నుపురి

నుఖభోగి తెలుము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0
అన్నివిధముల స్రోతమున, కొంత స్రోతమున ఈతలె ము తురయోగించును ఈతలెయనుక స్రోతముల కూడును. లో పలికి మాత్రలను తివరలయెను. అన్ని నామములను కూడును కాన పాదాన్ను వైన గాయములకును వాడవచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

Printed and Published by K. Nagaswara Rao Editor, Andrapatrika, Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street, MADRAS.